

Бігич О.Б., Руснак Д. А.

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАСОБИ
ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПИСЬМІ**

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет

Сучасні технології та засоби формування іншомовної компетентності в письмі

Колективна монографія

Київ
Видавничий центр КНЛУ
2023

Б 59

Бігич, О. Б., Руснак, Д. А.

Сучасні технології та засоби формування іншомовної компетентності в письмі: колективна монографія. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2023. – 152 с.

ISBN 978-966-638-359-7

Мета монографії – ознайомити читачів з сучасними технологіями та засобами формування іншомовної компетентності в письмі на різних ступенях навчання іноземної мови.

Адресується студентам – майбутнім учителям і викладачам іноземних мов, фахівцям з методики навчання іноземних мов, молодим науковцям.

Рецензенти:

- ЗАДОРЖНА І. П.** доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та методики навчання англійської мови Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;
- ЛАБІНСЬКА Б. І.** - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;
- МИКИТЕНКО Н. О.** - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка.

Рекомендовано до друку вченою радою
Київського національного лінгвістичного університету
(протокол № 14 від 27 березня 2023 року).

ISBN 978-966-638-359-7

© Бігич О. Б., Руснак Д. А., 2023

© Видавничий центр КНЛУ 2023

Зміст

Передмова	5
Розділ 1. Методика формування іншомовної компетентності в письмі	6
1.1. Класифікація письма як виду мовленнєвої діяльності	6
1.2. Етапи формування іншомовної компетентності в письмі	8
1.3. Навички техніки письма	8
1.4. Труднощі навчання техніки письма	9
1.5. Принципи навчання орфографії	10
1.6. Підсистема вправ для формування іншомовної компетентності в письмі	11
1.7. Візуальні опори для навчання техніки письма	16
1.8. Підходи до навчання іншомовного письма як виду мовленнєвої діяльності	17
1.9. Вправи для формування компетентності в іспанськомовному письмі	19
1.10. Етапи навчання написання тексту	21
1.11. Conectores del discurso	22
1.12. Сучасні засоби навчання письма	24
Розділ 2. Сучасні технології та засоби формування іншомовної компетентності в письмі	28
2.1. Сучасні формати диктанту з іноземної мови	28
2.2. Академічне співавторство як сучасна технологія формування іншомовної компетентності в письмі: прийоми та засоби навчання	41
2.3. Facebook як засіб навчання англійськомовного письма: за та проти	48
Розділ 3. Особистий лист й есе як види практичного й академічного письма	54
3.1. Пам'ятка щодо написання особистого листа	54
3.2. Критерії оцінювання особистого листа	55
3.3. Конкурс листів волхвам блогу ProfedeELE.es	60
3.4. Есе як літературний жанр малої форми	62
3.5. Структура есе «за» та «проти»	64
3.6. Мовленнєві зразки для написання есе	65
Розділ 4. Засоби навчання креативного письма	68
4.1. Креативне письмо засобом малих віршованих форм	68
4.2. Зміст рубрики «Escritura creativa» блогу LaClasedeELE.com	74
4.3. Електронні засоби для навчання креативного письма	74
4.4. Інтерактивні дидактичні матеріали з навчання креативного письма блогу ProfedeELE.com	75

Розділ 5. Зразки контрольних завдань DELE і SIELE	78
5.1. Зразок тесту Expresión e Interacción Escritas DELE для школярів (рівні A2/B1)	78
5.2. Зразки письмових завдань SIELE	79
Розділ 6. Методика формування орфографічних навичок французькою мовою	83
6.1. Труднощі навчання орфографії французької мови	83
6.2. Види диктантів для навчання орфографії французької мови	84
6.3. Навчання орфографії за фонетичним принципом: приклади написання підготовленого диктанту	87
6.4. Навчання орфографії за граматичним принципом: приклади написання підготовленого диктанту	90
6.5. Навчання орфографії за лексичним (ідеографічним) принципом: приклади написання підготовленого диктанту	95
Розділ 7. Методика формування французькомовної компетентності в письмі в контексті продуктивного підходу	98
7.1. Цілі навчання іншомовного письма у закладі вищої освіти	98
7.2. Навчання написання особистого листа	99
7.3. Навчання написання ділового листа	104
7.4. Навчання написання аргументованого есе й анотації документів	112
7.5. Навчання креативного письма	125
7.6. Приклади оцінювання продуктивного письма	146

Передмова

Вітчизняна методика навчання іноземних мов і культур у різних типах закладів загальної середньої та вищої освіти передбачає постійне оновлення складників системи формування у школярів і студентів іншомовної комунікативної компетентності, зокрема технологій і засобів навчання. Ми конкретизували ці складники системи щодо іншомовного письма, адже компетентність у письмі є чи не найважливішим показником загальної культури людини, ознакою її особистої освіченості й доказом готовності до міжкультурного діалогу.

Зміст монографії складають сім розділів. У першому розділі (частково в форматі лекційних слайдів) представлено методику формування іншомовної комунікативної компетентності в письмі, включаючи техніку письма. Контент другого розділу складають сучасні технології й засоби навчання іншомовного письма, дібрані з автентичних англійсько- й іспанськомовних джерел. Третій розділ орієнтує читачів у структурі й критеріях оцінювання приватного листа й есе. Засоби навчання креативного письма презентовано в четвертому розділі. В п'ятому розділі наведено зразки контрольних завдань сертифікаційних іспитів DELE і SIELE. Шостий розділ пропонує приклади вправ для навчання французькомовної орфографії. Зміст сьомого розділу складає методика навчання написання особистого й ділового листів, есе й анотації та критерії їх оцінювання.

Матеріали монографії призначено як для майбутніх і практикуючих учителів і викладачів іноземних мов, так і широкого загалу читачів, які цікавляться сучасними технологіями й засобами формування у школярів і студентів іншомовної комунікативної компетентності в письмі.

Сподіваємось, що матеріали монографії сприятимуть формуванню й удосконаленню вашої методичної компетентності з навчання іншомовного письма, зокрема набуттю декларативних знань про дотичні технології й засоби та поглибленню процедурних знань їх імплементації до процесу формування у школярів і студентів іншомовної компетентності в письмі.

Розділ 1.

Методика формування іншомовної компетентності в письмі: матеріали лекції

1.1. Класифікації письма як виду мовленнєвої діяльності

Існують різні класифікації письма як виду мовленнєвої діяльності. Найадаптованішою для навчання іноземної мови є класифікація Т. Хедж (Hedge, 1988). Авторка виділяє типи експресивного письма залежно від його призначення й сфери використання, функціонування (Hedge, 1988, с. 7) і види письмового повідомлення залежно від конкретних умов і цілей навчання (Hedge, 1988, с. 39).

Особистісне письмо (personal writing) тісно зв'язане з рідною мовою школярів / студентів, що вмотивовує їх до її використання.

Суспільне письмо (public writing) уможливорює краще розуміння школярами / студентами відмінностей у написанні його типів повідомлень рідною й виучуваною іноземною мовами.

Креативне письмо (creative writing) зазвичай залучається до процесу вивчення рідної мови на початковому ступені, проте успішно використовується й у процесі вивчення другої мови для написання віршів, оповідань, сценаріїв тощо, що, звичайно, подобається школярам / студентам.

Соціальне письмо (social writing) уміщує письмові повідомлення між рідними й друзями.

Навчальне письмо (study writing) залучається школярами / студентами для нотаток у процесі читання, на лекціях тощо.

Професійне письмо (institutional (academic) writing), будучи орієнтованим на професійну діяльність, уможливорює краще розуміння старшокласниками / студентами власних потреб у вивченні мови.

Таблиця 1

Класифікація письма як виду мовленнєвої діяльності

<i>Personal writing</i>	<i>Public writing</i>	<i>Creative writing</i>
Diaries	Letters of inquiry	Poems
Journals	Letters of complaint	Stories
Shopping lists	Letters of request	Rhymes
Reminders for oneself	Form fillings	Drama
Packing lists	Applications	Songs
Addresses		Autobiography
Recipes		

<i>Social writing</i>	<i>Study writing</i>	<i>Institutional (academic) writing</i>
Letters	Making notes while reading	Agendas, minutes,
Invitations	Taking notes from lectures	memoranda reports,
Notes of condolence	Making a card index	reviews, contracts,
Notes of thanks	Summaries	business letters, public
Notes of congratulations	Reports of experiments	notes, adverts, posters.
Cablegrams	Reports of workshops	Instructions, speeches,
Telephone messages	Reports of visits	curriculum vitae,
Instructions to friends	Essays	specifications.

Орієнтована на студентів – майбутніх учителів іноземних мов – методика формування у школярів іншомовної мовленнєвої компетентності в письмі виокремлює

- функціонально-сміслові типи письма, такі як опис, повідомлення / розповідь, міркування (Бігич та ін., 2013, с. 397-399),
- жанри академічні письма, такі як план, переказ, анотація, реферат, доповідь, тези, рецензія, стаття, проєкт, есе (Бігич та ін., 2013, с. 400-401).

Академічне есе й газетну статтю проілюстровано прикладами. Попри те, що з-поміж названих жанрів академічного письма автори підрозділу 7.4 «Методика формування іншомовної компетентності в письмі» не згадали анотацію й автореферат, увагу приділено їм (Бігич та ін., 2013, с. 400).

Завдання та вправи для формування компетентності в іншомовному письмі проілюстровано прикладами

- опису (Бігич та ін., 2013, с. 403),
- есе (Бігич та ін., 2013, с. 403-405),
- заголовку статті до газети / журналу (Бігич та ін., 2013, с. 405),
- листа (Бігич та ін., 2013, с. 405-409),
- анкети й інших офіційних форм (Бігич та ін., 2013, с. 409-411),
- короткої автобіографії (Бігич та ін., 2013, с. 411-414).

Список використаних джерел

Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е та ін. (2013). Методика навчання іноземних мов і культур: теорія та практика: підручник для студ. – К.: Ленвіт. 590.

Hedge, T. (1988). Writing. – Oxford: Oxford University Press. 176.

1.2. Етапи формування іншомовної компетентності в письмі

Лекційні слайди підрозділів (1.2-1.6) підготовлено з опертям на матеріали підрозділів 6.4. «Методика формування іншомовної компетентності у техніці письма» і 7.4 «Методика формування іншомовної компетентності у письмі» підручника «Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика» авторів Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. (2013). К.: Ленвіт, 258-268, 390-417.

Етапи навчання письма		
<p>I етап Мета – оволодіння навичками техніки письма</p> 	<p>II етап Мета – оволодіння мовленнєвими (лексичними, граматичними) навичками письма</p>	<p>III етап Мета – оволодіння мовленнєвими вміннями письма</p>

1.3. Навички техніки письма

Навички техніки письма

Каліграфічні навички – чітке написання літер.

Графічні навички – нормативне написання букв і буквосполучень.

Орфографічні навички – написання слів згідно з правилами вживання письмових знаків у кожному конкретному слові.

1.4. Труднощі навчання техніки письма

Графічні труднощі техніки письма англійською мовою

- Тотожність букв **p, n**
- Діаграфи **ee** [i:]
- Триграфи **igh** [ai]
- Поліграфи **ough** [ou]

Орфографічні труднощі техніки письма англійською мовою

- Полісемія букв **s** → [s] → [z]
- Відсутність кількісної адекватності між буквою і звуком **sh** [ʃ]
- Синонімічні позначення букв
[k] → **c** → **k** → **q**
- Відсутність звучання букв **daughter**
- Збіг з рідною мовою **cup**

Графічні труднощі техніки письма іспанською мовою

- Тотожність букв **p, n**
- Діаграфи **tie-ne, cua-der-no**
- Триграфи **es-tu-diáis**
- Поліграфи **pingüino**

Орфографічні труднощі техніки письма іспанською мовою

- Полісемія букв

c → [e] → [k]

- Синонімічні позначення букв

[k] → c → k → q

- Відсутність звучання букв

Hola Habana Hablar

1.5. Принципи навчання орфографії

Принципи навчання орфографії

Фонетичний принцип – написання спирається на вимову (pen).

Морфологічний принцип – написання визначається правилами граматики незалежно від фонетичних умов (nation – nationality; ei - æ).

Принципи навчання орфографії

Традиційний принцип – написання є традиційно закріпленим і відображає зниклі форми слова (daughter).

Ідеографічний принцип – написання звукових омонімів розрізняється за допомогою графічних знаків.

Принципи навчання орфографії

- Фонетичний принцип** – написання спирається на вимову.
- Морфологічний принцип** – написання визначається правилами граматики незалежно від фонетичних умов.
- Традиційний принцип** – написання є традиційно закріпленим і відображає зниклі форми слова.
- Ідеографічний принцип** – написання звукових омонімів розрізняється за допомогою графічних знаків (si – якщо, sí – так, tu – твій, твоя, tú – ти, se – зворотний займенник, sé – я знаю, el – артикль чоловічого роду однини, él – він).

1.6. Підсистема вправ для формування іншомовної компетентності в письмі

Підсистема вправ для навчання письма

I група	II група	III група
Вправи для формування графічних й орфографічних навичок техніки письма	Вправи для формування мовленнєвих (лексичних, граматичних) навичок письма	Вправи для розвитку мовленнєвих умінь письма
		

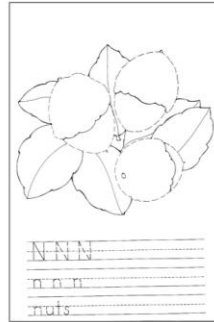
Приклади вправ I групи

Вправи для формування графічних навичок техніки письма

- ▶ написання букв;
- ▶ ускладнене списування / виписування букв, буквосполучень, слів (з елементами комбінування, групування).

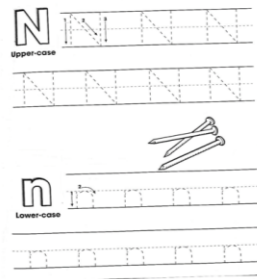
Вправа ...

Потренуйся в написанні великої та маленької літер N і n.
Напиши слово, значення якого зображено на малюнку.
Розфарбуй малюнок кольорами, назви яких містять літеру n.

Вправа ...

Слідуючи за пунктиром, потренуйся в написанні великої та маленької літер N і n.

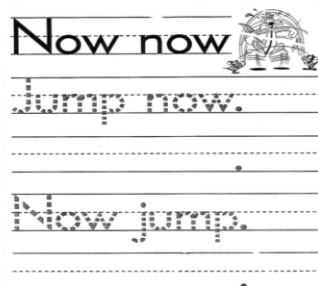
Вправа ...

Слова написано великими літерами. Напиши ці слова малими літерами.

Вправа ...

Спочатку за
пунктиром, а
потім
самостійно
спиши кожне
речення.

Вправа ...

Спочатку за
пунктиром, а
потім самостійно
напиши літери та
речення.
Підкресли в словах
літери N і n.

Вправи для формування орфографічних навичок техніки письма

➤ просте й ускладнене списування
(з підкреслюванням певних графем,
з групуванням слів за певними ознаками);

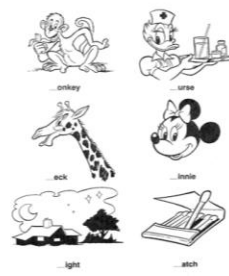

- диктанти:
- зорові,
- слухові (з попередньо знятими труднощами, з омофонами, пояснювальні, контрольні),
- зоро-слухові,
- самодиктанти.

Вправа ...

Допиши правильні початкові літери до кожного слова.

- Потім випиши слова:
 1) які починаються з літери n;
 2) які починаються з літери m.

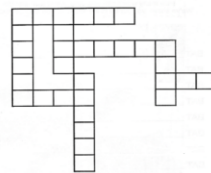
Вправа ...

Вибери з таблиці предмети, назви яких закінчуються літерою n.
 Запиши ці слова.

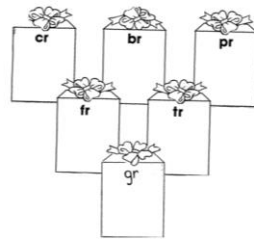
Вправа ...

Заповни "N" WORDS" кросворд.

- NAME NINE
- NATION NINETY
- NEARLY NONE
- NEW NOTION

Допоможи фокуснику
заховати предмети в
коробки.

Перші дві букви
допоможуть тобі
здогадатись, що лежить
у кожній коробці.

Виріж і наклеї на кожну
коробку відповідний
предмет та напиши їхні
назви.

Приклади вправ II групи

Princess of Rock

Exercise 1 practices certain grammatical points: the negative forms in the present tense, and the changes in nouns and pronouns from feminine to masculine.

(1) Princess is a famous rock singer. (2) She gives concerts all over the world. (3) Many young people want to be like her. (4) She makes a lot of money. (5) She owns a silver jet. (6) She flies it herself. (7) She lives like royalty. (8) She remembers her poor childhood in Chicago.

Your Task:

Johnny Punk is a rock singer, too, but he is not like Princess. Write about him.

Your first sentence : Johnny Punk isn't a famous rock singer.

Princess of Rock

Exercise 2 focuses on the past tense endings.

(1) Princess is a famous rock singer. (2) She gives concerts all over the world. (3) Many young people want to be like her. (4) She makes a lot of money. (5) She owns a silver jet. (6) She flies it herself. (7) She lives like royalty. (8) She remembers her poor childhood in Chicago.

Your Task:

Princess does not give concerts any more. She lives a quiet life in the country with her family. Write about her in the past.

Your first sentence: Princess was a famous rock singer.

Princess of Rock

Exercise 3 treats the going to future with the auxiliary changes.

(1) Princess is a famous rock singer. (2) She gives concerts all over the world. (3) Many young people want to be like her. (4) She makes a lot of money. (5) She owns a silver jet. (6) She flies it herself. (7) She lives like royalty. (8) She remembers her poor childhood in Chicago.

Your Task:

Princess's daughter Ruthie wants to be a rock singer like her mother when she grows up. Write about her in the future.

Your first sentence: Ruthie is going to be a famous rock singer.

Princess of Rock

Exercise 4.

(1) Princess is a famous rock singer. (2) She gives concerts all over the world. (3) Many young people want to be like her. (4) She makes a lot of money. (5) She owns a silver jet. (6) She flies it herself. (7) She lives like royalty. (8) She remembers her poor childhood in Chicago.

Your task:

Rewrite the paragraph by combining the following sentences. Omit the numbers.

Combine (1) and (2) with ,who.

Combine (3) and (4) with because.

Combine (5) and (6) with ,which.

Note: Omit it in (6).

Combine (7) and (8) with ,but.

Note: In (8) change her poor to the poverty of her.

1.7. Візуальні опори для навчання техніки письма

Наочність для навчання техніки письма

Ілюстрацію запозичено з ресурсу <https://textosabados.weebly.com/signos-de-puntuacioacuten.html>

Ілюстрацію запозичено з ресурсу <https://www.profedelee.es/>

1.8. Підходи до навчання іноземного письма як виду мовленнєвої діяльності

З-поміж підходів до навчання іноземного письма як виду мовленнєвої діяльності в практиці навчання іноземних мов і культур виокремлюються продуктивний чи текстовий підхід (a product approach), процесуальний підхід (a process approach) і соціальний підхід (a social approach) (Васильєва, 2004, с. 5).

Учителі / викладачі, які віддають перевагу продуктивному чи текстовому підходу (a product approach), зорієнтовані власне на продукт письма як виду мовленнєвої діяльності.

Продуктивний (текстовий) підхід передбачає реалізацію п'яти етапів:

- 1) передусім читання школярами / студентами тексту-зразка та подальший аналіз його жанру, мови, стилю, композиції тощо;
- 2) укладання школярами / студентами висловлювань, аналогічних щойно прочитаному й проаналізованому тексту-зразку;
- 3) вибір школярами / студентами теми (з-поміж запропонованих учителем / викладачем іноземної мови) письмової роботи;
- 4) власне написання школярами / студентами роботи;
- 5) подальше редагування письмових робіт учителем / викладачем іноземної мови з обов'язковим виправлення допущених школярами / студентами помилок.

Отже, за умов використання вчителем / викладачем продуктивного підходу до формування компетентності в іноземному письмі школяр / студент отримує зразок письмової роботи та після його опрацювання пише аналогічну роботу на задану вчителем / викладачем тему.

Продуктивний підхід потребує від учителя / викладача іноземної мови постійної участі та контролю за учінням школяра / студента на кожному з п'яти

етапів написання роботи:

- учитель / викладач пояснює новий навчальний матеріал,
- укладає перелік тем, добирає дидактичний матеріал (мовні одиниці й мовленнєві зразки),
- редагує роботи школярів / студентів,
- виправляє допущені ними помилки тощо.

Зорієнтовуючись на формування у школярів / студентів знань, навичок і вмінь (як складників іншомовної комунікативної компетентності), процесуальний підхід (a process approach) за своїм перебігом є тривалішим, оскільки вміщує вісім етапів навчання іншомовного письма й, відповідно, інше змістове наповнення:

1) пропозиція та колективне обговорення ідей (найчастіше у форматі мозкового штурму). Завдання вчителя / викладача іноземної мови – мовна підтримка школярів / студентів, а також спрямування обговорення навідними запитаннями в необхідне русло;

2) коротка письмова фіксація школярами / студентами своїх ідей (так зване «вільне письмо») з подальшим обговоренням їхньої значущості. Типові для цього етапу вправи – відповіді на запитання й укладання плану;

3) укладання ментальних мап, які уможливають правильну організацію школярами / студентами своїх ідей в єдиний текст. Доцільними для цього етапу вправами є вправи на логічне перегрупування, збільшення одиниць тексту, їх розширення / скорочення;

4) написання чернетки письмової роботи різними способами організації школярів / студентів: індивідуальним, парним, груповим;

5) взаємообмін школярами / студентами чернетками з метою редагування робіт своїх однокласників / одногрупників та задля оволодіння вмінням оцінювати письмові роботи інших з урахуванням усіх попередньо обговорюваних ідей;

6) виправлення автором тексту письмової роботи з урахуванням висловлених однокласниками / одногрупниками зауважень і побажань;

7) пред'явлення виправленого тексту письмової роботи;

8) перевірка письмової роботи вчителем / викладачем іноземної мови.

Отже, працюючи за алгоритмом процесуального підходу до формування компетентності в іншомовному письмі, школяр / студент виконує суттєвий обсяг роботи. Однак при цьому він відчувається вільним у виборі тематики, лексичних одиниць, граматичних структур тощо. Не обмежуються й його творчі потреби й бажання.

Протягом семи етапів учитель / викладач іноземної мови виконує роль

компетентного помічника й координатора та лише на останньому етапі перевіряє остаточний варіант письмової роботи.

Водночас О. Б. Тарнопольський та М. Р. Кабанова (2020, с. 347) виокремлюють інтегрований підхід (*integrated-skills approach*) до формування компетентності в письмі, який вимагає взаємопов'язаного й інтегрованого навчання усіх видів іншомовної мовленнєвої діяльності з обов'язковим використанням письма. Наприклад, з опертям на прослуханий чи прочитаний текст школяр / студент складає письмовий реферат іноземною мовою; перед тим, як робити доповідь чи презентацію, школяр / студент пише її план, тези або розгорнутий конспект; школярі / студенти пишуть рецензії або коментарі на почуту доповідь; проектна робота тощо (Тарнопольський, Кабанова, 2020, с. 347-348).

Список використаних джерел

Васильєва, Е. В. (2005). Навчання студентів мовних спеціальностей написання наукового проблемно-тематичного повідомлення англійською мовою: автореферат дисертації... канд. пед. наук, Київ, 24.

Тарнопольський, О. Б., Кабанова, М. Р. (2020). Методика викладання іноземних мов у вищій школі. Вінниця: Нова книга. 384.

1.9. Вправи для формування компетентності в іспанськомовному письмі

Автори підручника іспанської мови для 10-го класу В. Г. Редько та В. І. Береславська (2010) пропонують старшокласникам такі види письмових вправ для формування мовленнєвої компетентності в іспанськомовному письмі:

- la carta de negocios (p. 29-30, ej. 4 – Lee y traduce la carta de negocio en la cual se pide una información. Fíjate en las partes obligatorias para este tipo de carta);
- el Curriculum vitae (p. 80, ej. 4 – Recuerda que el Curriculum vitae debe ser breve, sencillo, claro, verdadero, concreto y específico para cada caso. Lee el ejemplo).

Приклад особистого листа іспанською мовою наведено в підручнику іспанської мови для 5-го класу (Редько, Береславська, 2013) з такими настановами:

- Lee y traduce lo que Pilar escribe en su carta. Presta atención a las asignaturas que Pilar aprender en el colegio (p. 62, ej. 1);
- Lee y traduce la carta de Bogdán a su amigo español Daniel (p. 87, ej 4);
- Lee y traduce la carta (p. 164, ej 3),

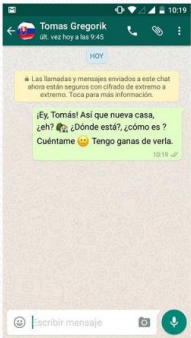
а також листа волхвам los Reyes Magos – у підручнику іспанської мови для 7-го класу (Редько, Береславська, 2015) з такою настановою

- Lee y traduce la carta. Fíjate en el uso de los tiempos gramaticales (p. 23, ej 4).

Як видно з настанов на виконання наведених вище вправ, кожна передбачає попереднє ознайомлення старшокласників із зразками ділового листа й CV, а учнів основної школи – зі зразками особистого листа, що вказує на зорієнтованість авторів підручників іспанської мови для старшої й основної школи саме на продуктивний підхід до формування компетентності в іспанськомовному письмі.

Автор професійного блогу з навчання іспанської мови як іноземної ProfedeELE Даніель Руїс Ернандес пропонує вправи для навчання письма з використанням мобільного телефону (Tarea 1) та соціальної мережі Facebook (Tarea 2):

TAREA 1

Instrucciones: Te acabas de trasladar a una nueva casa. Un amigo te escribe por el móvil y te pregunta dónde está y cómo es. Respóndele. Debes: saludar, decir dónde está tu casa, hablar en general sobre ella e invitarlo a verla.

TAREA 2

Instrucciones: En Facebook una persona pregunta qué puede preparar para una cena sin carne. Tú le respondes. Debes: decir qué plato puede preparar, algunos de sus ingredientes, tu opinión sobre ese plato, desearle suerte.

Список використаних джерел

Редько, В., Береславська, В. (2013). *Hola Español-5*. Іспанська мова: підруч. для 5-го класу загальноосвітніх навчальних закладів, 5-й рік навчання. К.: Генеза. 224.

Редько, В., Береславська, В. (2015). *Hola Español-7*. Іспанська мова: Підручник іспанської мови для 7-го класу загальноосвітніх навчальних закладів, 7-й рік навчання. К.: Генеза. 216.

Редько, В., Береславська, В. (2010). *Hola Español-10*. Іспанська мова: Підручник іспанської мови для 10-го класу загальноосвітніх навчальних закладів, 9-й рік навчання. К.: Генеза. 131.

ProfeDeELE.es: Edición digital. – Modo de acceso <https://www.profedeele.es>

1.10. Етапи навчання написання тексту

Етапи навчання написання...

I етап – рецептивний:	II етап – рецептивно- репродуктивний:	III етап - продуктивний:
<ul style="list-style-type: none"> > читання тексту-зразка, > його аналіз 	<ul style="list-style-type: none"> > написання власного тексту на основі тексту-зразка 	<ul style="list-style-type: none"> > написання власного тексту / > створення вторинного тексту (анотація, реферат)

Етапи проілюстровано прикладами написання опису реклами й рецензії книги за алгоритмом О. Гаврилової (Письмо как способ общения, познания и творчества на уроках английского языка, 2020):

- Аудіювання й читання тексту-зразка,
- Аналіз структури тексту,
- Вибір й опрацювання необхідних мовленнєвих зразків,
- Укладання плану письмового висловлювання,
- Пред'явлення шаблону з пропущеними словами,
- Укладання письмового висловлювання за зразком,
- Написання власної версії письмового висловлювання (домашнє завдання),
- Презентація письмового висловлювання у форматі міні-проєкту.

Мотивувальними факторами слугують сучасна технологія проєктної діяльності та креативний складник завдань.

Description of an Advert

In this advert, there are two models who are wearing bright swimwear and beach suit. They are standing on the beach and seem to be enjoying themselves.

This is an advert for a company which sells clothes for rest (leisure wear). I think they use it in fashion magazines and on billboards in the shop centers. It seems to me that they are trying to sell clothes to young people because the models in the picture are young.

I like this advert because it reminds me of our family trips to the sea. But I don't think that people really remember adverts when they go shopping. As for me I usually buy things which I like.

Мовленнєві зразки (виписуються з тексту):

I think that... (Я думаю, що....)

In my opinion... (На мою думку...)

As for me... (Щодо мене...)

I don't think that... (Я не думаю, що...)

It seems to me that... (Мені здається, що...)

Укладання плану

What are the models wearing?

Where are they?

Are the models famous?

What kind of company is the advert for?

Where can you see this advert?

Do you like this advert? Why? / Why not?

Опис зображення за зразком

Describe what you can see in the advert.

Give some information about the company and the place where you can see the advert.

Give your opinion of the advert and why you like/dislike it.

Домашнє завдання

Write the own version of description of an advert and present it as a mini-project.

Форматом проекту може бути постер, буклет, презентація тощо.

A Book Review

The last book I read was "The Adventures of Tom Sawyer". It was written by a famous American writer Mark Twain. My friend advised me to read this book. He said that it's great.

"The Adventures of Tom Sawyer" is a novel about a boy who lives in his aunt's house and he doesn't like to stay at home. Tom is a great inventor and prankster. He is very smart, because he always has a lot of brilliant ideas. Mark Twain describes a lot of funny stories about Tom's school life. Tom is very curious too. He wants to know about everything. One day Tom gets into trouble. He is afraid of one man. So he runs away. But at the end of the story he comes back home. And everybody is happy! There are a lot of great illustrations in the book too.

I love this book because it is exciting and I enjoy adventures stories. Besides,

the plot of the story is extremely interesting. My favorite characters are Tom and Huckleberry. They are real friends. I think everybody would like to have a friend like Tom. I'm sure this book will be interesting both for children and grownups. It reminds them about their childhood. I'd definitely recommend this book to everybody. I am sure you'll get a great pleasure.

Мовленнєві зразки (виписуються з тексту):

The last book I read was... (книга, яку я прочитав / ла недавно...)

It was written by... (її написав /ла...)

There are a lot of great illustrations in the book too... (у книзі багато чудових ілюстрацій)

I love this book because... (мені подобається ця книга, тому що...)

The plot of the story is extremely interesting... (сюжет оповіді дуже цікавий...)

My favorite characters are... (мої улюблені персонажі...)

I'm sure this book will be interesting for... (я маю впевненість, що ця книга буде цікавою...)

I'd definitely recommend this book to... (я безперечно рекомендував / ла б цю книгу ...)

Укладання плану

What was the last book you read?

Why did you read it?

What kind of book is it?

Has it got any pictures?

Did you enjoy it? Why? / Why not?

Написання рецензії за планом і за зразком

- book title, author reasons for reading
- book type, what it's about, any pictures
- your opinion of the book

Домашнє завдання

Write the own version of a book review and present it as a mini-project.

Форматом проєкту може бути постер, буклет, презентація тощо.

1.11. Conectores del discurso

(Запозичено з джерела Hernández, R. D., Gunko, T. Marcadores discursivos o conectores del discurso (режим доступу <https://www.profedeele.es/actividad/gramatica/marcadores-discursivos-conectores/>).

Sirven para...

1.12. Сучасні засоби навчання письма

<http://www.postcrossing.com>

Postcrossing — це міжнародний обмін поштовими листівками з людьми з різних країн і міст світу.

Унікальність цього проекту — в поєднанні новітніх засобів спілкування (інтернет) з традиційними (поштові листівки), для сучасних школярів / студентів вже незвичними.

Посткрósинг (англ. *Postcrossing*) – проект, створений для можливості отримання листівок з усього світу. Виник під впливом буккросингу. В основі принципу обміну листівками лежить єдина база всіх учасників проекту, а також механізм видачі адрес, спрямований на те, щоб різниця між відправленими і отриманими листівками у кожного учасника була мінімальною. При цьому в посткросингу має місце система непрямого обміну, тобто відправляючи листівки одним користувачам, учасник отримує їх від інших (<https://uk.wikipedia.org/wiki>).

What is Postcrossing?

It's a project that allows you to send postcards and receive postcards back from random people around the world. That's real postcards, not electronic! [Learn more.](#)

How does it work?

1. Request an address and a [Postcard ID](#)
2. Mail a postcard to that address
3. Receive a postcard from another postcrosser!
4. Register the Postcard ID you have received
5. Go to number 1 to receive more postcards!

[Create an account — it's free!](#)

Our happy members

"Postcrossing really does make one feel that you are part of a global community. It is such a simple, yet effective way to connect with people and countries you otherwise never would have. It's great to receive an interesting card on which someone has shared a little bit about themselves & their lives - I love it!"

Liesel, South Africa
[More love](#)

What is happening now?

- mm32756 received a postcard from tatamara
- honeybee received a postcard from Song-bird
- Gwynhyfar sent a postcard to Russia
- Chloobrg2004 from France just signed up
- Skanda sent a postcard to Estonia
- ChristRose received a postcard from UllaV
- jannatpac sent a postcard to Germany
- SonyaA received a postcard from tomshome
- TANUSHA-12345 received a postcard from TheonTommen
- Ingevn received a postcard from Priya2602
- FinnMary received a postcard from ctr

Postcrossing in numbers

- 803,219 members
- 208 countries
- 70,347,126 postcards received
- 861 received in the last hour
- 370,767 postcards traveling
- 354,589,754,779 km traveled
- 8,848,154 laps around the world

Recent Postcards

CZ-1989218

CA-1283750

JP-1816007

PL-1894136

Зміст рубрики «Ortografía» професійного блогу ProfedeELE.com

 <p>¿Cómo colocar los ACENTOS en español? por ProfedeELE.es</p> <p>A1 A2 B1</p> <p>Actividades de los acentos en español</p> <p>Los acentos o tildes: Vídeo interactivo con explicación y actividad online con audio</p> <p>ACENTOS • PRESENTACIÓN</p>	 <p>Ortografía</p> <p>DIFERENCIA: C / CC</p> <p>A1</p> <p>Ortografía C y CC. Actividades para diferenciar.</p> <p>Actividad online de ortografía con un audio para las letras c y cc</p> <p>ORTOGRAFÍA • ACTIVIDAD BREVE</p>
---	--

 <p>LOS ACENTOS</p> <p>PALABRAS LLANAS</p> <p>A1 A2</p> <p>Actividades de acentos: Palabras llanas</p> <p>Explicación y actividades sobre la acentuación en español. Actividades para trabajar las palabras llanas. Nivel inicial.</p> <p>ACENTOS • PRESENTACIÓN</p>	 <p>Canción con actividades online</p> <p>AY MAMÁ</p> <p>RIGOBERTA BANDINI</p> <p># TARTO CENSURA IMPERATIVO MATERNIDAD</p> <p>B2</p> <p>Ay mamá – Rigoberta Bandini</p> <p>Actividades en torno a la canción "Ay mamá" de Rigoberta Bandini</p> <p>ACENTOS • IMPERATIVO • ESPAÑA • FEMINISMO • CANCIÓN</p>	 <p>EL ABECEDARIO</p> <p>A B C D E F G H I J K</p> <p>A1</p> <p>El abecedario o alfabeto en español</p> <p>Actividades para aprender el abecedario o alfabeto español y para aprender a deletrear.</p> <p>LETRAS Y SONIDOS • PRESENTACIÓN</p>
--	---	---

 <p>LAS LETRAS y LOS SONIDOS</p> <p>A1</p> <p>Las letras y los sonidos en español</p> <p>Presentación de las letras y los sonidos del español con actividades para aprender a leer y a pronunciar en español. Nivel A1.</p> <p>LETRAS Y SONIDOS • PRESENTACIÓN</p>	 <p>Ortografía</p> <p>DICTADOS INTERACTIVOS</p> <p>serie 1</p> <p>A1 A2 B1</p> <p>Actividad de dictados interactivos en español</p> <p>Ejercicio de dictado interactivo para practicar la comprensión y la ortografía.</p> <p>ORTOGRAFÍA</p>	 <p>LOS ACENTOS</p> <p>PALABRAS AGUDAS</p> <p>A1 A2</p> <p>Actividad de acentos: Palabras agudas</p> <p>Actividades para reconocer la sílaba fuerte y colocar los acentos en las palabras agudas.</p> <p>ACENTOS • PRESENTACIÓN</p>
---	---	--

Зміст рубрики «Ortografía» професійного блогу Aprenderespanol.com

ESPAÑOL
https://aprenderespanol.org

Índice de contenidos

- ▶ [Ortografía 1 - ejercicios](#)
- ▶ [Ortografía 2 - ejercicios](#)
- ▶ [Página principal](#)
- ▶ [Recursos imprimibles](#)

Ortografía - 1

Ejercicios - dudas ortográficas

1. A, ah, ha: ejercicio - 1
2. A, ah, ha: ejercicio - 2
3. Ahí, hay, ay - ortografía
4. He, e, eh - ortografía
5. Por qué / porque - ejercicio 1
6. Por qué / porque - ejercicio 2
7. Por qué / por que / porque / porqué
8. Echo, hecho: ejercicio - 1
9. Echo, hecho: ejercicio - 2

ESPAÑOL
https://aprenderespanol.org

Índice de contenidos

- ▶ [Ortografía 1 - ejercicios](#)
- ▶ [Ortografía 2 - ejercicios](#)
- ▶ [Página principal](#)
- ▶ [Recursos imprimibles](#)

Ortografía - 2

Ejercicios - dudas ortográficas

1. Por qué, porque, porqué - ortografía
2. Por qué, porque, porqué - ejercicios
3. Por qué, porque, porqué - ortografía
4. Pero - porque - ejercicios
5. Ortografía: ha, a , ah
6. Ah, ha, a - ejercicios
7. Ha, a, ah - completa las frases
8. Ortografía: He, e , eh
9. Echo, echa, hecho, hecha...

Розділ 2.

Сучасні технології та засоби формування іншомовної компетентності в письмі

2.1. Сучасні формати диктанту з іноземної мови

З-поміж письмових вправ, виконуваних на уроці іноземної мови в закладі загальної середньої освіти й аудиторному занятті з іноземної мови в закладі вищої освіти, виокремлюється диктант. Ставлення обох учасників освітнього процесу: учителя й викладача іноземної мови та школяра й студента до цієї традиційної письмової (зазвичай контрольної) вправи є різним. Якщо вчитель і викладач іноземної мови вважають диктант ефективною вправою як для формування іншомовних орфографічних навичок, так і для контролю рівня їх сформованості, то школярі й студенти супроводжують його такими означеннями як «нудний» і навіть «страшний», зважаючи на монотонний характер його перебігу та не завжди втішні наслідки його написання.

Аналітичний огляд джерел, на які посилається С. Гонсалес Кантеро (2017) у своїй випусковій роботі «El dictado en el aula de ELE», свідчить про неоднозначність бачення їхніх авторів цільового призначення диктанту в навчанні іноземної, зокрема іспанської, мови. Так, диктант вважають ефективним засобом (L. Surth) навчання як письма (L. Fraca de Barrera), так і читання (A. Marcano, T. Salazar і D. Tábata) й аудіювання (J. A. Moya Corral і E. García Widemann), а також засобом активізації міжкультурності в аудиторії (M.ª P. Hernández Mercedes). При цьому Н. Е. Мартінес Луна та Х. Е. Гонсалес Пінейро акцентують саме комунікативний підхід як контекст залучення диктанту до процесу навчання іноземних мов. До комунікативних завдань диктанту відносять і Д. Касані й К. Рамірес Лопес.

Таке різноманіття точок зору щодо цільового призначення диктанту в процесі навчання іноземних мов спричинило й різні формати організації його перебігу вчителями й викладачами в класі й аудиторії (К. Ramírez López та ін.).

Водночас справедливою видається думка про інтегрований характер диктанту як комплексної вправи, що підтверджують виокремлені переваги диктанту з іноземних мов у закладі вищої освіти: диктант

- змушує як студента, так і викладача усвідомити помилки розуміння (фонологічні, граматичні тощо);
- вказує студентам на їхні орфографічні помилки;
- уможливорює практику розуміння й транскрибування автентичного мовлення;

- тренує студентів у нотуванні як вагомим для їхнього подальшого учіння (зокрема записування лекцій) з унормованою швидкістю мовлення;
- практикує студентів у вживанні коректних мовленнєвих зразків;
- сприяє розвитку всіх чотирьох видів іншомовної мовленнєвої діяльності;
- слугує відмінним тренуванням вивченого матеріалу;
- сприяє розвитку короткотривалої пам'яті;
- стимулює мимовільну мисленнєву діяльність іноземною мовою;
- мотивує успішних студентів до учіння;
- залучає до учіння всю студентську аудиторію;
- уможлиблює самоперевірку й самооцінку студентів;
- згуртовує студентів, створюючи робочу атмосферу;
- уможлиблює доступ до цікавих текстів;
- слугує хорошим показником загальної іншомовної підготовки.

Під час написання диктанту й опісля активність студентів є високою. Диктант можна пропонувати студентам з будь-яким рівнем сформованості іншомовної комунікативної компетентності. Написанням диктанту може керувати навіть молодий викладач іноземної мови.

Вітчизняна методика навчання іноземних мов і культур з-поміж вправ для формування орфографічних навичок іншомовного письма виокремлює зорові й слухові диктанти, а також самодиктанти (Бігич та ін., 2013, с. 266-267). Отже, критеріями класифікації диктантів з іноземної мови є канал сприйняття (зоровий – слуховий) тексту та джерело його озвучування – вчитель / викладач чи учень / студент (диктант – самодиктант).

Для молодших школярів пропонуються диктанти нестандартних форматів, витлумачуючи останні як найпростіший переклад: вчитель диктує слово рідною мовою, а учні записують його виучуваною іноземною мовою. У табл. 1 я наводжу приклади лексичних диктантів (на рівні ізольованих лексичних одиниць) і лексико-граматичного диктанту (із залученням малюнків як зорових опор):

Таблиця 1

Види диктантів

<p><i>Кумедні картинки</i> – на екран проєктується зображення, школярі записують слово.</p> 	<p><i>Загадки</i> – вчитель загадує загадку, школярі записують відповідь. Подвійна мета вправи – формування компетентності в аудіюванні й контроль орфографічних навичок.</p> <p><i>Пантоміми</i>, за допомогою яких учитель / школярі пояснюють значення слів.</p>
---	---

Ускладнений варіант вправи – на екран проєктується частково закриті зображення. Відгадавши всі слова й записавши їх, учні перевіряють правильність виконання вправи (предмет, що закривав зображення, прибирається).

Лексико-граматичний диктант – школярі письмово відповідають на запитання *What are they doing?*

Ускладнений варіант вправи – на екран проєктується лише частина зображення.

Отже, критеріями класифікації диктантів з іноземної мови є передусім його подвійна мета – формування цільової мовної компетентності (лексичний і лексико-граматичний диктанти) поряд з формуванням орфографічної компетентності, а також (не)залучення сучасних технологій навчання іноземних мов і культур – залучено технологію використання зорових ілюстративних опор.

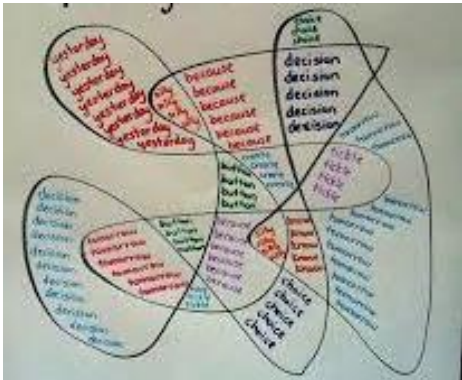

Школярам пропонуються техніки підготовки до написання диктанту з поділом на класичні / традиційні й ігрові техніки заучування лексичних одиниць. З-поміж традиційних технік виокремлюються картки-перевертиші, равлик, прописи, картки по квартирі, абетка, спеллинг, домашній диктант; з-поміж ігрових технік – м'ячик, кумедні картинки, доміно, манка, зірки на небі, картки / кубики з літерами, картки з сенсорними літерами, перетворення слова в малюнок, електронні додатки. Водночас ігрові техніки передбачають поряд із запам'ятовуванням написання слів ще й розвиток сенсомоторики. Однак формат перебігу уроку іноземної мови унеможлиблює їх повноцінне використання в урочний час, тому їх доцільно виконувати вдома.

Отже, завдання, які готують учнів до написання диктанту й можуть виконуватись ними як на уроці, так і вдома, передбачають залучення ігрових технологій навчання й уже згаданої вище технології використання різноманітних опор.

У табл. 2 наводяться різні види диктантів на рівні ізольованих лексичних одиниць. Так, молодші школярі заповнюють контур предмету, який це слово позначає. Можна їх підхотити запитаннями «У кого більше лимонів уміститься в контур?» чи «Чия склянка з варенням буде найповнішою?». Для учнів основної школи варіантом цієї вправи є *Scribble Spelling* – школярі записують слова в абстрактних формах – спіралях, пірамідах, веселці тощо.

Таблиця 2

Види диктантів

<p><i>Scribble Spelling</i> – школярі записують слова в абстрактних формах.</p> 	<p>«Змійка» може бути домашнім завданням, а в класі школярі обмінюються своїми роботами, які взаємоперевіряють.</p>
<p><i>Знайди зайву літеру</i> – у відомих школярам словах учитель навмисно допускає помилку. Учні мають знайти зайву літеру. Варіантом вправи є скласти слово з зайвих літер.</p>	<p><i>Кросворд</i> <i>Філворд</i> – школярі декілька разів прописують необхідні слова, тренуючи в такий спосіб зорову пам'ять поряд з оволодінням орфографічних навичок.</p>
<p><i>Spelling quiz</i> – школяр обирає правильний варіант написання слова з трьох запропонованих. <i>Matching</i> є спрощеним варіантом попередньої вправи – школяр поєднує картинку та дотичне до неї слово.</p>	<p><i>Spelling tic-tac-toe</i> («хрестики – нулики») – з-поміж дев'яти завдань школярі обирають три (по горизонталі, вертикалі й діагоналі) та записують слова одним із запропонованих учителем способом (за абеткою, різними кольорами тощо).</p>

Отже, ще одним критерієм класифікації диктантів є обсяг одиниці навчання (ізолювані лексичні одиниці, словосполучення, міні-текст, текст) поряд з уже згаданим вище критерієм залучення сучасних технологій навчання іноземних мов і культур, зокрема ігрових технологій і технологій використання зорових опор.

Зважаючи на те, що сучасне покоління центеніалів є візуалами, які надають перевагу цифровим засобам, освітні сайти й професійні блоги з навчання іноземних мов з-поміж інших завдань пропонують і диктанти. Зокрема, вже досліджувані мною Тіо Spanish (Бігич, 2016b; Бігич, 2017 b) та el oso Traposo (Бігич, 2016a; Бігич, 2017c) як віртуальні вчителі іспанської мови (рис. 1) пропонують диктанти, передусім для учнів початкової школи, для оволодіння наголосами (Dictado para practicar los acentos) та орфографією і граматикою (Ortografía y gramática fácil). Так, покликання сайту el oso Traposo відкриває 22 розважальні диктанти для дітей (22 dictados divertidos para niños), різного обсягу – короткі диктанти (одне-два речення), римовані диктанти (уривки з віршів), довгі диктанти (уривки з казок).

Рис. 1. Віртуальні вчителі іспанської мови Тіо Spanish та el oso Traposo

Отже, критеріями класифікації диктантів з іноземної мови є також їхні обсяг (короткі – довгі диктанти) та форма (прозові – римовані диктанти).

Водночас зазначу, що персонаж сайту GuiaInfantil.com el oso Traposo щодо пропонованих диктантів використовує означення «розважальні» (dictados divertidos), акцентуючи навчання й розвагу як одночасні види діяльності, що яскраво ілюструє актуальну наразі технологію навчання іноземних мов і культур – ед’ютейнмент (Бігич, 2017а; Бігич, 2018).

Освітній портал Orientacion Andújar (<https://www.orientacionandujar.es>) також пропонує розважальні диктанти з яскравими ілюстраціями їхнього змісту (рис. 2) дошкільникам і молодшим школярам (Dictados divertidos para infantil y primaria). Диктанти анонсує запитання «Чому діти мають часто писати диктанти?» з трьома варіантами відповіді: «Диктант удосконалює вміння читання», «Диктант стимулює креативність», «Диктант сприяє розвитку пам'яті». Щодо джерела диктантів, то їх пропонується озвучувати як учителю, так і батькам, оскільки освітній портал Orientacion Andújar орієнтується на маленьких носіїв іспанської мови. Вчителі вітчизняних закладів загальної середньої освіти можуть залучати ці диктанти до освітнього процесу з іспанської мови в початковій школі.

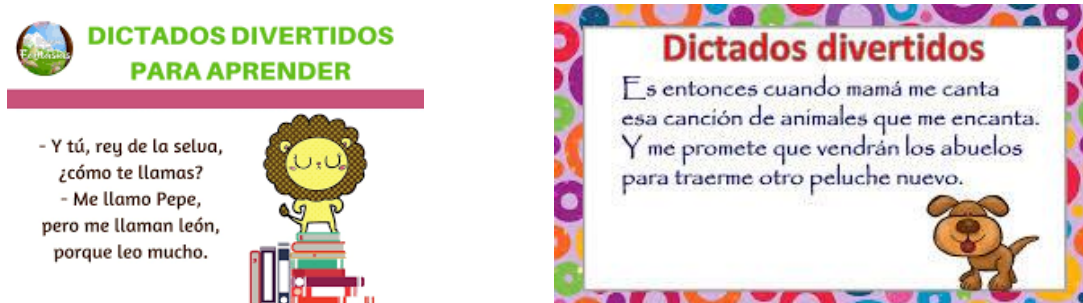

Рис. 2. Приклади розважальних диктантів освітнього порталу Orientacion Andújar

Для ознайомлення студентів з граматичною структурою «used to» викладач залучає гру «Two truths, one lie»: використовуючи граматичну структуру «used to», він диктує низку особистісних фактів, а студенти вирішують, що є правдою, а що ні. Щоб перевірити правильність написаного студенти по черзі його зачитують.

Отже, одним з світових трендів іншомовної освіти є надання диктанту з іноземної мови, зокрема для молодших школярів, розважального чи ігрового характеру.

Диктант залишається потужним засобом навчання іноземної мови. Передусім диктант практикує іншомовні мовленнєві компетентності в аудіюванні й письмі, а також удосконалює лексико-граматичну компетентність. Водночас формується й іншомовна мовленнєва компетентність у читанні – адже той, хто написав диктант, перевіряє його правильність.

Водночас неохопленим видом іншомовної мовленнєвої компетентності під час диктанту лишилась компетентність у говорінні. Тому пропонується такий спосіб написання диктанту, який уможливіє залучення й іншомовного говоріння, – натомість викладача іноземної мови текст всій академічній групі диктує студент чи студенти в міні-групах. У табл. 3 я наводжу інші види диктантів:

Види диктантів

<p>«<i>Running dictation</i>». Дві/три копії невеликого за обсягом тексту розміщено на дошці, щоб студенти не могли прочитати його з місць. По черзі студенти з міні-груп підходять до тексту свого диктанту, читають і запам'ятовують певну його частину. Після чого, повернувшись до своїх міні-груп, диктують її іншим студентам. Після написання міні-групами всього тексту, його звіряють з оригіналом.</p>	<p>Диктант «заплутана історія». Кожен студент отримує речення з тексту диктанту в довільному порядку. Студенти диктують свої речення іншим студентам, які вирішують щодо логічної послідовності прочитаних речень.</p>
	<p>Диктант «без розділових знаків», які розставляються студентами.</p>
<p>Диктант «пропуск» (мета – формування у студентів мовної здогадки за контекстом). З тексту диктанту викладач випускає 8-10 лексичних одиниць. Диктуючи текст, натомість видаленого слова говорить «пропуск». Студенти за контекстом мають здогадатись про пропущену лексичну одиницю й вписати її.</p>	<p>Диктант «<i>dictogloss</i>» (граматичний диктант). Після дво/триразового прослуховування диктанту студенти записують його текст не дослідно, а складають речення, які точно відображають зміст і структуру речень диктанту. Попередньо студенти у міні-групах обговорюють варіант тексту оригіналу.</p>

Отже, крім уже згаданих вище критеріїв класифікації диктантів з іноземної мови (їхньої цільової спрямованості, джерела озвучування тексту) виокремлю такий критерій як спосіб написання диктанту (індивідуально – в парах – в міні-групах).

Водночас згадані в різних джерелах сучасні формати диктантів адаптовано з «*Dictation: New Methods, New Possibilities*» авторів Paul Davis і Vario Rinvolucrí (Cambridge Handbooks for Language Teachers, 1988). Цей факт знаходить своє підтвердження у згадуваннях різними авторами однакових видів диктантів, хоча й під різними назвами (табл. 4). Так, *picture dictation* чи *dictado con imágenes* уже був проілюстрований різними видами диктанту в табл. 1; у табл. 3 представлено *running dictation* чи *dictado con patas*, *dictogloss* чи *dictado telegráfico* та *dictado lleno de pitufos* чи *диктант-пропуск*.

Види диктанту з іноземної мови

<p>1. <i>Picture dictation</i> використовується при вивченні лексичних тем, в яких слова згруповано за категоріями. Вчитель / викладач показує флеш картку, а учні / студенти записують слово. Потім перевіряють у парах.</p>	<p>1. <i>Un dictado lleno de pitufos</i>. Учитель / викладач зачитує речення, в яких ключові слова замінено словом PITUFO. Учні / студенти мають подумати, яке слово є правильним, щоб речення не втратило зміст.</p>
<p>2. <i>Running dictation</i>. На стінах у класі / аудиторії розвішано уривки тексту. Учнів / студентів поділено на пари: один з яких – scribe partner, другий – run partner. «Той, хто бігає» читає частину тексту, після чого диктує його «тому, хто пише».</p>	<p>2. <i>Un dictado con patas</i>. Учитель / викладач обирає короткий текст (не більш ніж сім/вісім рядків). Це може бути приспів пісні, фрагмент оповідання, ізольовані речення, гуморески тощо. Учні / студенти саморганізуються в пари. Один з її учасників підходить до столу вчителя / викладача, читає й запам'ятовує текст, після чого повертається до свого напарника й диктує прочитаний текст.</p>
<p>3. <i>Most important – least important</i>. Учитель / викладач диктує 5-7 речень. Якщо ця інформація важлива для учня / студента, вона записується зверху сторінки, якщо неважлива – внизу сторінки, інша інформація – посередині.</p>	<p>3. <i>Un dictado con imágenes</i> як варіант попереднього виду диктанту. Натомість тексту джерелом інформації є ілюстрація. Учень / студент запам'ятовує зображення й диктує своєму напарнику.</p>
<p>4. <i>Dictogloss</i> є здебільшого реконструкцією тексту, ніж диктантом. Учитель / викладач читає невеликий текст, а учні / студенти записують лише ключові слова. Потім учитель / викладач повторює текст, щоб учні / студенти почули більше деталей. Після цього в парах / міні-групах вони відтворюють текст, використовуючи ключові слова.</p>	<p>4. <i>Un dictado telegráfico</i>. Вчитель / викладач тричі зачитує короткий текст. Учні / студенти одночасно записують ключові слова, після чого індивідуально / в парах / у міні-групах записують текст, який запам'ятали з опертям на записані ключові слова.</p>

<p>5. <i>Real life dictation</i>. Що зазвичай ми диктуємо один одному в житті? Номер телефону, адресу, ціну, дату. Вчитель / викладач диктує цифри: одиниці, десятки, сотні.</p>	<p>5. <i>Un dictado creativo</i> може виконуватись індивідуально / в парах / у міні-групах. Учитель / викладач зачитує учням / студентам опції для укладання розповіді, які записують відповіді на кожну опцію:</p> <ul style="list-style-type: none"> • чоловіче / жіноче ім'я • прикметник, який описує чоловіка / жінку • місце / дата їх зустрічі • у що одягнений(а) чоловік / жінка • що вони робили • що він / вона сказав(ла) їй / йому • що трапилось потім (кінець розповіді)
	<p>6. <i>Un dictado con preguntas desordenadas</i>. При опрацюванні тем учитель / викладач організовує дискусію з метою активізації мовних і культурних знань учнів / студентів з тем. Після чого задає учням / студентам запитання, порушивши їхню послідовність. Учні / студенти письмово відповідають на них, попередньо розмістивши відповіді на запитання в правильному порядку.</p>

Описані К. Рамірес Лопес (2013) одинадцять видів диктантів також перегукуються зі згаданими вище їхніми різновидами, однак, називаючись по-різному, іноді навіть екстраординарно. Навчальним матеріалом для диктантів слугують слова пісні, текст коміксу, кулінарний рецепт, а джерелом навчальних матеріалів – мішок з картинками чи словникове бінго. При цьому акцентовано не контрольну, а комунікативну функцію диктанту. Автор також наголошує, що будь-який вид (усний чи письмовий) мовленнєвої діяльності може бути залучений до перебігу диктанту.

La bolsa mágica (чарівна сумка) чи *dictado mudo* (німий диктант). Учитель / викладач довільно дістає з сумки картки з зображеннями. Учні / студенти записують відповідне слово. Спосіб виконання – індивідуальний.

Dictado rayo (диктант блискавка). Учитель / викладач швидко (a la velocidad del rayo – зі швидкістю блискавки) показує слово на картці. Учні / студенти його записують. Спосіб виконання – індивідуальний.

Dictado sin cortes (диктант без пауз). Учитель / викладач читає текст без пауз. Учні / студенти по можливості записують його. Після чого в групах обговорюють, яких слів бракує, та доповнюють ними текст диктанту. Спосіб виконання – індивідуальний та груповий.

El profesor chiflado (божевільний учитель / викладач). Учитель / викладач роздає міні-групам окремі речення. Учні / студент читають їх уголос учителю / викладачу, який записує речення на дошці, навмисно допускаючи помилки. Учні / студенти мають зафіксувати помилку й виправити її. Спосіб виконання – груповий.

Dictado con mando a distancia (диктант з керуванням на відстані) є варіантом традиційного диктанту. Кожна з міні-груп учнів / студентів обирає «керівника на відстані» (el “mando a distancia”), якому надається право просити вчителя / викладача (чи учня / студента, який диктує) зупинитись, повторити текст чи продовжити читати далі. Учні / студенти можуть самостійно обирати ритм диктанту, що уможливорює безпомилковість його написання. Спосіб виконання – груповий.

Dictado Gruyere (диктант – швейцарський сир). Учитель / викладач диктує текст з пропущеними словами. Учні / студенти записують текст повністю. Для диктанту обираються відомі учням / студентам пісні, скоромовки, вірші, загадки. Спосіб виконання – індивідуальний.

Dictado colectivo (колективний диктант). Відповідно до виучуваної теми з опертям на навідні запитання кожен учень / студент пише текст, який пізніше стане спільним. Наприклад, з опертям на чиєсь зображення вчитель / викладач задає запитання: “¿cómo se llama?”, “¿dónde vive?”, “¿qué come?”, “¿practica algún deporte?”, “¿tiene alguna manía?” тощо. Учні / студенти письмово відповідають на запитання. Після чого всі відповіді змішуються. Утворюється досить безглуздий текст, який учні / студенти переписують для своїх досьє письмових робіт. Спосіб виконання – індивідуальний.

Dictado colgado (диктант-щибениця). Учитель / викладач диктує початок речення, проте не завершує його. Учні / студенти закінчують речення за власним бажанням. Наприклад, “La gata entró en la habitación cuando de pronto...”. Спосіб виконання – індивідуальний.

Dictado desmemoriado (розсіяний диктант). Учитель / викладач, диктуючи текст, прикидається, що забув слово та витлумачує його. Наприклад, “tijeras” – eso que utilizáis para recortar y que tenéis guardado en el estuche”. Спосіб виконання

– індивідуальний.

Dictado de pared (стіновий диктант) більш відомий як *running dictation* чи *el dictado con patas*. Фрагменти тексту вивішено на стіні класу / аудиторії. Один з пари (*el emisario*) запам'ятовує текст і диктує його своєму напарнику (*el escriba*). Потім напарники міняються місцями. Після чого обидва звіряють свої тексти з оригіналом. Спосіб виконання – парний.

Dictado tradicional (традиційний диктант). Учитель / викладач диктує текст, після чого учні / студенти його перевіряють. Спосіб виконання – індивідуальний.

К. Рамірес Лопес (2013) наголошує, що крім орфографії, диктант сприяє формуванню як усного, так і письмового мовлення, а також розвитку креативності, співпраці, гумору. Гумору, як об'єкту розвитку під час написання диктантів, присвячено рубрику «Ortografía y humor» (www.profesoresdeele.org/2019/01/30/ortografia-y-humor) у професійному блозі викладачів коледжу Тіа Тула в Саламанці з переліком тематично дотичних акаунтів (рис. 3):

<https://www.instagram.com/profedonpar>
dino

<https://www.instagram.com/chicoraeblog>

<https://www.instagram.com/lexicangráfico>
cos

<https://www.instagram.com/patiortográfico>
ico

Рис. 3. Акаунти, представлені в рубриці «Ortografía y humor» професійного блогу викладачів коледжу Тіа Тула в Саламанці

Диктант з іноземної мови часто виступає предметом дослідження у випускових роботах. Так, С. Гонсалес Кантеро (2017) у роботі «El dictado en el aula de ELE» виокремлює й ілюструє прикладами тринадцять різновидів диктантів, уже згаданих мною вище: традиційний, граматичний, парний,

настінний (напарники: el copista y el mensajero), колективний, з пропусками, співочий / музичний, незавершений, секретарський, телеграфічний, самодиктант, диктант-блискавка, диктант обопільних речень.

Водночас інформаційно-комунікаційні технології навчання іноземних мов і культур уможливають самостійне практикування школяра / студента в написанні диктанту. Так, Даніель Руїс Ернандес (2019) – автор професійного блогу з навчання іспанської мови ProfedeELE пропонує його користувачам з мовними рівнями володіння іспанською мовою A1-B1 інтерактивні диктанти (<https://www.profedeele.es/actividad/ortografia/dictado-interactivo/>) з метою самостійного формування аудитивної й орфографічної компетентностей. Учень / студент може прослухати диктанти (ізольовані речення, коротке оповідання) в нормальному чи вповільненому темпі (рис. 4).

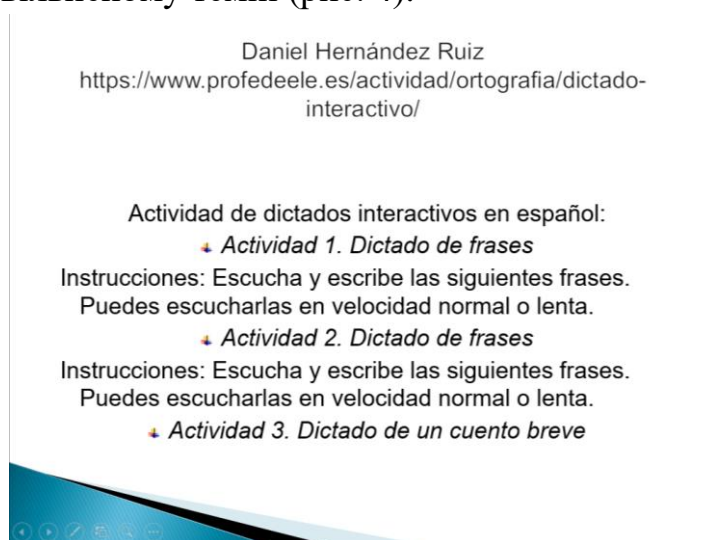

Рис. 4. Інтерактивні диктанти блогу ProfedeELE

Низка освітніх сайтів (Dictationonline.com, Rong-chang.com, Englishclub.com, Breakingnewsenglish.com, Learnenglish.de) пропонують он-лайн диктанти, зокрема з англійської мови.

Таким чином, сучасні формати диктанту з іноземної мови уможливають модифікацію нудної й одноманітної орфографічної вправи на багатоцільову й комплексну вправу розважального чи ігрового характеру.

З огляду на викладене вище пропоную такі критерії класифікації диктантів з іноземної мови:

– цільова спрямованість диктанту – для формування мовних (орфографічної, лексичної та граматичної) і мовленнєвих (в аудіюванні, читанні, письмі й говорінні) компетентностей;

– канал сприйняття тексту – зоровий диктант – слуховий диктант;

– джерело озвучування тексту – диктує вчитель / викладач іноземної мови – диктує учень / студент – диктує віртуальний персонаж;

- участь (віртуального) вчителя / викладача іноземної мови – інтерактивний диктант – самодиктант;
- наявність зорової опори – диктант з ілюстративною опорою – диктант з вербальною опорою;
- обсяг одиниці навчального матеріалу – словарний диктант, диктант на рівні речення, диктант на рівні понадфразової єдності, диктант на рівні (міні)-тексту;
- спосіб написання – індивідуальний диктант – парний диктант – диктант у міні-групах;
- залучення сучасних технологій навчання іноземних мов і культур – диктант із залученням ігрових технологій, диктант із залученням технології ед'ютейнмент, диктант з використанням зорових опор, диктант із залученням інформаційно-комунікаційних технологій;
- залучення різних видів діяльності – музичний / співочий диктант – пантомімічний диктант;
- засіб, на якому учень / студент пише диктант, – диктант на папері – диктант на екрані гаджету;
- суб'єкт, який перевіряє диктант – диктант перевіряє вчитель / викладач іноземної мови – взаємоперевірка диктанту школярами / студентами – самоперевірка диктанту учнем / студентом.

Список використаних джерел

- Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. та ін. (2013). Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. Київ, Ленвіт. 266-267.
- Бігич, О. Б. (2020). Диктант з іноземної мови як комплексна вправа // Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка. 74-76.
- Бігич, О. Б. (2017а). Ед'ютейнмент як технологія формування методичної компетентності викладача іноземної мови // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка. № 4. 119-126.
- Бігич, О. Б. (2017б). Персонаж відеохостінгу Tіo Spanish // Методична скарбничка вчителя / викладача іспанської мови: формування лінгвосоціокультурної компетентності : монографія. К.: Вид. центр КНЛУ. 92-97
- Бігич, О. Б. (2017с). Персонаж освітнього сайту el oso Traposo // Методична скарбничка вчителя / викладача іспанської мови: формування лінгвосоціокультурної компетентності: монографія. К.: Вид. центр КНЛУ. 88-92

Бігич, О. Б. (2019). Сучасні формати диктанту з іноземної мови // Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія. Вип. 30. 172-179.

Бігич, О. Б. (2018). Технології формування методичної компетентності викладача іноземної мови // Вісник Київського Національного Лінгвістичного Університету. Серія Педагогіка та психологія. Вип. 28. 189-197.

Бігич, О. Б. (2016a). El oso Traposo – віртуальний помічник учителя іспанської мови початкової школи // Іноземні мови. № 1. 15-17.

Бігич, О. Б. (2016b). Tío Spanish – віртуальний учитель / викладач іспанської мови // Іноземні мови. № 2. 10-13.

Caraballo Folgado, A. (2018). 22 dictados divertidos para niños. Ortografía y gramática fácil. Recuperado de <https://www.guiainfantil.com/articulos/educacion/aprendizaje/22-dictados-divertidos-para-ninos-ortografia-y-gramatica-facil/> [Fecha de consulta: 18.02.2019].

Dictados divertidos para infantil y primaria (2017). Recuperado de <https://www.orientacionandujar.es/2017/12/13/dictados-divertidos-infantil-primaria/> [Fecha de consulta: 18.02.2019].

González Cantero, S. (2017). El dictado en el aula de ELE: Trabajo de Fin de Grado. – 29 p. Recuperado de https://addi.ehu.es/bitstream/handle/10810/.../TFG_Gonzalez.pdf? [Fecha de consulta: 18.02.2019].

Hernández Ruiz, D. (2019). Actividad de dictados interactivos en español. Recuperado de <https://www.profedelee.es/actividad/ortografia/dictado-interactivo/> [Fecha de consulta: 18.02.2019].

Ramírez López, K. (2013). 11 formas de convertir el dictado en una gran herramienta. Recuperado de <https://club.ediba.com/dictados-dictados-y-dictados/> [Fecha de consulta: 18.02.2019].

Tarantino Parada, V. (2017). Dictados creativos para clase de ELE. Recuperado de <https://www.laclasedeele.com/2017/04/quien-ha-dicho-que-hacer-dictados-en.html> [Fecha de consulta: 18.02.2019].

2.2. Академічне співавторство як сучасна технологія формування іншомовної компетентності в письмі: прийоми та засоби навчання

З-поміж різновидів іншомовної мовленнєвої компетентності, цільових для формування у школярів у закладах загальної середньої освіти та студентів у закладах вищої освіти, виокремлюється компетентність у письмі, яке сучасна методика навчання іноземних мов і культур витлумачує як продуктивний вид, що забезпечує висловлення думки в графічній формі (Бігич та ін., 2013, с. 390).

Традиційно письмо відносилось до індивідуальних видів іншомовної мовленнєвої діяльності кожного окремого школяра / студента. Проте стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій уможливило створення школярами / студентами колективного письмового продукту, що, в свою чергу, спричинило появу академічного співавторства (*escritura colaborativa / collaborative writing*) як сучасної технології навчання іншомовного письма в закладах загальної середньої і вищої освіти.

Авторка професійного блогу www.laclasedeele.com з навчання іспанської мови як іноземної мови Вероніка Тарантіно Парада (Parada 2014) пропонує дев'ять прийомів академічного співавторства в навчанні іспанськомовного письма. Спосіб виконання більшості пропонованих завдань передбачає організацію міні-груп (чотири-п'ять осіб) школярів / студентів. Завдання супроводжуються ілюстративними й вербальними опорами: для письмових висловлювань пропонуються репродукції всесвітньо відомих картин, комікси тощо; букви абетки, дієслова, іменники як частини мови. Школярі / студенти виконують письмові завдання традиційними засобами – пишуть ручкою на аркуші. Деякі завдання вміщують елемент змагання – внаслідок голосування обирається міні-група-переможниця.

Розповідь за абеткою (Una historia por orden alfabético). Школярі / студенти організуються в міні-групи, кожна з яких пише розповідь за таким правилом – кожне речення має починатись з певної букви абетки: перше речення – з букви А, друге речення – з букви В тощо аж до останнього речення, яке має починатись з букви Z. На початковому ступені навчання школярів / студентів іспанської мови дозволяється користуватись словником. Всі міні-групи голосують за створені розповіді. Переможницею стає міні-група, чия розповідь набрала найбільше голосів.

Аналогічна розповідь у різних жанрах (La misma historia pero con géneros diferentes). Це завдання рекомендовано для просунутого й високого мовних рівней. Попередньо учитель / викладач іноземної мови повторює зі школярами / студентами характерні риси таких жанрів як казка, рецепт, вірш, пісня, інтерв'ю, повідомлення, лист. Перша міні-група школярів / студентів, обравши один з жанрів, пише розповідь. Інші міні-групи мають відтворити зміст цієї розповіді в інших жанрах.

Розповідь з двадцятьма іменниками та дієсловами (Una historia con 20 nombres y 20 verbos). Кожен школяр / студент загадує по два дієслова і два іменника, які вчитель / викладач записує на дошці. Міні-групи школярів / студентів, вибравши зі списку по 20 дієслів й іменників, мають обов'язково використати їх у розповідях. Усі міні-групи голосують за створені розповіді.

Переможницею стає міні-група, чия розповідь набрала найбільше голосів.

Розповідь за репродукцією (La historia de una imagen). Учитель / викладач приносить у клас / аудиторію всесвітньо відомі репродукції художників (Picasso, Goya, Dalí, Velázquez, Van Gogh, Monet, Da Vinci, Rembrandt, Renoir, Kandinsky, Frida Kahlo). Міні-групи старшокласників / студентів пишуть розповідь за отриманою репродукцією. Вчитель / викладач, зібравши відредаговані роботи, вивіщує всі репродукції. За змістом розповіді старшокласники / студенти мають здогадатись, за якою репродукцією була написана розповідь.

Комікс у кадрах (Un comic diferente). Вчитель / викладач приносить у клас / аудиторію комікс (Mortadelo y Filemón, Mafalda, Garfield, Zipi y Zape, Los Simpsons) у вигляді виокремлених кадрів. Міні-групи, отримавши один з них, його описують. Далі описи міні-груп розміщується згідно зі змістом коміксу. Написані школярами / студентами тексти кадрів коміксу порівнюються з текстом оригіналу.

Клуб письменників (El círculo de escritores). Школярі / студенти сидять у колі. На аркуші кожен школяр / студент пише початок розповіді обсягом у два речення. При цьому друге речення не завершує. Аркуш передається по колу сусіду праворуч, який продовжує розповідь, дописавши власні два речення. І знову друге речення не завершує. Аркуш передається по колу, доки не потрапить до першого автора.

Розповідь з буквою А (Una historia con la letra A). Міні-групи школярів / студентів пишуть розповідь, в якій всі іменники починаються з букви А. Буква й частина мови можуть змінюватись.

Божевільна розповідь (Una historia loca). Кожна міні-групі школярів / студентів отримує п'ять/шість малюнків. При цьому чим менше вони взаємопов'язані, тим краще. Ці малюнки слугують опорою для написання розповіді. Всі міні-групи голосують за створені розповіді. Переможницею стає міні-група, чия розповідь набрала найбільше голосів.

Три складники (Los tres elementos). Школярі / студенти допомагають учителю / викладачеві укласти перелік двадцяти потенційних персонажів, двадцяти місць подій і двадцяти сюжетів їх перебігу. Обравши навмання один персонаж, одне місце подій і один сюжет, кожна міні-група пише з ними розповідь. Усі міні-групи голосують за створені розповіді. Переможницею стає міні-група, чия розповідь набрала найбільше голосів.

Водночас у тлумаченні Вікіпедією письма в співавторстві наголошено на використанні в академічному співавторстві нових технологій «...en especial gracias a la utilización de las "nuevas tecnologías"» (Escritura colaborativa). Звичайно, нові технології навчання іншомовного письма більше приваблюють

школярів / студентів, ніж традиційні аркуш і ручка. Тому звернусь до джерел, в яких пропонується залучати інформаційно-комунікаційні технології до навчання іншомовного письма за технологією академічного співавторства.

Авторський колектив (Alvarez & Bassa, 2016, p. 242-243) пропонує низку способів академічного співавторства:

- індивідуальне письмо в груповому обміні (автор представляє всю групу),
- індивідуальне послідовне письмо (учасники пишуть у різний час),
- паралельне письмо з горизонтальним поділом (кожен учасник працює зі своєю частиною тексту),
- паралельне виокремлене письмо (кожен учасник отримує завдання, з яким найкраще впорається),
- інтерактивне чи змішане письмо (учасники отримують завдання, однак їхні ролі не розподілені).

Даніель Ернандес Руїс (Hernández, 2017), автор професійного блогу www.profedelee.es з навчання іспанської мови як іноземної, сучасним засобом для колективного письма називає Google Docs і пропонує алгоритм (у тринадцять кроків) його реалізації. Опорами обрано барвисті ілюстрації фотохостингу Pinterest. При цьому академічне письмо в співавторстві схарактеризовано як творче (креативне).

Це ж означення (творче / креативне) щодо академічного письма в співавторстві використовує й Лаура Роман (Román 2019), яка уклала перелік десяти он-лайн ресурсів для розвитку вмінь письма:

1. блог «Educapereques»,
2. El calcetín rojo,
3. блог Мері Суарес «Edu@ccion» Relata una historia muda,
4. 12 ideas de escritura creativa (Pinterest),
5. Storynator Laclasedeele,
6. Atrapavientos: laboratorio de jóvenes novelistas,
7. NanoWrimo: Young Writers Program,
8. Literautas: taller de escritura creativa “Móntame una escena”,
9. Ejercicios para fomentar la escritura creativa,
10. Orientación Andújar para fomentar la escritura creativa.

Так, з-поміж інших є рубрика Storynator згаданого вище професійного блогу Вероніки Тарантіно Парада Laclasedeele.

Зважаючи на актуальність і значущість цих засобів написання колективних робіт доповню цей перелік низкою аналогічно функціональних он-лайн ресурсів, цільовим призначенням яких є вправлення їхніх користувачів в іншо-, зокрема

англійськомовному, письмі з використанням технології академічного співавторства:

- Typewrite, Penflip, YouMeScript, MeetingWords, Story Wars (López, 2016),
- Drive, Titanpad, Co-ment, Penfilp, Fidus writer, Writer Duet (González),
- Padlet (Méndez & Concheiro, 2018).

Карлос Хав'єр Родрігес (Rodríguez, 2018b) у професійному блозі <https://www.aprendercolaborando.com> з навчання іспанської мови ділиться досвідом навчання іспанськомовного письма з використанням технології академічного співавторства в двох форматах: класичному «El cadáver exquisito» й інноваційному із залученням он-лайн ресурсу BoomWriter. Традиційний формат «El cadáver exquisito» передбачає наявність у школярів / студентів аркушів паперу, ручок, а також їх фізичну присутність у класі / аудиторії. Інноваційний формат із залученням он-лайн сервісу BoomWriter уможливорює в процесі он-лайн комунікації школярів / студентів аналогічне вправлення в іспанськомовному письмі з використанням технології академічного співавторства. Водночас алгоритм (у чотири кроки) класичного формату «El cadáver exquisito» за своїм перебігом є подібним до згаданого вище навчального прийому «Клуб письменників» з певними модифікаціями другого й третього кроків. Завдяки тому, що он-лайн сервіс BoomWriter уміщує три автономні засоби (StoryWriter, WordWriter і ProjectWriter), інноваційний формат уможливорює управління процесом написання тексту, його редагування, голосування за найкращий письмовий текст і суперечку.

Також Карлос Хав'єр Родрігес (Rodríguez, 2018a) наводить ще один алгоритм (у п'ять кроків) навчання іспанськомовного письма з використанням технології академічного співавторства. Окрім відмінності в кількості кроків в алгоритмах різняться й означення щодо письма як виду мовленнєвої діяльності: *la escritura cooperativa* (Rodríguez, 2018a) та *la escritura colaborativa* (Rodríguez, 2018b).

Аналогічна відмінність в означеннях, використовуваним Карлосом Хав'єром Родрігесом (Rodríguez, 2016), спостерігається й щодо учіння – *el aprendizaje colaborativo* vs *el aprendizaje cooperativo*. Будучи дуже схожими априорі, ці два терміни змістовно різняться, однак не взаємовиключаючи, а доповнюючи один одного. В співробітництві (*la colaboración*) акцентується цінність / значущість спільної роботи як процесу, в той час як у взаємодії (*la cooperación*) вагомішими є мета та результат виконаної роботи. Учіння в співробітництві (*el aprendizaje colaborativo*) краще застосовувати в закладах вищої освіти, коли викладач і студенти працюють спільно, однак студенти не

залежать від викладача; учіння у взаємодії (el aprendizaje cooperativo) – для закладу загальної середньої освіти (її початкової й середньої ланок), де вчитель водночас виступає й експертом, пропонуючи й розподіляючи завдання групі та перевіряючи їх.

В умовах залучення інформаційно-комунікаційних технологій Сесілія Санс й Алехандра Сангара (Sanz & Zangara, 2012) визначають письмо з використанням технології академічного співавторства як електронну діяльність (una e-actividad). Це означення вони ілюструють віртуальною он-лайн дошкою спільного користування Linoit (Escritura colectiva..., 2011), яка уможлиблює колективне написання хайку.

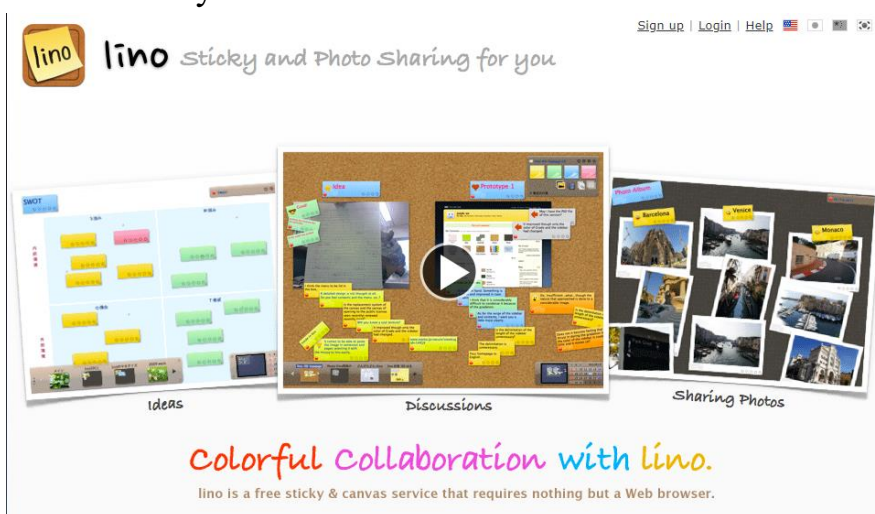

Рис. 1. Домашня сторінка <http://linoit.com/>

З огляду на викладене вище класифікую вправи в іншомовному письмі з використанням технології академічного співавторства як

- комунікативні (за критерієм комунікативності)
- продуктивні (за критерієм спрямованості на прийом / видачу інформації),
- вмотивовані (за критерієм вмотивованості),
- мінімально керовані (за критерієм рівня керування мовленнєвими діями / мовленнєвою діяльністю школярів / студентів),
- одномовні (за критерієм участі рідної мови),
- при розподілі ролей – з рольовим ігровим складником (за критерієм наявності / відсутності ігрового складника),
- за наявності опор – з опорами (за критерієм наявності / відсутності опор) (Бігич та ін., 2013, с. 183),
- а також творчі (креативні),
- за наявності елемента змагання – змагальні,
- за умови використання інформаційно-комунікаційних технологій – цифрові.

Список використаних джерел

Бігич, О. Б. (2020). Академічне співавторство: аналітичний огляд прийомів і засобів навчання іншомовного письма // Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія. Вип. 32. 176-172.

Бігич, О. Б. (2020). Академічне співавторство як тренд у навчанні іншомовного письма // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови». К.: Вид. центр КНЛУ, 422-424.

Бігич, О. Б., Бориско, Н. Ф., Борецька, Г. Е. та ін. (2013). Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. Київ, Ленвіт. 590.

Álvarez, G., Bassa, L. (2016). Estrategias didácticas para promover la escritura colaborativa mediada por tecnologías: hacia el desarrollo de dinámicas expertas en los grupos de trabajo / Recuperado de <https://ri.conicet.gov.ar/handle/11336/82414> // [Fecha de consulta: 23.11.2019].

Escritura colaborativa / Recuperado de https://es.wikipedia.org/wiki/Escritura_colaborativa // [Fecha de consulta: 17.11.2019].

Escritura colectiva de haikus con Linoit: por el Día Mundial de la Poesía y por Japón (2011) / Recuperado de <http://labitacoradelalengua.blogspot.com/2011/03/escritura-colectiva-de-haikus-con.html> [Fecha de consulta: 03.01.2020].

Hernández Ruiz, D. (2017). Escritura creativa y colaborativa a partir de imágenes llamativas: Recuperado de <https://www.profedeele.es/profesores/escritura-creativa-colaborativa-imagenes> // [Fecha de consulta: 06.08.2019].

González Francisca, S. (2015). Algunas herramientas de escritura colectiva / Recuperado de <https://enmarchaconlastic.educarex.es/inicio/244-nuevo-ent/herramientas-2-0/2314-herramientas-de-escritura-colectiva> // [Fecha de consulta: 17.11.2019].

López José, M. (2016). Herramientas online para practicar la escritura colaborativa / Recuperado de <https://hipertextual.com/2016/12/herramientas-online-escritura-colaborativa> // [Fecha de consulta: 17.11.2019].

Méndez, C. M. Santos, Concheiro Coello, P. (2018). Uso de herramientas digitales para la escritura colaborativa en línea: el caso de Padlet // MarcoELE: Revista de Didáctica Español Lengua Extranjera, 27 / Recuperado de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6741520> // [Fecha de consulta: 23.11.2019].

Tarantino Parada, V. (2014). Escritura colaborativa en la clase de Español / Recuperado de <https://www.laclasedeele.com/2014/08/escritura-colaborativa-en-la-clase-de.html> // [Fecha de consulta: 06.08.2019].

Román, L. (2019). 10 recursos online para fomentar la escritura creativa / Recuperado de <https://www.educaciontrespuntocero.com/recursos/recursos-online-fomentar-escritura-creativa/110329.html> // [Fecha de consulta: 17.11.2019].

Rodríguez Carlos, J. (2016). Aprendizaje colaborativo vs aprendizaje cooperativo / Recuperado de <https://www.aprendercolaborando.com/aprendizaje-colaborativo-vs-aprendizaje-cooperativo/>

Rodríguez Carlos, J. (2018a). Crea una actividad de escritura cooperativa en 5 pasos de forma sencilla / Recuperado de <https://www.aprendercolaborando.com/creacion-de-una-redaccion-en-grupo> // [Fecha de consulta: 22.11.2019].

Rodríguez Carlos, J. (2018b). Escritura colaborativa: del cadáver exquisito al Boomwriter / Recuperado de <https://www.aprendercolaborando.com/escritura-colaborativa> // [Fecha de consulta: 17.11.2019].

Sanz, C., Zangara, A. (2012). La escritura colaborativa como una e-actividad / Recuperado de <https://pdfs.semanticscholar.org/8f74/f85cced826ea0a39de40245bf1dd80b37842.pdf> // [Fecha de consulta: 24.11.2019].

2.3. Facebook як засіб навчання англійськомовного письма: за і проти

Зміна характеру освітнього простору, спричинивши появу нового покоління студентів (digital natives), які не мислять себе без соціальних мереж, диктує необхідність пошуку нових засобів навчання іноземної мови. Такими засобами, які найповніше задовольняють академічні й соціальні потреби студентів (Farris-Berg, 2005; Prensky, 2006), є технології Веб 2.0 (Karpati, 2009), зокрема соціальні мережі Facebook (FB), Myspace тощо. Будучи простими й зручними засобами спілкування й обміну інформацією, ці ресурси налічують мільйони користувачів.

Зазвичай соціальні мережі є середовищем для проведення вільного часу, зокрема для розваг. Саме тому ряд дослідників скептично ставляться до можливості їх використання як засобу навчання іноземних мов. З іншого боку, користувачам подобається вивчати іноземну мову, невимушено спілкуючись із зарубіжними ровесниками. Так, згідно з даними Британської ради 66% респондентів охоче й успішно вчать у процесі спілкування. Згадані можливості соціальних мереж використовуються у викладанні іноземних мов для вирішення різних завдань: організації колективної роботи студентів в академічній групі, довготривалої проєктної діяльності, міжнародних, зокрема науково-освітніх,

обмінів, безперервної освіти й самоосвіти, мережевої співпраці користувачів з різних країн і континентів.

Однією з найпопулярніших соціальних мереж сьогодення, яка функціонує з 2004 року, є FB, яким ще станом на вересень 2012 р. активно користуються понад 1 млрд., більше половини з яких – через мобільні пристрої. Користувачі FB проводять понад 700 млрд. хвилин щомісяця (Lenhart, 2009). За відвідуваністю FB є сьомим сайтом в Україні та другим у США. Кількість українських користувачів FB ще на жовтень 2011 сягала 1730 тисяч.

FB уможливорює створення власного профілю, оновлення особистої інформації, інформування про інтереси, релігійні погляди, сімейний стан тощо. Окрім створення власних профілів, користувачі можуть додавати до друзів інших учасників, надсилати приватні повідомлення, вступати в групи, публікувати й коментувати відео, світлини тощо. Цей ресурс полегшує взаємозв'язок між користувачами завдяки функціям «подобається» та «коментар» (Kabilan, 2010).

Постійне вдосконалення можливостей та функції FB роблять його потужним засобом навчання іноземних мов. Як і будь-яка програма електронної пошти FB дозволяє користувачам обмінюватись приватними повідомленнями. Додаток «FB Групи» дозволяє створювати групи за інтересами з необмеженою кількістю учасників, проводити он-лайн дискусії, обмінюватись медіафайлами, надсилати приватні повідомлення (Cheung, 2010), що уможливорює активну участь кожного студента в обговореннях. FB дозволяє кожному студенту виконувати завдання з властивою йому швидкістю і не залежати від спритніших студентів (Rempek, 2009).

Хоча необхідну платформу для навчання мають й інші види технологій Веб 2.0, наприклад, дискусійні форуми, більшість студентів надають перевагу спілкуванню саме в мережі FB: 42% підлітків США спілкуються в мережі FB, відмовляючись від використання стаціонарних телефонів й електронної пошти (Levin, 2002). Крім того, FB активно використовується й викладачами (Mazer, 2007). Все більше коледжів використовують ресурси FB для підтримки зв'язку зі студентами, зменшуючи залучення електронної пошти (Yancey, 2009).

Також акцентується позитивний вплив FB на всіх етапах навчання англійськомовного письма. Додаток «FB групи» сприяє покращенню письма, надаючи йому автентичного характеру й персоналізованого контексту (Kabilan, 2010). Додаток «Курси» уможливорює співпрацю, обмін інформацією, проведення відеоконференцій і створення коментарів, доступних для всіх учасників групи.

Письмове спілкування засобами FB сприяє підвищенню змістовності й складності письмових робіт, зменшенню помилок, забезпечує миттєвий зворотній зв'язок. Особливо ефективним FB є на етапі планування висловлювання та добору інформації за участі студентів у «мозковому штурмі» й групових дискусіях. Студенти визнають, що інші учасники групи FB допомагають їм краще зрозуміти завдання, полегшують планування письмового висловлювання, а коментарі й повідомлення ровесників додають упевненості й додаткової мотивації (Yancey, 2009). Розміщення письмових висловлювань у FB формує у студентів відповідальність та спонукає їх до самоконтролю й самокорекції: 90,7% респондентів перевіряють свої письмові роботи перед їх публікацією у FB групах.

Також удосконалюються мовленнєві навички письма. Більшість респондентів зазначає, що читання коментарів інших учасників групи FB і викладачів сприяє збагаченню їхнього словникового запасу, автоматизації правильних граматичних форм і структур, що значно покращує вираження власних думок (Melor, 2012). Крім того, на відміну традиційного письма, FB автоматично забезпечує корекцію орфографії – червона лінія підкреслення вказує на помилку в написанні слова, яку студент може виправити, обравши один із запропонованих варіантів (Blattner, 2009).

Використання FB у процесі навчання англійськомовного письма посилює взаємодію «викладач – студент» і «студент – студент», уможливорюючи підтримку зв'язку поза аудиторією, а також обговорення завдань, подій, обмін корисними покликаннями тощо. Викладач має змогу публікувати адреси електронної пошти, завдання, оголошення, навчальні матеріали, теми для обговорення (Blattner, 2009). Повідомлення фіксуються в хронологічному порядку, що є позитивним під час підготовки, яка ґрунтується на вивченому в аудиторії матеріалі (Melor, 2007).

Поряд із низкою переваг, використання FB у процесі навчання англійськомовного письма має й недоліки. Ця мережа, як й інші засоби он-лайн спілкування, використовуються студентами передусім для розваг (Melor, 2012). Акцентуються проблеми, які можуть виникати під час роботи в соціальних мережах. Передусім це марнування часу студентами в процесі он-лайн ігор, виконання різноманітних психологічних тестів, участі у FB чатах тощо. Саме через численні додатки на FB студенти витрачають більше часу, вивчаючи їхні характеристики й особливості, не в змозі сконцентруватись на власне письмовому завданні. Також студенти даремно гають час, вивчаючи особисту інформацію друзів з FB для покращення своїх стосунків у соціальній мережі (Prensky, 2006).

Через відсутність зорового контакту й миттєвого зворотного зв'язку у студентів іноді виникають труднощі при висловлюванні складних / абстрактних ідей, що може спричинити непорозуміння та неправильне сприймання інформації. Навіть використовуючи FB лише з навчальною метою, студенти піддаються ризику недоречної поведінки та некоректних дій з боку інших користувачів FB. Більшість учасників мережі надто відкрито висвітлюють особисту інформацію, яка може бути використана в негативних цілях: студенти можуть піддаватись ризику спаму й словесного насильства. Понад третини підлітків з усього світу мають власну сторінку в соціальній мережі, що свідчить про високий рівень відкритості персональної інформації та, як наслідок, існування ймовірного ризику її крадіжки, Інтернет-хуліганства, он-лайн переслідування й навіть шантажу (Selwyn, 2009).

Доступність FB сприяє розвитку психологічної залежності студентів від цього інформаційного ресурсу. Вони легко отримують доступ до мережі за допомогою мобільних пристроїв, що породжує нездорову звичку постійно перевіряти свою персональну сторінку щодо оновлень і нових повідомлень. Деякі студенти, зокрема з невисоким рівнем мовленнєвої підготовки, можуть відчувати дискомфорт і невпевненість щодо граматичної та змістовної правильності власних письмових повідомлень, відкритих для ознайомлення всіма учасниками спілкування.

Не всім студентам до вподоби спілкування засобами FB – дехто вважає цей вид письмової комунікації нудним і повільним через необхідність очікування зворотного зв'язку від інших учасників групи. Деякі студенти мають упереджене ставлення до Інтернет-технологій взагалі й соціальних мереж зокрема.

Створення, оформлення й редагування он-лайн навчальних матеріалів іноді займає багато часу, внаслідок чого Інтернет-пошук необхідної інформації стає неефективним. Нестабільний доступ до мережі може спричинити ускладнення у виконанні домашніх завдань. Деякі студенти вважають незручним читання тексту з монітора комп'ютера, надаючи перевагу друкованому тексту. Несумлінні студенти виконують письмові завдання он-лайн шляхом пошуку необхідних відповідей в Інтернеті з функцією «копіювати-вставити» (Melor, 2007).

Попри всі згадані недоліки, пов'язані з використанням FB у навчанні іноземної мови, зокрема англійськомовного письма, слід зважати на його освітній потенціал. Застосування FB й інших соціальних мереж змінює характер навчання та ролі його учасників: Інтернет-мережі відкривають широкі можливості для спілкування студентів не лише з одногрупниками й викладачем іноземної мови, а й зарубіжними ровесниками, що позитивно впливає на

стосунки між студентами й викладачем і забезпечує створення сприятливого освітнього середовища. При цьому за успішність навчання відповідає студент, активно залучений до набуття знань й оволодіння навичками й уміннями. Роль викладача не зводиться до надання інформації – натомість він навчає студентів формувати власні навчальні стратегії та самостійно знаходити й аналізувати необхідні освітні ресурси. Водночас викладачі, які не залучають до професійної діяльності нові форми спілкування зі студентами й ігнорують використання веб-технологій, перебувають у режимі «цифрового дисконекту» зі студентами, ризикуючи безнадійно відстати від сучасних медіа орієнтованих студентів.

Список використаних джерел

Бігич, О. Б., Глазунов, М. С. (2013). Використання Facebook у навчанні студентів англomовного письма: за та проти // *Nauka i inowacja – 2013: Materiały IX Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji*. Vol. 11. Pedagogiczne nauki. Fizyczna kultura i sport. Przemysł: Nauka i studia. 40-43.

Blattner, G., Fiori, M. (2009). Facebook in the Language Classroom: Promises and Possibilities // *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*. 6 (1). 17-28.

Cheung, C. M. K. et al. (2010). Online Social Networks: Why Do Students Use Facebook? *Computers in Human Behavior*. 1-7.

Farris-Berg, K. (2005). Listening to student voices on technology: Today's tech savvy students are stuck in text-dominated schools // *Education Evolving*. Available on line: http://www.educationevolving.org/pdf/tech_savy_students.pdf

Kabilan, M. K. et al. (2010). Facebook: An Online Environment for Learning of English in Institutions of Higher Education? // *Internet and Higher Education*. № 13. 179–187.

Karpati, A. (2009). Web 2 technologies for net native language learners : a social CALL // *RECALL*. Vol. 21. N 2. 139-156.

Lenhart, A. (2009). Teens and Social Media: An Overview // *Pew Internet and American Life Project*. Retrieved from <http://isites.harvard.edu/fs/docs/icb.topic786630.files/Teens%20Social%20Mdia%20and%20Health%20-%20NYPH%20Dept%20Pew%20Internet.pdf> [16th March 2011].

Levin, D., Arafeh, S., Lenhart, A., Rainie L. (2002). The digital dis-connect: The widening gap between Internet-savvy students and their schools // *Pew Internet and American Life Project*. Washington, DC.

Mazer, J. P., Murphy, R. E., Simonds, C. J. (2007). I'll see you on "Facebook": The effect of computer-mediated teacher self-disclosure on student motivation, affective learning and classroom climate // *Communication Education*. Vol. 56. N 1. 1-17.

Melor, Md. Y., Hadi, S. (2012). The effectiveness of Facebook groups on Teaching and Improving Writing: Students' perceptions // *Journal of Education and Information Technologies*. 1(6). 87-96.

Melor, Md. Y. (2007). Malaysian ESL teachers' use of ICT in their classrooms: expectations and realities // *RECALL: The Journal of EUROCALL*. 9(1). 79-95.

Pempek, T. A. et al. (2009). College Students' Social Networking Experiences on Facebook // *Journal of Applied Developmental Psychology*. N 30. 227-238.

Prensky, M. (2006). Listen to the natives // *Educational Leadership*. Vol. 63. N 4. 8-13. Available on line: http://www.ascd.org/ASCD/pdf/journals/ed_lead/el200512_prensky.pdf

Selwyn, N. (2009). Faceworking: exploring students' education-related use of Facebook // *Learning, Media and Technology*. 34 (2). 157-174. Available on line: <http://dx.doi.org/10.1080/17439880902923622>

Shih, R.-C. (2011). Can Web 2.0 technology assist college students in learning English writing? Integrating Facebook and peer assessment with blended learning J. Waycott & J. Sheard (Eds.) *Assessing students' Web 2.0 activities in higher education* // *Australasian Journal of Educational Technology*. N 27 (Special issue, 5). 829-845. Available on line: <http://www.ascilite.org.au/ajet/ajet27/shih.html>

Yancey, K. B. (2009). Writing by Any Other Name // *Principal Leadership*. N 10(1). 26-29.

Розділ 3. Особистий лист й есе як види практичного й академічного письма

Навчання школярів у закладах загальної середньої освіти та студентів у закладах вищої освіти написання особистого листа відноситься до *практичного* письма, цілі навчання якого є суто практичними, обумовленими особистими потребами школярів і студентів чи потребами їхньої майбутньої професійної діяльності. До *академічного* письма відносяться письмові роботи, за допомогою яких школярі й студенти навчаються іншомовного письма як виду творчої продуктивної мовленнєвої діяльності, проте не має скільки-небудь серйозного практичного значення з точки зору їхньої майбутньої професії або їхнього сьогоденного життя. Призначення академічного письма є суто навчальним (академічним) (Тарнопольський, Кожушко, 2020, С. 344).

3.1. Пам'ятка щодо написання особистого листа

Пам'ятка щодо написання листа

- 1) Your address (Date): on the right
- 2) Greeting: on the left
 - Dear Ann,
- 3) Introduction: (Don't forget about paragraphs!)
 - How are you?
 - Thanks for your letter.
 - It was great to hear from you.
 - I'm writing to (tell, ask, thank,) you...

4) The main part:

- Answer your friend's questions.
- Ask your friend some questions.
- Well, by the way, anyway, so.
- Guess what? Wish me luck!

ii

5) Ending:

- Make up an excuse to stop writing.
- Express your hope to hear from your friend again:
 - Anyway, I have to go now because my Mum asked me to help her.
 - I've got to go now! It's time for my favourite TV show.
 - Take care and keep in touch!
 - Hope to hear from you soon.
 - I can't wait to hear from you!
 - With love,
 - Best wishes,
 - All the best,...

3.2. Критерії оцінювання особистого листа

Матеріал підрозділу 3.2 є стислим перекладом статті Т. Шаніної «Великолепное письмо, или как получить «десятку»» (2017).

Критерії оцінювання особистого листа:

(Максимальна кількість балів – 10)

1. Вирішення комунікативного завдання (зміст) – 3 бали
2. Організація тексту (його структура й логіка розмірковувань) – 2 бали
3. Лексико-граматичне оформлення – 3 бали
4. Орфографія й пунктуація – 2 бали

Перший критерій. На кількість балів впливає наявність в особистому листі структурних елементів у правильному стилевому оформленні: враховується вибір звертання, подяка за лист, згадування про попередні контакти, надія на майбутні контакти, завершальне речення, підпис.

Вибір звертання. Неформальним звертанням в англійській мові для письмового мовлення може бути лише “Dear...”. Такі слова як “Hello!” чи “Hi,” є не звертанням, а привітанням. У завданні зазвичай зазначається ім'я автора листа, якому пишеться відповідь. Тому після слова “Dear....” має слідувати ім'я “Dear John,”. Якщо ім'я не згадано чи написано ім'я, яке не відповідає завданню, чи натомість імені написано слово “friend”, пункт не буде зарахований.

Подяка за лист. Зазвичай для цього достатньо фрази «Дякую за лист» у різних її інтерпретаціях: “Thank you / Thanks (a lot) for your (recent / previous) letter”. Можна написати просто “Thanks for your letter”, однак, слова “recent / previous” засвідчать достатній лексичний запас.

Згадування про попередні контакти. Треба написати фразу, з якої стане зрозуміло, що це не перший лист англійськомовному другові з переписки. Це

можуть бути *“Sorry for not writing for so long / a long time.”*, *“Sorry, I couldn’t write earlier.”*, *“It was nice / great to hear from you again.”*, *“I was glad to get / receive your letter.”*

Відповіді на запитання мають бути повними. Недостатньо відповісти одним реченням. Для повної відповіді має бути поширене речення.

Наприклад: *“What films do you like to watch? Do you prefer watching films at home or in the cinema and why? Do you and your friends like cartoons?”*

Відповідь на перше запитання *“I like to watch comedies”* вважатиметься неповною. Треба додати ще одне речення, яке пояснює чи поширює відповідь *I like to watch comedies because they are so funny* чи *“I like comedies. I can’t help laughing while watching them”* чи *“I do like comedies. They’re great.”* тощо.

Відповідь на друге запитання має містити пояснення, оскільки воно завершується питальним словом *“why”*. Тому відповідь і пояснення краще зв’язати сполучником *“because”*: *I prefer watching films in the cinema because I like to watch them on a big screen*, *“I prefer watching films in the cinema with my friends because it’s more exciting than to stay at home alone”*. Водночас можна написати й два речення *“I prefer cinemas. They are very comfortable nowadays”* чи *“I enjoy big screen, popcorn and a company of friends. So I prefer cinema”*.

А от пояснювати щось словом *“interesting”* не варто. «Мені подобається, бо це цікаво» навіть рідною мовою звучить примітивно й неаргументовано. Саме ж слово *“interesting”* можна використати, але в поширеному реченні на кшталт *“It’s interesting to watch films with friends”*. чи *“It’s interesting to watch films on a big screen and with good sound”*.

Необхідно точно й повно зрозуміти запитання. Так, у наведеному прикладі запитується про не лише твоє ставлення до мультфільмів, а й ставлення твоїх друзів. Якщо ж відповідь буде такою *“I don’t like cartoons at all”* чи *“I like cartoons very much”*, то вона не буде зарахована як повна, оскільки в ній немає жодного слова про друзів. Ці відповіді можна доповнити фразою «як і мої друзі»: *“I don’t like cartoons at all like my friends”* чи *“Neither my friends nor me like cartoons”* чи *“My friends and I like (enjoy) cartoons”*. Але й цьому випадку відповіді можуть зарахувати як неповні, якщо не уточнено: *“They are for kids (children)”* чи *“They are funny and merry”*.

Ще один приклад: *“When are you going to have your exams? What exams have you chosen? What are your plans for the summer holidays?”*

На перше запитання потрібно конкретно відповісти «коли». Однак наразі складається іспит з англійської мови, якісь іспити вже складено, якісь плануються. Помилкою буде написати «наразі я складаю іспит з англійської мови», оскільки це порушує комунікативне завдання – написати листа

англійськомовному другові вдома, що неможливо зробити на іспиті. Бажано підключити уяву – лист пишеться вдома, а іспити ще попереду: *“I’m going to take my exams in June”*, *“Soon I’m taking Maths exam and then will be Ukrainian”*, *“I’m taking my first exam on the 5th of June. It’ll be Maths. After that will be Ukrainian exam”*.

Необхідно звернути увагу на множину слова *“exams”*, відповідно, й відповідати потрібно не про один, а про декілька іспитів. Найточніше це пояснюється у відповіді на таке запитання *“What exams have you chosen?”*. Мовиться не про один іспит, а про іспити. Тому відповідь *“I’ve chosen English”* буде неповною, оскільки названо один навчальний предмет, речення є простим і непоширеним. Складнішою й повнішою буде відповідь *“I’ve chosen English and Literature. They are my favourite subjects”*, яка й буде зарахована.

У третьому запитанні *“What are your plans for the summer holidays?”* запитується про плани на літні канікули. Здавалося б, що відповіді *“We are going to visit Spain”* чи *“I will go to my country house”* буде достатньо. Однак слово *“plans”* теж у множині, тому плани треба деталізувати: *“After my exams we are going to visit Spain. I’d like to see all the sights”*, чи *“I will go to our country house to relax and have rest after my exams”*, чи *“I’m going to visit my granny. I’ll help her in the garden, read books and spend time on the fresh air”*.

То ж, відповідаючи на запитання,

- не потрібно відповідай односкладно, бажано використовувати повні поширені речення, краще два речення на одне запитання;
- необхідно звернути увагу на число (однина - множина) в запитуваній інформації;
- на запитання «коли», «де», «куди» потрібні конкретні відповіді;
- не ігноруй запитання «чому».

Після повних відповідей на всі запитання ні в якому разі не потрібно ставити свої запитання. Такого в завданні не було.

У завершенні листа часто-густо зустрічаються *“Sorry. I have to go. / I have to do my homework. / My mum is calling me.”* Дуже поширена стилістична помилка, адже ці фрази є характерними для усного мовлення (діалогу, телефонної розмови) й неприйнятними для письма. Для завершення листа достатньо простого речення *“That’s all for now.”*

Завершувальне речення й підпис автора листа. Стилістичною помилкою є речення *“I’m looking forward to hearing from you”*, адже воно є характерним для ділового, а не особистого листа. Щоб стилістично грамотно завершити листа, необхідно висловити надію на майбутні контакти реченнями *“Write me back. / Write back soon. / Keep in touch. / Drop me a line”*, побажати всього найкращого

“Best wishes, / Yours, / With love,”. Лист підписується ім’ям, бажано скороченим “Alex / Kate / Nick”. При цьому кожне речення пишеться з нового рядка.

Другий критерій «Організація тексту» передбачає перевірку й оцінювання розміщення структурних елементів на своїх місцях і в правильному порядку, а також логіку висловлювання й уміння використовувати засоби логічного зв’язку.

Адреса має бути короткою: вказується місто й країна, де був написаний лист. Адреса пишеться в правому верхньому кутку (саме з неї й починається написання листа) двома способами:

Kyiv, Ukraine

назви міста й країни пишуться на одному рядку через кому, чи

Kyiv

Ukraine

назва країни пишеться під назвою міста без розділових знаків.

Дата пишеться праворуч під адресою. Можливі різні варіанти написання дати, проте краще зупинитись на звичному варіанті – чч.мм.рр. Наприклад, *June 1, 2023 / 1 June 2023* рахуватимуться як три слова, *1.06.2023* вважатиметься однією лексичною одиницею.

Звертання пишеться ліворуч з окремого рядка.

Подяка за лист і посилання на попередні контакти виокремлюються в абзац.

Далі з абзацу починаються відповіді на запитання. Для плавного переходу до відповідей на запитання бажано використати фрази на кшталт “*Well / I can say that / You asked me about.... / As you interested in... / I’d like to tell you about*”. Відповідаючи на запитання, не варто забувати всередині речень *linking words*: “*and / but / because / that’s why*”, а також “*Firstly, secondly.... / on the one hand, on the other hand / Actually / Anyway / To my mind / In my opinion / As for me*” тощо для логічного взаємозв’язку речень. Водночас текст не має бути перевантажений ними. Відповіді на запитання пишуться в одному абзаці. Не потрібно кожену відповідь виокремлювати в абзац.

Надія на майбутні контакти пишеться з окремого рядка ліворуч.

Побажання пишуться на наступному рядку також ліворуч.

Завершує лист підпис, який пишеться під побажаннями в окремому рядку.

Схематично це виглядає так:

Kyiv, Ukraine

1.06.2023

Dear Ann,

Thank you for your letter. Sorry for not writing for so long. (I was getting ready (preparing) for my exams.)

Well / You asked me / As for me.....

Основний зміст листа:

- виконання завдання (тобто повні відповіді на три запитання **That's all for now.**

Write me back. / Write back soon. / Keep in touch. / Drop me a line.

Best wishes, / Yours, / With love,

Tom

Отже,

- адреса пишеться коротко в правому верхньому куті,
- дата пишеться під адресою,
- звертання пишеться ліворуч з окремого рядка,
- подяка за лист і нагадування про попередні контакти виокремлюються в абзац,
- відповіді на запитання пишуться в одному абзаці,
- використовуються слова й речення-зв'язки,
- надія на майбутні контакти пишеться з окремого рядка ліворуч,
- побажання пишуться нижче в окремому рядку,
- підпис (лише ім'я) під побажаннями.

Третій критерій передбачає перевірку й оцінювання *лексико-граматичних навичок*. Бажано використовувати різні, проте знайомі лексику й граматику. В якому часі задано запитання, в такому часі й пишуться відповіді, яку граматичну структуру вживано в запитанні, така ж використовується у відповіді.

Четвертий критерій передбачає перевірку й оцінювання *орфографічних і пунктуаційних навичок*. Комами виокремлюються слова *Well, Anyway*; також кома ставиться після "*Dear Tom,*" і "*Best wishes,*". А от перед сполучниками *but / because* в англійській мові коми не ставляться. Також при написанні короткої адреси на одному рядку, місто потрібно виокремити комою; якщо ж країну написано на окремому рядку, кома не потрібна

3.3. Конкурс листів волхвам блогу ProfeDeELE.es

У 2016 році автором професійного блогу ProfeDeELE.es з навчання іспанської мови як іноземної Даніелем Руїсом Ернандесом з-поміж користувачів блогу був започаткований конкурс творчих листів волхвам (рис. 1), представлених у будь-якому форматі: усному, письмовому, аудіо, відео тощо (режим доступу <http://www.profedelee.es/i-concurso-cartas-reyes-magos/>).

Рис. 1. Оголошення I конкурсу листів волхвам

У рекомендаціях «Propuesta didáctica para trabajar los Reyes Magos» (автори – Daniel Hernández, Jorge Gutiérrez i Matías Hidalgo) була рубрика «La carta tradicional a los Reyes Magos», з якої користувачі блогу могли завантажити й роздрукувати бланк для написання листа волхвам. Інша рубрика «Una carta creativa a los Reyes Magos» пропонувала написати альтернативного листа волхвам: «En esta nueva carta puede pedir otra cosa que no sean juguetes, escribir como si estuvieran en otra época o como si fueran otra persona o incluso un animal o ser mágico... lo que ellos quieran» – «У цьому новому листі ви можете попросити щось інше, окрім іграшок, писати так, ніби вони були в інший час або ніби це була інша людина або навіть тварина чи чарівна істота... все, що вони хочуть».

Організатори конкурсу отримали 103 колективних й індивідуальних листа, кожен з яких оцінювався вартістю в один євро. Конкурс був благодійним: 103 євро були перераховані до програми «Save the Children».

Користувачі блогу он-лайн голосували за листи, що їм найбільш імпонували. У фінал вийшли три колективних листа з середніх шкіл Польщі й Італії (рис. 2) та три індивідуальних листа (рис. 3).

Рис. 2. Переможці колективних листів волхвам

Рис. 3. Переможці індивідуальних листів волхвам

6 березня 2017 р. було оголошено переможців конкурсу творчих листів волхвам: ними стали школа № 117 (Польща) та Сільвія Паскуаліні (Італія).

У такий спосіб учасники першого конкурсу креативних листів волхвам не лише продемонстрували свій рівень володіння іспанськомовною компетентністю в письмі, а й взяли участь у благодійній акції, долучившись до загальнолюдських цінностей.

Водночас традицію іспанськомовних країн писати листа трьом волхвам або одному з них супроводжують два відео:

- *“Indara canta a los reyes”* – семирічна Індара спільно з обожнюваною нею співачкою Марією Караско виконує одну з її пісень *“A mis queridos Reyes Magos”* (як своєрідний музичний лист волхвам);
- *“IKEA presenta la otra carta”* – спочатку діти з десяти сімей пишуть традиційні листи волхвам з проханням подарунків за хорошу поведінку протягом року, після чого з аналогічним листом звертаються до своїх батьків. Очікувані їхніми дітьми подарунки стали несподіванкою для батьків.

У такий спосіб блог ProfeDeELE.es уможливорює інтерактивне навчання школярів написання листа іспанською мовою як різдвяну культурну традицію.

Список використаних джерел

Тарнопольський, О. Б., Кабанова, М. Р. (2020). Методика викладання іноземних мов у вищій школі. Вінниця: Нова книга. 384.

Hernández D., Gutiérrez J., Hidalgo M. Propuesta didáctica para trabajar los Reyes Magos: Edición digital. – Modo de acceso <http://www.profedelee.es/profesores/los-reyes-magos/>

ProfeDeELE.es: Edición digital. – Modo de acceso <https://www.profedelee.es>

3.4. Есе як літературний жанр малої форми

Матеріал підрозділу 3.4 є стислим перекладом статті Р. Мільруда «Пишем эссе по законам жанра» (2016).

Есе вирізняється від інших літературних жанрів малих форм тим, що є письмовим роздумом, в якому розвивається авторська теза.

Виокремлюються такі види есе:

- описове (descriptive essay) – простий опис, аналіз, систематизація, виявлення схожості й відмінності;
- пояснювальне (expository essay) – виявлення причинно-наслідкових залежностей в аналізованих даних;
- інструктувальне (process essay) – ознайомлення зі способами діяльності в певній ситуації;
- оповідне (narrative) – реконструюється перебіг подій, що сталися;
- переконувальне (persuasive / argumentative) – вираження ставлення щодо проблеми, співставлення позицій «за» та «проти».

Есе як письмове розмірковування та письмове повідомлення різняться не лише підсумковим текстом, але й заголовком.

Критерії	Есе	Повідомлення
Комунікативна мета	Довести тезу	Повідомити інформацію
Організація тексту	Теза – аргументи – доведена теза	Тема – деталі – узагальнення
Функція висловлювання	Суб'єктивні розмірковування й висновки	Об'єктивні факти, деталі й подробиці
Джерело ідей	Досвід, стереотипи, цитати, пропозиції	Спостереження, об'єкти, явища, події
Використання мови	Академічний стиль розмірковування й логіки	Репортерський стиль повідомлення й аналізу

Отже, есе та письмове повідомлення різняться за комунікативною метою, організацією тексту навколо тези (есе) й теми (повідомлення), суб'єктивністю й об'єктивністю висловлюваних думок, джерелом ідей, використовуваним автором академічним чи репортерським стилем.

В есе головною є особистісна позиція автора, а об'єктивні дані відіграють допоміжну роль. У письмовому повідомленні головною є об'єктивна інформація, а особистісна позиція автора – другорядною.

У методичній літературі виокремлюються такі способи аргументації

(підкріплення автором есе своєї думки):

- логічні умовиводи (використовуються часто),
- життєві приклади (нерідко),
- відомі висловлювання (по мірі доступності),
- наукові факти (іноді),
- припущення (можливо),
- гра уяви (іноді),
- інтуїція автора (у виняткових випадках).

Отже, найпоширенішими способами довести ґрунтовність своєї позиції автором есе є його логічні умовиводи, життєві приклади, авторитетні судження, відомі наукові факти. Водночас при використанні будь-якого способу аргументації, від автора есе вимагається продемонструвати відповідну його віку й отриманій освіті особистісну зрілість.

Есе-думка складається з вихідної тези з постановкою проблеми, трьох доказових абзаців з вираженням протилежних точок зору й умотивованою критикою іншої позиції, заключної тези зі ствердженням думки автора. Вихідна й заключна тези есе уможливають чітке бачення проблеми й авторської позиції в її рішенні, а також утворюють логічну рамку доказових розмірковувань автора.

Тема есе завжди містить проблему, на вирішення якої й спрямоване письмове розмірковування. Задля визначення предмету розмірковування, необхідно виявити протиріччя, закладене в темі есе. В такий спосіб робота над есе розпочинається з визначення протиріччя, яке буде обговорюватись і вирішуватись у процесі перебігу авторських роздумів. Протиріччя може бути заданим у формулюванні теми есе чи самостійно сформульованим автором з опертям на власне розуміння суті проблеми.

Написання есе охоплює такі етапи:

дотекстовий етап (pre-writing phase)

- розроблення авторських ідей щодо теми есе із залученням технології «мозковий штурм»;
- підвищення рівня обізнаності автора есе з обговорюваної проблеми задля подальшого письмового розмірковування з використанням технології пошуку інформації, зокрема з мережі інтернет;
- планування аргументів і структури есе з урахуванням вимог до його організації;
- добирання ключових слів і речень, дотичних до теми есе, й відібраних аргументів та укладання єдиної смислової канви тексту есе;
- підготовка засобів логіко-смислового зв'язку тексту есе, які забезпечують плавний перебіг думок у тексті;

текстовий етап (writing phase)

- – власне написання тексту есе;

післятекстовий етап (post-writing phase)

- – перевірка тексту есе за низкою критеріїв:
 - формальні ознаки (дотримання кількості слів),
 - мовна правильність (орфографія, граматики, пунктуація),
 - організація тексту (поділ на рекомендовані абзаци),
 - відповідність темі (дотичність ключових слів і речень),
 - якість аргументації (зрілість, інформативність, точність),
 - логічна зв'язність (доцільне використання сполучників і прислівників),
 - переконливість висновку (логічний наслідок побудованого письмового роздуму).

3.5. Структура есе «за» та «проти»

For-and-against essay is essay in which the advantages and disadvantages (or 'pros and cons') of an issue are discussed.

An introduction.

Did you know that ...?

We all know how ...

As ... (ім'я автора) said, '...'

(quotation)

Do you think it is ...? (rhetorical question)

A main body — part 1.

У другому абзаці розкриваються чинники
«за».

*There are many (a lot of) reasons.
To start with ... / Firstly, ...
In addition — In addition to ...
Not to mention the fact that ...
Moreover / What is more, ...
Lastly*

A main body — part 2.

У третьому абзаці розкриваються чинники
«проти».

*On the other hand / In contrast to/with / However
First of all
One major disadvantage of ... is ...
Secondly
Furthermore
Nonetheless, nevertheless*

A conclusion.

*In conclusion
Finally
To sum up
All in all / On the whole
Taking everything into consideration, I believe that
...
After all
All things considered*

3.6. Мовленнєві зразки для написання есе

“In the first place” можна замінити на “At first” чи “First”, “In the second place” на “Second” чи “Secondly”, “Lastly” на “Also”, “Third” чи “Finally”.

Протиставлення – “despite”, “however”, “still” чи “although”, «even though», «on the one hand», «on the other hand», «but», «in spite of», «in contrast».

Додаткова інформація – “in addition”, “moreover”, “likewise” чи “besides”,

«for instance», «for example», «another», «additionally», «again», «also» .

Підкреслення чогось, наголошення на чомусь – “in fact”, “according to”, “they say that”, «in other words», «for instance», «that is», «just to reiterate», «in summary».

Вказівка на схожість – “also”, “as...as“, “like”, “in the same way as” / “similarly”, «likewise».

Підкреслення окремих речень – «in fact», «for this reason», «according to ...», «Some people say (that)».

Завершення та підсумок есе – «all in all», «lastly», «as a result», «in summary», «therefore», «finally».

Фрази для структурування тексту

(логічна послідовність, зв'язність, аргументованість)

Many people think ... but others do not agree (Багато хто вважає, (що) ..., однак інші люди не погоджуються).

Let us consider what the advantages and disadvantages of ... are (Розглянемо, які є переваги та недоліки...).

Let's consider some pros and cons of it (Пропонуємо розглянути, які є плюси та мінуси (цього)).

Let us start by considering pros and cons of it (Почнемо з розгляду плюсів та мінусів.)

Слова-зв'язки і словосполучення для наведення аргументів

допоможуть логічності й правильності формулювання думок

To begin with, ... Почну з того, що

Firstly, ... / Secondly, ... / Finally, ... По-перше, ... / По-друге, .../ Нарешті,

One argument in support of ... Одним з аргументів на підтримку цього є... .

The first thing that needs to be said is ... В першу чергу, необхідно сказати, що

It is true that ... / clear that ... / noticeable that ... Дійсно так, що ... / Ясно, що ... / Варто відмітити, що

Another good thing about ... is that ... Також позитивний момент ... заключається в ...

The second reason for ... Друга причина

It is undeniable that... Не можна заперечувати того, що....

For the great majority of people ... Для більшості людей

A number of key issues arise from the statement. For instance, Це твердження торкається низки ключових питань. Наприклад,

One of the most striking features of this problem is ... Один з позитивних аспектів цієї проблеми

First of all, let us try to understand ... Перш за все, спробуємо зрозуміти

The public in general tend to believe that ... Громадськість схильна думати, що

What is more, ... Більш того, Крім того, ... тому що

Besides, ... because it is ... Безперечно,

Doubtless, ... не можна заперечувати того, що

One cannot deny that ... З цих спостережень (абсолютно) зрозуміло, що

On the other hand, we can observe that З іншого боку, ми можемо спостерігати, що

The other side of the coin is, however, that ... Однак, з іншого боку,

Фрази для аргументації та підведення підсумків допоможуть підкріпити свою думку чиєюсь авторитетною думкою або послатися на когось

Experts... Експерти ... believe that ... вважають, що say that
говорять, що suggest that пропонують, що are convinced that
впевнені, що point out that відмічають, що.... emphasize that
підкреслюють, що

According to some experts... на думку деяких експертів

Фрази для підведення підсумку есе / висновків

From these facts, one may conclude that На основі викладених фактів, ми можемо зробити висновок про те, що...

Which seems to confirm the idea that Це, як бачимо, підтверджує нашу думку про те, що.

Thus, ... / Therefore,... Тому.... / Таким чином

The most common argument against this is that ... Найпоширеніший аргумент проти цього є те, що....

In conclusion, I can say that although ..., Завершуючи, я можу сказати, що,

To draw the conclusion, one can say that Підводячи підсумки, можна сказати, що

Розділ 4. Засоби навчання креативного письма

4.1. Креативне письмо засобом малих віршованих форм

Використання автентичних віршів на уроках іноземної мови в закладах загальної середньої освіти й аудиторних заняттях з іноземної мови в закладах вищої освіти часто практикується вчителями й викладачами й пропонується науковцями-методистами. Традиційно цільове призначення поетичних творів полягає у формуванні у школярів і студентів такого складника іншомовної комунікативної компетентності як лінгвосоціокультурна компетентність – вони знайомляться з поетичними творами авторів країн виучуваних іноземних мов.

Однак науковці-методисти й учителі і викладачі іноземних мов поряд з лінгвосоціокультурною компетентністю цільовими для формування вважають і рецептивну мовленнєву (в читанні й аудіюванні) та репродуктивну мовну (граматичну, фонетичну, лексичну), а також перекладацьку компетентності. Так, Д. А. Руснак (2002) пропонує використовувати автентичні вірші для формування французькомовної граматичної компетентності. На етапах фонетичної й мовленнєвої зарядок на уроці англійської мови вчителі пропонують використовувати лімерики й клеріх'ю.

Клеріх'ю (a clerihew) отримав назву від другого ім'я його автора Edmund Clerihew Bentley (1875-1956). Це вірш про відому людину, обсягом у чотири рядки. Хоча основною тематикою клеріх'ю є біографії відомих персоналій, автори вірша не прагнуть портретної схожості з оригіналами; їхні словесні портрети будуються на смішній словесній грі. Схема клеріх'ю така:

- у першому рядку згадується ім'я відомої персоналії. Рядок повністю складається з її імені чи закінчується ним;
- другий рядок, римуючись з попереднім, уміщує гумористичну характеристику цієї персоналії чи пов'язані з нею події;
- третій і четвертий рядки взаєморимуються, створюючи комічний ефект.

Приклад клеріх'ю про видатного представника єврейської літератури – письменника Шолом Алейхема:

Sholom-Aleichem,
All Birobidzhan citizens know him
Our main street has his name,
As a writer he won a world fame.

Отже, робота з лімериками й клеріх'ю збагачує духовний світ школярів, прищеплює їм чутливість до поетичного слова. Також ці малі віршовані форми

використовуються задля розвитку творчого потенціалу особистості школярів. Мета використання клеріх'ю на уроках англійської мови передбачає формування передусім соціокультурної та лексичної й граматичної компетентностей школярів, а також тестування рівня сформованості їхньої перекладацької компетентності. Клеріх'ю вмотивовують школярів до пошуку відомостей про видатних людей, сприяють розширенню світогляду учнів. Школярі презентують знайдену інформацію, а також порівнюють свої переклади клеріх'ю з їхніми літературними аналогами.

Зарубіжні науковці витлумачують написання віршів як креативне письмо, наприклад, колектив авторів (Galván 2009, р. 46-47) з-поміж десяти технік креативного письма:

1. Árboles de relatos (дерева оповідань),
2. Los binomios imaginativos (творчі біноми),
3. Las hipótesis imaginativas (творчі гіпотези),
4. Las transformaciones o combinaciones de palabras (трансформація чи комбінація слів),
5. Las animaciones de metáforas y comparaciones (анімації метафор і порівнянь),
6. La transformación de textos (трансформація текстів),
7. Ensalada de cuentos (добірка казок),
8. Expansión de textos (розширення текстів),
9. Desviación (відхилення),
10. Poemas (вірші)

останньою технікою виокремлюють написання віршів (Galván 2009, р. 88).

З-поміж малих віршованих форм вагоме місце посідає вірш-діамант (від англійського “diamond poem”) – неримована віршована форма, яка складається з семи рядків:

Sea	Teenager
sparkly, blue	powerful, noisy
rushing, heaving, bobbing	dancing, dating, consuming
waves, foam, beach, sand	explosion, energy, maturity, senility
running, stoning, building	working, earning, saving
mat, brown	quiet, peaceful
Land	Ty-ager*
	(* as in seventy, eighty)

Найкоротшими є перший й останній рядки – вони містять ключове поняття чи тему вірша обсягом в одне слово (noun). Другий рядок уміщує два слова (adjectives), третій – три слова (verbs or participles ending in -ing). Центральний

четвертий рядок складається з чотирьох слів (nouns): перше й друге слова характеризують перше ключове поняття, третє й четверте слова – друге ключове поняття. П'ятий і шостий рядки, будучи дзеркальним відображенням третього й другого рядків, є дотичними до другого ключового поняття.

У такий спосіб форма вірша до його центру поступово розширюється, а зміст навпаки звужується. Візуально текст вірша за формою нагадує діамант; звідси інша назва – вірш-діамант.

Ключові поняття вірша-діаманта можуть бути синонімами “monsters – creatures” чи антонімами “day – night”. Відповідно до теми уроку чи аудиторного заняття вчитель чи викладач англійської мови може запропонувати вже готові пари чи опозиції слів (coward – hero, vanilla – chocolate, life – death, body – soul, pencil – paper, winter – summer, war – peace).

З-поміж переваг вірша-діаманту акцентується його універсальність дотично до будь-якої теми уроку чи практичного заняття з іноземної мови. Крім того навчати писати вірш-діамант можна на різних ступенях вивчення іноземної мови, школярів і студентів з різними рівнями володіння мовою, з використанням індивідуального, парного чи групового способів написання вірша-діаманта. Перше його написання варто організувати в міні-групах під керівництвом учителя чи викладача іноземної мови. Опорою слугує схема написання вірша-діаманта (рис. 1):

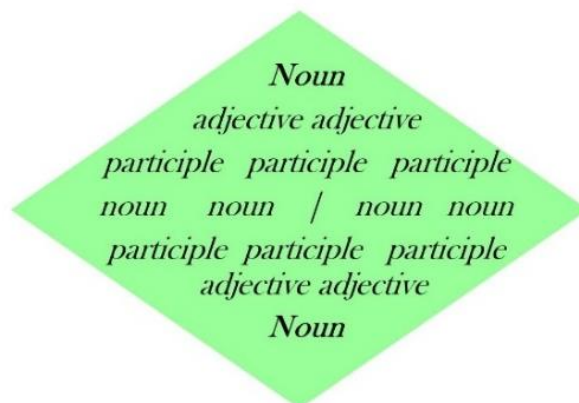

Рис. 1. Схема написання вірша-діаманта

Окрім схеми написання вірша-діаманта школярам і студентам варто запропонувати алгоритм його написання рідною чи іноземною мовою (залежно від рівня володіння школярами / студентами іноземною мовою):

<p><i>Цей алгоритм допоможе тобі успішно виконати завдання й написати власний вірш-діамант.</i></p>	<p><i>Following the mentioned below steps will help you to create your own diamante poem.</i></p>
<p>1. Ти можеш написати вірш-діамант про що завгодно. Тому спочатку</p>	<p>1. Diamantes can be about <i>anything</i>. You first need to decide what <i>thing</i> you</p>

<p>необхідно обрати тему. Обирай тему, яка тебе цікавить.</p>	<p>want to write about. An easy thing to write about is something you like or something you see around you.</p>
<p>2. Далі необхідно визначитись з типом вірша-діаманта — синонімами чи антонімами будуть ключові поняття. То ж придумай і запиши ключові поняття. Перший і останній рядки вірша-діаманта вже готові.</p>	<p>2. Next, you'll want to decide whether you want to write a synonym diamante or an antonym diamante. If you want to write a synonym diamante, you'll want to select another word that means the <i>same</i> thing as your subject. If you are going to write an antonym diamante, choose a word that is its opposite.</p>
<p>3. Після визначення ключових понять, візьми аркуш і поділи його навпіл на дві колонки. У першій напиши якомога більше слів, які асоціюються з першим поняттям. Це можуть бути прикметники, дієслова й інші іменники. Після аналогічні слова добери для другого поняття.</p>	<p>3. Once you have chosen your two nouns, take a piece of paper and brainstorm as many words as you can that have to do with each of them. For example, make one column for each word and write down everything you can think of. You will want adjectives (descriptive words), verbs (action words), and even more nouns.</p>
<p>4. Не хвилюйся, якщо слів виявилось більше, ніж необхідно. Ти можеш вибрати зі списку найдоцільніші слова.</p>	<p>4. Do not worry if you have more words than you need. It is better to have too many words to choose from than not enough.</p>
<p>5. Кількість слів у рядках: 1, 2, 3, 4, 3, 2, 1. Слова використовуються в такому порядку: ключовий іменник, прикметники, дієслова (дієприкметники), іменники, дієслова (дієприкметники), прикметники, іменник.</p>	<p>5. The word count is simple: 1, 2, 3, 4, 3, 2, 1 Your lines should have: noun, adjectives, verbs (gerunds), nouns, verbs (gerunds), adjectives, noun.</p>
<p>6. Розмісти утворений вірш по центру сторінки, щоб надати йому форму діаманта.</p>	<p>6. Try to “center” your poem on the page to give it a diamond shape.</p>
<p>7. Найголовніше, роби все із задоволенням!</p>	<p>7. Most importantly, have fun!</p>

Учитель чи викладач іноземної мови оцінює укладений школярами чи студентами вірш-діамант за низкою критеріїв:

- дотримано заявлену форму вірша,
- зміст вірша відповідає обраним темі й типу,
- дотримано кількість і порядок слів згідно з правилами викладу.

Створення вірша-діаманта сприяє реалізації низки цілей уроку чи аудиторного заняття з іноземної мови:

- передусім практичної мети, зокрема збільшенню лексичного запасу школярів і студентів та розширенню семантичних полів виучуваних лексичних одиниць,
- розвивальної мети, зокрема розвитку критичного мислення й уяви, здатності синтезувати й резюмувати інформацію, декількома словами описувати складні поняття й почуття, усвідомлювати суть відмінностей і взаємозв'язок між поняттями, виокремлювати головні ознаки й ігнорувати другорядні;
- виховної мети – рефлексування школярами і студентами власного досвіду з опертям на індивідуальні інтереси сприяє підвищенню їхньої мотивації до вивчення іноземної мови й культури.

В акровірші (an acrostic poem) з початкових літер кожного рядка утворюється слово, наприклад дотичне до теми нашої монографії ключове слово writing (ілюстрацію запозичено з джерела <https://alexklarermgp.weebly.com/acrostic-poem.html>):

W orking together to improve
R isk-taking
I mpacting others
T hinking deeply
I ndividualized assessment
N on-judgmental
G uiding students' success

П'ятирядковий вірш синквейн виник у США в XX столітті під впливом японської поезії. Текст синквейну спирається на змістову й синтаксичну заданість кожного його рядка. Водночас структура і зміст синквейну не є жорсткими.

У першому рядку, обсягом в одне слово (зазвичай це іменник / займенник), позначається об'єкт / предмет, який є темою синквейну.

Два слова (зазвичай (діє)прикметники) другого рядка описують ознаки / властивості зазначеного в попередньому рядку об'єкту / предмету.

Третій рядок утворено трьома дієсловами / дієприкметниками, які характеризують дії / діяльність предмета / об'єкта з першого рядка.

Четвертий рядок – зазвичай речення, обсягом у чотири слова, в якому автор синквейну виражає особисте ставлення до зазначеного предмета / об'єкта.

П'ятий рядок одним словом передає сутність теми синквейну.

Приклад синквейну «Teacher» при вивченні студентами теми «Choosing a Career»:

1. Teacher
2. Kind, devoted
3. Teaches, educates, helps
4. A great teacher is a great artist
5. Master

Синквейни, як вербальні опори для ведення майбутніми викладачами англійської мови дискусії, уклала О. В. Ярошенко (2015, с. 9-10, 14, 17). Я використала цей формат неримованого вірша як вербальну (Бігич 2017б, с. 17) та змішану (Бігич 2017б, с. 18) опори для допомоги школярам в укладанні діалогово-розпитування й монологу-опису іспанською мовою, як загадки про квіти (Бігич 2017б, с. 34-35, 53-54), як лінгвокраїнознавчий колаж «Las Navidades en España» (Бігич 2017б, с. 71-73) й однойменний методичний кейс (Бігич 2017б, с. 98), розроблені в мультимедійному форматі.

Отже, малі віршовані форми на кшталт лімерик, вірш-діамант, клеріх'ю, акровірш, синквейн слугують засобом навчання школярів і студентів креативного письма на уроці чи аудиторному занятті з іноземної мови.

Список використаних джерел

Бігич, О. Б. (2017а). Креативне письмо на уроках іноземної мови: малі віршовані форми як засоби формування міжкультурної компетентності. Іноземні мови. № 2. 11-15.

Бігич, О. Б. (2017б). Методична скарбничка вчителя / викладача іспанської мови: формування лінгвосціокультурної компетентності. Київ. 108.

Бігич, О. Б. (2012). Сінквейн як прийом формування іншомовної комунікативної компетентності. Найновітє постиження на європейската наука – 2012. Том 11. Педагогически науки. – София: Бял ГРАД-БГ ООД, 51-53.

Руснак, Д. А. (2002). Дидактичні властивості поетичних текстів при засвоєнні граматичних структур на заняттях з французької мови. В Питання літературознавства. Вип. 9 (66). Чернівці: Рута. 232-233.

Ярошенко, О. В. (2015). Формування англомовної професійно орієнтованої компетентності в діалогічному мовленні майбутніх викладачів на основі кейс-методу. Автореф. дис. Київ. 21.

Galván, C. B. y otros. (2009). LA ESCRITURA CREATIVA EN E/LE. Colección Complementos serie Didáctica. 94.

4.2. Зміст рубрики «Escritura creativa» блогу LaClasedeELE.com

- Un regalo navideño para to la clase
- Actividades, juegos y escritura para la descripción de personas
- Expresión escrita: La huella de mi pasado
- Unidad didáctica sobre el amor-desamor: Cariño, ¡corto contigo!
- Ideas de escritura colaborativa para la clase de español
- Escribe tu propio horóscopo
- Proyecto de clase: El periódico
- Campaña de apoyo a los Reyes Magos
- Sugerencias para mejorar el impacto del Curriculum Vitae
- Expresión escrita A1-A2: Formulario de datos personales
- Escribe tu propio cuento de fantasía
- 12 Herramientas online para la escritura creativa en clase de español

4.3. Електронні засоби для навчання креативного письма

Зміст підрозділу укладено за матеріалами статті Вероніки Тарантіно Парада «12 herramientas online para escritura creativa» (режим доступу <https://www.laclasedeele.com/2019/07/12-herramientas-online-para-escritura.html>).

1. Escrilandia (niños). – Modo de acceso http://ntic.educacion.es/w3/eos/MaterialesEducativos/mem2008/escrilandia/programa/index_flash.html

2. Story Dice. – Modo de acceso <https://rpg.nathanhare.net/storygen/>

3. Storynator. – Modo de acceso <http://storynator.blogspot.com/p/generador-de-argumentos.html>

4. Fake Name Generator. – Modo de acceso <https://www.fakenamegenerator.com/gen-random-sp-sp.php>

5. El caldero mágico. – Modo de acceso http://creatividad.aomatos.com/caldero_mgico.html
6. Bolsa con cosas. Agrega y remueve y saca cosas al azar. – Modo de acceso http://alvinmint.com/bolsa_de_cosas/
7. Generador aleatorio de relaciones entre personajes. – Modo de acceso <http://alvinmint.com/generador-aleatorio-de-relaciones-entre-personajes/>
8. Generador aleatorio de personajes. – Modo de acceso <http://alvinmint.com/generador-aleatorio-de-personajes/>
9. Storybird. – Modo de acceso <http://storybird.com/>
10. Sevillaneitor. – Modo de acceso <http://creacon.lavozdelosmuertos.es/>
11. Carta de buenos días especial. – Modo de acceso <http://creacon.lavozdelosmuertos.es/>
12. Cuentacuentor. – Modo de acceso <http://creacon.lavozdelosmuertos.es/>

4.4. Інтерактивні дидактичні матеріали з навчання креативного письма блогу ProfedeELE.com

<https://www.profedeele.es/profesores/escritura-creativa-colaborativa-imagenes/>

<https://www.profedeele.es/actividad/cancion/carlos-vives-shakira-la-bicicleta/>

Comprensión auditiva y **ejercicios de escritura creativa** para trabajar la canción.

<https://www.profedeele.es/actividad/nivel/b1/haikus-mario-benedetti/>

LOS HAIKUS DE MARIO BENEDETTI

05/09/2020
Autores: Federico Escudero Álvarez y Enara Vilán Miras

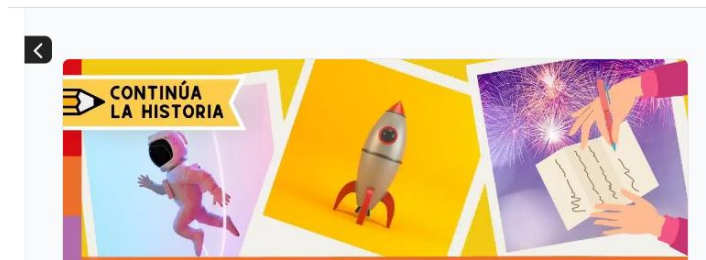

<https://www.profedeele.es/actividad/la-luz-es-como-el-agua-garcia-marquez/>

La luz es como el agua: una propuesta de escritura creativa

28 Noviembre 2020

LA NAVE ESPACIAL

CONTINÚA LA HISTORIA • CONTRASTE DE PASADOS • NARRAR • COMPRENSIÓN DE LECTURA

A2 B1

“La nave espacial” – Continúa la historia

19 Enero 2023

Un operario de limpieza, una nave espacial, y un tenedor. Así empieza esta historia colaborativa de la sección "Continúa la historia" escrita por estudiantes de español como lengua extranjera de nivel A2/B1.

Ejercicios

CERRAR TODO

1 Capítulo I
Si quieres escribir el primer capítulo, sigue las instrucciones:

Instrucciones

Si quieres escribir el primer capítulo, sigue las instrucciones:

RETO CREATIVO

Para NIVEL **A2/B1**: Redacta el primer capítulo con unas 280-300 palabras. Si quieres que tu texto sea elegido como el primer capítulo de esta intrigante historia, escríbelo en "Comentarios". Entre todos los texto **elegiremos uno para publicarlo** y crear las actividades. ¡Estamos deseando leerte!

En tu capítulo debe aparecer:

UN OPERARIO DE LIMPIEZA

UNA NAVE ESPACIAL

UN TENEDOR

Este capítulo debe empezar así:

"El operario abrió la puerta y no podía creerlo..."

(Запозичено з джерела "La nave espacial" – Continúa la historia. – Режим доступу <https://www.profedelee.es/actividad/la-nave-espacial-continua-la-historia/>)

Розділ 5. Зразки контрольних завдань DELE i SIELE

5.1. Зразок тесту Expresión e Interacción Escritas DELE для школярів (рівні A2/B1)

(Зразок тесту запозичено з джерела

<https://profesoresdeele.org/2022/05/25/modelo-prueba-expresion-escrita-examen-dele-a2-b1-para-escolares/>)

INSTRUCCIONES

La prueba de Expresión e Interacción Escritas (EIE) tiene dos tareas y dispones de 50 minutos en total para realizar ambas.

TAREA 1

Un amigo te ha escrito un mensaje para proponerte un viaje para el próximo verano. Tú quieres ir, pero tienes algunas preguntas sobre el viaje. Lee el correo y contéstale.

¡Hola! ¿Qué tal estás?

Ya tenemos planes para el próximo verano. Como sabes, queremos ir al campin que está en la montaña para poder hacer rutas caminando. Sabemos los precios, pero no sabemos cuántas personas vamos a ir finalmente. La madre de Nuria puede llevarnos en coche hasta allí, pero necesitamos más coches. Mi padre dice que depende del día. ¿Tú vas a venir?

Responde pronto si puedes.

Un abrazo

Contesta a tu amigo. En el correo tienes que:

- saludar
- dar las gracias por el correo
- decir que quieres ir, pero que no estás seguro porque hay un problema en tu casa
- preguntar por las fechas y precio del viaje
- despedirte

Número de palabras: entre 60 y 70

TAREA 2

Elija solo una de las dos opciones. En cada opción tiene que tratar todos los puntos.

OPCIÓN 1

En un foro sobre restaurantes y cafeterías hay una encuesta para saber cuál es el mejor lugar que has visitado. Escribe tu opinión y no olvides explicar:

- cómo se llamaba el restaurante o cafetería
- cómo es y dónde está
- qué tipo de comida sirven y cuál pediste tú
- por qué te gustó tanto
- alguna información importante sobre el lugar

OPCIÓN 2

Tu escuela quiere publicar un texto en su página web para animar a los estudiantes a practicar deporte y quieren que otros alumnos hablen de su experiencia. Escribe un texto en el que hables de:

- los beneficios de practicar deporte
- tu deporte favorito para hacer en el tiempo libre y por qué
- las opciones para practicar ese deporte en tu escuela o ciudad
- tu equipo o deportista favorito
- consejos para los estudiantes que quieren hacer deporte

Número de palabras: entre 110 y 130

5.2. Зразки письмових завдань сертифікаційного іспиту SIELE

(Зразок запозичено з джерела SIELE. Expresión e interacción escritas. – Режим доступу <https://www.profedeele.es/actividad/siele-expresion-e-interaccion-escritas/>)

Tarea 1

Correo electrónico

Usted ha recibido un mensaje de la asociación de estudiantes Casa-UNAM de la Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM) y va a responderlo. En el mensaje usted debe: sa...

Instrucciones

Usted ha recibido un mensaje de la asociación de estudiantes Casa-UNAM de la Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM) y va a responderlo.

En el mensaje usted debe:

- saludar y agradecer por la ayuda que le ofrecen;
- aceptar la ayuda que le ofrecen;

- dar información sobre su estancia de estudios (fechas, duración, carrera, etc.);
- explicar qué preferencias y necesidades de alojamiento tiene;
- despedirse.

The image shows two screenshots from a digital interface. The top screenshot is an email from 'Asociación Casa-UNAM' to 'Alumnos' with the subject 'Compañeras de habitación'. The email body asks for information about the student's stay in Mexico City to help with housing. The bottom screenshot shows a writing task titled 'Paso 1: Escribe' with a text area and a 'Crear un texto' button.

Tarea 2

Opción 1: Texto de opinión

Escriba un artículo de opinión en el periódico digital de su colegio o universidad sobre la inmigración de jóvenes con gran talento. En él deberá: presentar el tema; expresa...

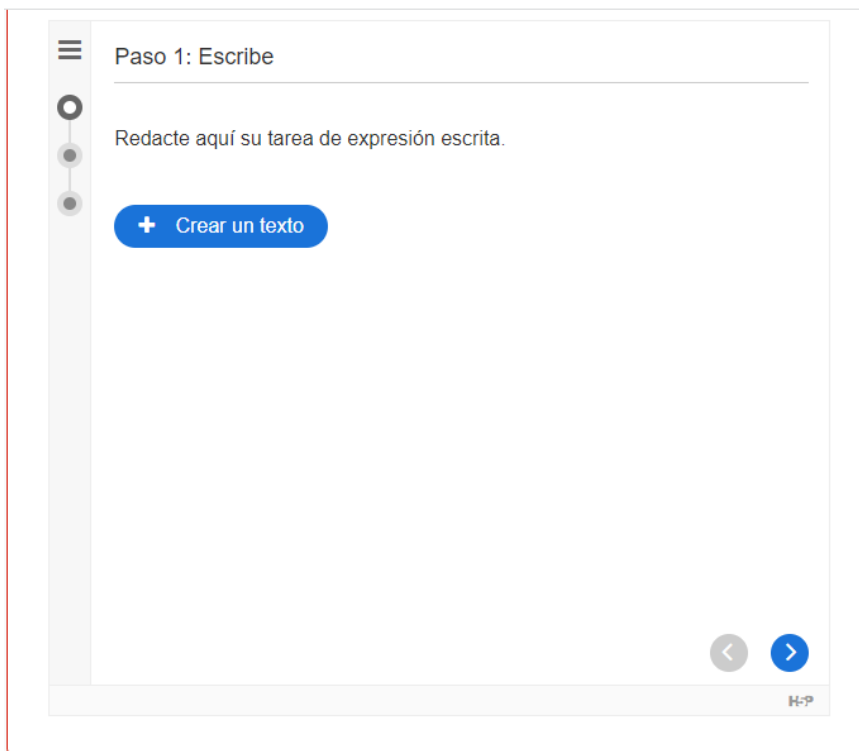
Instrucciones

Escriba un artículo de opinión en el periódico digital de su colegio o universidad sobre la inmigración de jóvenes con gran talento. En él deberá: presentar el tema; expresar su opinión al respecto; exponer argumentos que apoyen esa opinión; elaborar

una conclusión.

La fuga de cerebros

Durante décadas, muchos científicos se vieron obligados a emigrar por razones políticas o ideológicas en el pasado. En la actualidad, volvemos a ser testigos de esta triste realidad, pero esta vez es en la coyuntura económica donde encontramos las principales razones de estos flujos migratorios. Como es habitual, algunos países se benefician de este fenómeno, mientras que otros sufrirán las consecuencias durante años. ¿Es posible frenar esta fuga de talento? ¿Seremos capaces de conseguir el retorno de las brillantes mentes que ya se han marchado?

Opción 2: Carta

Usted es usuario habitual de la biblioteca pública de su localidad y está indignado por el lamentable estado y deterioro de la misma. Escriba una carta a la redacción del peri...

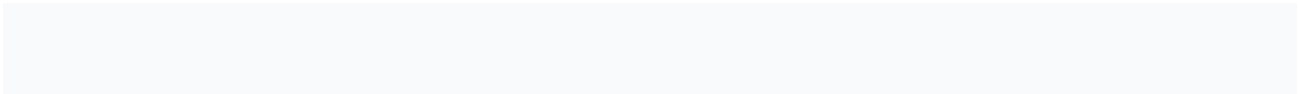
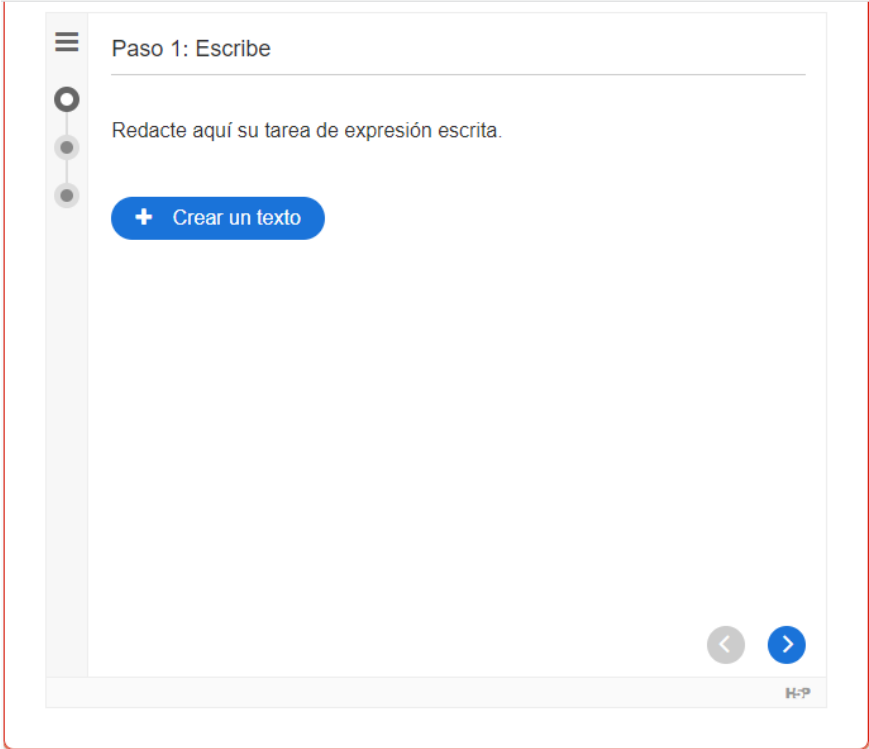
Instrucciones

Usted es usuario habitual de la biblioteca pública de su localidad y está indignado por el lamentable estado y deterioro de la misma. Escriba una carta a la redacción del periódico Boletín ProfeDeELE en la que exponga: los motivos de su indignación; qué problemas presenta la biblioteca; qué consecuencias pueden generarse si no se actúa; cuáles son las posibles soluciones al problema existente; la respuesta que espera de las autoridades locales.

Precariedad de las bibliotecas públicas

La mayoría de vecinos están muy descontentos por la lamentable situación en la que se encuentra la biblioteca municipal, pues es la única instalación de estas

característica en la zona, y para muchas familias supone la única forma de acceder a libros o Internet. Su estado se debe a la despreocupación de las autoridades locales, quienes alegan falta de fondos.

Розділ 6.

Методика формування орфографічних навичок французькою мовою

6.1. Труднощі навчання орфографії французької мови

Формування орфографічних навичок французької мови є непростим завданням з огляду на те, що немає еквівалентного відповідника фонетичної і графічної систем французької мови. Французька мова нараховує 26 літер, але при цьому має 32 фонему, оскільки один графічний знак (графема) може мати декілька варіантів вимови і, навпаки, одна фонема може мати декілька варіантів графічного зображення. Відповідність графема – фонема / фонема – графема є необхідною вправою у навчанні як вимови, так і орфографії французької мови.

Фахівці визначають орфографію як «спосіб написання звуків або слів будь-якої мови відповідно до графічної системи цієї мови, але також відповідно до зв'язків вимови з іншими підсистемами мови (морфологією, синтаксисом, лексикою)» (Catach, 1986). Це визначення акцентує особливості навчання французької орфографії згідно з трьома принципами:

- фонетичним принципом (вимова слова);
- граматичним принципом (графічні трансформації, пов'язані з правилами морфології та синтаксису);
- лексичним (ідеографічним) принципом (орфографія слова пояснюється його етимологією або значенням).

Фонетичний принцип навчання орфографії передбачає відповідність усної та графічної форм слова, коли кількість фонем збігається з кількістю графем. Наприклад, *la mer, le ver, le coq*. З іншого боку, французька мова далека від такої відповідності у зв'язку із наявністю полісемії букв, їх синонімічного звучання або кількісною неадекватністю букв і звуків. Тому фонетичний принцип навчання орфографії включає знання правил вимови / невимови певних букв (наприклад, *e* в кінці слова не вимовляється); відповідності графема – фонема (одна буква може мати декілька правил вимови ($g = [g] / [ʒ]$) та фонема – графема (один звук може мати різні варіанти його написання ($[k] = c; k; cc; ch; q$) тощо.

Граматичний принцип навчання орфографії пов'язаний із правилами морфології та синтаксису. Наприклад, закінчення дієслів у *l'Imparfait*, де *-ais, -ait = [ɛ]* (три букви = один звук) та *-aient = [ɛ]* (п'ять букв = один звук), форми числа та роду іменників (*un stylo – des stylos*) чи прикметників (*joli – jolie*), які звучать однаково. Запам'ятати орфографію таких слів буде набагато легше, якщо пов'язати їх написання із граматичними правилами числа, роду чи відмінювання.

Лексичний (ідеографічний) принцип навчання орфографії допомагає правильно написати слово завдяки його значенню. Передусім йдеться про омофони, які мають однакове звучання, проте різне написання (*rain / pin; chant / champ; conte / compte etc.*), і значення яких можна розрізнити за контекстом. Так, у скоромовці *Un ver vert va vers un verre vert* слова хробак (*ver*), зелений (*vert*), до (*vers*), стакан (*verre*) звучать абсолютно однаково. Правильне ж написання уможливлується, якщо є зрозумілим зміст всього речення.

6.2. Види диктантів для навчання орфографії французької мови

Однією з найрозповсюдженіших вправ для навчання орфографії є диктант, який, незважаючи на неоднозначне ставлення фахівців до нього, посідає особливе місце у навчання орфографії французької мови як рідної, так і іноземної. Розрізняють різні види диктантів, з-поміж яких (Robert, Rosen, Reinhard, 2013):

а) *традиційний контрольний диктант (la dictée traditionnelle de contrôle)*: Студенти відтворюють текст, який читає викладач. Потім викладач коригує кожен роботу окремо. Спосіб виконання – індивідуальний;

б) *самодиктант (l'autodictée)*. Студенти заучують текст, а потім відтворюють його по пам'яті. Спосіб виконання – індивідуальний;

в) *підготовлений диктант (la dictée préparée)*. Студенти читають текст, звертаючи увагу на орфографічні труднощі та на правила, які дозволяють їх усунути. Потім записують текст під диктовку викладача. Спосіб виконання – груповий та індивідуальний;

г) *диктант-обговорення (la dictée négociée)*, який нагадує традиційний непідготовлений диктант, але відрізняється від нього способом виконання. Спочатку диктант пишеться індивідуально, так само, як традиційний контрольний диктант. Але потім студенти об'єднуються в міні-групи, щоб відтворити одну версію спільного диктанту, який подається на перевірку викладачеві. Спосіб виконання – індивідуальний та груповий.

Таким чином, при виборі виду диктанту викладач має керуватися цілями, які він висуває, оскільки традиційний контрольний диктант має на меті перевірити сформовані знання й навички студентів. Самодиктант сприяє запам'ятовуванню матеріалу, проте носить радше механічний, а не рефлексивний характер. Підготовлений диктант дозволяє автоматизувати певні знання за умови належного виконання. Диктант-обговорення має певні переваги завдяки інтерактивному характеру, проте його виконання вимагає набагато більше часу порівняно з іншими видами диктанту.

Цікавими, на нашу думку, є пропозиції Desmons, Ferchaud et al. (2005) щодо виконання підготовленого диктанту (*la dictée préparée*). Автори зазначають, що головна мета такого диктанту – визначити різницю між звучанням й написанням. Тому, перш ніж писати диктант, потрібно:

- прочитати та зрозуміти текст;
- проаналізувати орфографію слів, з яких складається цей текст (провести графічний аналіз);
- порівняти графічне зображення слів з їхньою вимовою (звучанням) для виявлення розбіжності або подібності письмового й усного мовлення;
- продиктувати текст, виконавши попередні три фази.

У цьому випадку диктант слугує радше для запам'ятовування орфографії проаналізованих явищ, ніж для формування орфографічних навичок. Виділяючи різні типи підготовлених диктантів, автори наголошують, що принцип їх виконання залишається однаковим (описано вище). При добиранні тексту для диктанту викладач має сконцентруватись на конкретних явищах, таких як, наприклад, граматичні ознаки роду та числа, лексичні або граматичні омоніми тощо. А після написання диктанту запропонувати студентам написати власний текст з метою закріплення опрацьованого матеріалу.

Диктант множинного вибору (*Dictée à choix multiples*)

1) Відповідно до поставленої мети (наприклад, узгодження *Participe passé* з допоміжним дієсловом *avoir*) викладач пропонує різні варіанти закінчень для *Participe passé* в різних реченнях. Наприклад, «**Je me souviens de la promenade que nous avons fait / faite / faits**». Кожен студент обирає свій варіант і порівнює його з вибором інших.

- 2) Обговорення різних варіантів, пошук правила.
- 3) Написання тих самих фраз або тексту під диктовку викладача.
- 4) Самоперевірка за шаблоном (правильний текст).
- 5) Написання власних речень за опрацьованим правилом.

Диктант «Стоп! Увага!» («*Stop! Attention!*»)

Мета: навчання наголосів: *accent aigu / accent grave / absence d'accent*. Диктант організується за тією ж схемою, що і попередній.

- Аналіз наголосів та їхньої ролі в слові. Студентам пропонується текст (фрази) зі словами без наголосів. У міні-групах вони намагаються віднайти наголоси й усвідомити їхню роль у промовлянні кожного слова.

- Обговорення результатів у групі. Викладач записує слова на дошці, позначаючи для кращої візуалізації наголоси кольором. Студенти пригадують

правила. В разі потреби викладач повторно пояснює.

- Написання фраз (тексту) під диктовку. На цьому етапі, щойно зустрічається слово з наголосом, викладач промовляє «Стоп! Увага на слово з наголосом!» («*Stop! Attention à l'accent!*»). Студенти концентрують увагу на правильному його написанні.

- Перевірка та коригування виконуються спільно із залученням дошки. Оскільки йдеться про вплив наголосів на вимову, важливо, щоб кожен студент прочитав по реченню, звертаючи увагу на правильну вимову та на різницю звучання / написання цільових слів.

- Написання власних фраз із словами, що містять наголоси.

«Стоп! Як це пишеться?» («*Stop! Comment ça s'écrit?*»)

Цього разу фразу «*Stop! Comment ça s'écrit?*» («Стоп! Як це пишеться?») промовляє студент щоразу, коли не знає або сумнівається, як пишеться певне слово. Викладач просить його назвати й обґрунтувати різні варіанти написання, які він записує на дошці. Наприклад, студент сумнівається щодо написання «*Fauteulle? Fauteuil? Fateulle?*». Студенти обговорюють й обирають правильний варіант.

«Шукайте помилки» («*Cherchez les erreurs*»)

Цей тип диктанту пропонується студентам просунутого рівня, оскільки перевірка проводиться у формі взаємоконтролю. Викладач пропонує текст з помилками, які він робить щодо певного явища, яке треба опрацювати (наприклад, закінчення *Subjonctif présent*). Виконання охоплює такі етапи:

- Читання тексту та пояснення його змісту.

- Робота студентів у парах для пошуку помилок. Викладач вказує кількість помилок та їхню природу. Наприклад, «Знайдіть дві помилки у закінченнях дієслів» («*Cherchez deux erreurs dans les terminaisons verbales: Il faut que tu* fasse du sport. ce serait bien que tu *soit en bonne santé.*»).

- Обговорення результатів у групі.

- Пояснення викладача, який записує правильні речення на дошці (*Il faut que tu fasses du sport. ce serait bien que tu sois en bonne santé.*), а студенти виправляють помилки в зошитах.

- Диктант тексту, потім взаємоконтроль (студент перевіряє текст сусіда по парті за ключем (правильним текстом)).

- Написання власних речень із дієсловами у *Subjonctif présent*.

Автори підкреслюють, що останній етап написання власних речень є вкрай важливим для формування у студентів орфографічної компетентності, оскільки лише коректне орфографічне оформлення власних письмових висловлювань засвідчує успішну її сформованість.

6.3. Навчання орфографії за фонетичним принципом: приклади написання підготовленого диктанту

Диктант 1

Мета: навчання орфографії носових звуків

Тип диктанту: підготовлений / інтерактивний

Спосіб виконання: груповий / індивідуальний

Спосіб перевірки: взаємоконтроль

Перебіг виконання

1. Читання та переклад вірша *Petits flocons blancs*:

Petits flocons blancs
 Tourbillonnent dans le vent
 Comme des papillons blancs
 Qui font rire des enfants
 Ils se posent sur les maisons
 Pour leur faire un toit de coton
 Ils habillent tous les sapins
 Et se cachent dans les jardins
 Petits flocons blancs
 Tourbillonnent dans le vent
 Comme des papillons blancs
 Qui font rire des enfants
 Petits flocons blancs
 Petits flocons blancs

2. Пояснення написання носових звуків. Розподіл слів із носовими звуками в таблицю. Кожен студент записує і зошиті та виділяє дифтонги зеленим кольором.

[ɔ̃]	[ɑ̃]	[ɛ̃]
Flocons papillons font maisons coton	Blancs dans vent enfants	sapins jardins

3. Записування цільових слів під диктовку партнера на дошці.

Викладач роздає картки з виписаними словами. Студенти по черзі виходять до дошки і записують слово, яке диктує інший студент зі своєї картки. Так, по черзі, кожен студент має вийти до дошки і написати одне слово. Якщо допускається помилка, студенти виправляють і шукають правило відповідності фонема - графема.

4. Написання вірша під диктовку викладача на окремих листках (зошити закриті, дошка чиста).

Взаємоконтроль: студенти перевіряють роботи один одного з опертям на правильно написаний текст.

5. Написання власних речень із цільовими словами. Студенти складають та записують свої речення, використовуючи слова із таблиці.

Диктант 2

Мета: навчання орфографії звуку /o/

Тип диктанту: підготовлений «*Стоп! Увага!*»

Спосіб виконання: груповий / індивідуальний

Спосіб перевірки: взаємоконтроль

Перебіг виконання

1. Читання та переклад тексту *La fête de Noël:*

En France, Le Père Noël vient du ciel en traîneau. Il dépose les cadeaux dans les souliers des enfants, dans la nuit du 24 au 25 décembre. Le plus souvent, on fête Noël en famille. Et on mange de la dinde et du gâteau qui s'appelle « la bûche de Noël ».

En Italie, la fête de Noël dure 3 jours, du 24 au 26 décembre. Les cadeaux sont distribués plus tard, le 6 janvier, par une vieille dame aux cheveux blancs, la sorcière Befana. On mange aussi un gâteau de Noël qui s'appelle le panetton.

En Angleterre, c'est Father Christmas qui apporte des cadeaux aux enfants anglais. Il passe dans la nuit du 24 au 25 décembre. Il les dépose dans des chaussettes placées au coin du feu. En Angleterre, il n'y a pas de Noël sans dinde ni plum-pudding. C'est un gâteau qui se prépare des mois à l'avance !

2. Пояснення орфографії звуку /o/, який може передаватися на письмі однією літерою **o** (Noël), двома літерами **au** (aussi) або трьома літерами **eau** (gâteau).

3. Робота в групах. Організувати студентів у три групи, кожна з яких записує слова в таблицю на дошці. Перша група записує слова, де звук /o/ передається однією літерою, друга група – слова з дифтонгами, третя група – слова з трифтонгами. Обвести графемами звуку /o/ для кращого візуального запам'ятовування.

[ɔ] / [o] = o	[o] = au	[o] = eau
Noël	Au	traîneau
dépose	aux	cadeaux
apporte	aussi	gâteau
	chaussettes	

4. Написання тексту під диктовку викладача (дошку витерти). Викладач звертає увагу студентів на складну орфографію, промовляючи кожен раз перед цільовим словом «*Stop! Attention au diftongue (triphthongue!)*». Потім студенти перевіряють роботи один одного з опертям на правильно написаний текст.

5. Написання власних речень із цільовими словами. Студенти складають та записують свої речення, використовуючи слова із таблиці.

Диктант 3

Мета: навчання написання кінцевої літери **-e**, яка не вимовляється в кінці слів

Тип диктанту: підготовлений «*Stop! Увага!*»

Спосіб виконання: груповий / індивідуальний

Спосіб перевірки: взаємоконтроль

Перебіг виконання:

1. Читання та переклад вірша *Familiale* de Jacques Prévert

La mère fait du tricot, le fils fait la guerre.
 Elle trouve ça tout naturel la mère.
 Et le père, qu'est-ce qu'il fait le père ?
 Il fait des affaires, sa femme fait du tricot,
 son fils la guerre, lui - des affaires.
 Il trouve ça tout naturel le père.
 Et le fils, et le fils,
 qu'est-ce qu'il trouve le fils ?
 Il ne trouve rien, absolument rien, le fils.

Le fils, sa mère fait du tricot,
 son père des affaires, lui - la guerre.
 La guerre continue, la mère continue, elle tricote.
 Le père continue, il fait des affaires.
 Le fils est tué, ... il ne continue plus.
 Le père et la mère vont au cimetière.
 Ils trouvent ça naturel, le père et la mère.
 La vie continue, la vie avec le tricot, la guerre, les affaires.

Les affaires, la guerre, le tricot, la guerre.
Les affaires, les affaires et les affaires.
La vie ... avec le cimetière.

2. Пояснення правила написання «німої» **e** (*e muet*) в кінці слів: наприкінці слова (іменника, дієслова, прикметника та прислівника) літера **e** не читається на відміну від службових слів (артиклів, займенників, заперечної частки **ne**) де вона вимовляється як [ə].

3. Робота в парах. Студенти підкреслюють у тексті всі слова з «німою» **-e** на кінці. Обговорення результатів. Записування цих слів на дошці.

4. Написання частини тексту (до слів *Il ne trouve rien, absolument rien, le fils*) під диктовку викладача (дошку витерти). Викладач звертає увагу студентів на написання «німої» **-e** наприкінці слів, промовляючи: «*Stop! Attention à e muet!*» Потім студенти перевіряють роботи один одного з оперттям на правильно написаний текст.

5. Написання власних речень із цільовими словами. Студенти складають та записують свої речення, використовуючи слова з вірша.

(Варіант іншого тексту для диктанта: *Anatole France: La langue française est une femme. Et cette femme est si belle, si fière, si modeste, si hardie, si touchante, si voluptueuse, si chaste, si noble, si familière, si folle, si sage, qu'on l'aime de toute son âme, et qu'on n'est jamais tenté de lui être indidèle*)

6.4. Навчання орфографії за граматичним принципом: приклади написання підготовленого диктанта

Диктант 1

Мета: навчання написання іменників і прикметників чоловічого роду в множині та дієслів у 3-ій особі множини у *Теперішньому часі* (*le Présent de l'Indicatif*).

Тип диктанта: підготовлений

Спосіб виконання: груповий / індивідуальний

Спосіб перевірки: взаємоконтроль

Перебіг виконання:

1. Читання та переклад вірша *Petits flocons blancs*:

Petits flocons blancs
Tourbillonnent dans le vent
Comme des papillons blancs
Qui font rire des enfants

Ils se posent sur les maisons
 Pour leur faire un toit de coton
 Ils habillent tous les sapins
 Et se cachent dans les jardins
 Petits flocons blancs
 Tourbillonnent dans le vent
 Comme des papillons blancs
 Qui font rire des enfants
 Petits flocons blancs
 Petits flocons blancs

2. Пояснення труднощів орфографії іменників і прикметників у множині та дієслів у теперішньому часі в 3-ій особі множини (*le Présent de l'Indicatif*).

Правило 1: іменники та прикметники в множині пишуться з літерою **-s** у кінці слова, яка не вимовляється.

Правило 2: дієслова у теперішньому часі (*le Présent de l'Indicatif*) пишуться із закінченням **-ent**, яке не вимовляється. Виключення: 4 дієслова III групи *avoir (ils ont)*, *être (ils sont)*, *faire (ils font)*, *aller (ils vont)*.

3. Виписування цільових слів у дві колонки. Організувати студентів у 2 групи: перша група випишує іменники та прикметники в множині; друга група – дієслова в множині.

Записати слова на дошці у дві колонки:

<i>Les noms et les adjectifs au pluriel</i>	<i>Les verbes au Présent de l'Indicatif à la 3ième personne du pluriel</i>
Petits (adj)	(ils) tourbillonnent
Flocons (nom)	(ils) font (<i>exception</i>)
Blancs (adj)	Ils se posent
Papillons (nom)	Ils habillent
Enfants (nom)	Ils se cachent

Студенти по черзі читають слова вголос, звертаючи увагу на граматичні правила утворення множини іменників / прикметників і відмінювання дієслів у 3-ій особі множини в теперішньому часі (*le Présent de l'Indicatif*). Перед написанням диктанту дошку потрібно витерти.

4. Написання тексту під диктовку викладача. Взаємоконтроль: студенти перевіряють роботи один одного з опертям на правильно написаний текст.

5. Написання власних речень із цільовими словами. Студенти складають та записують свої речення, використовуючи слова із таблиці або інші прикметник / іменники в множині та інші дієслова в теперішньому часі (*le Présent de l'Indicatif*).

Диктант 2

Мета: навчання написання дієслів в *l'Imparfait de l'Indicatif*

Тип диктанту: підготовлений

Спосіб виконання: індивідуальний

Спосіб перевірки: самоконтроль

Опори : Тексти для диктанту (на вибір викладача):

Текст 1: Quand j'avais dix ans, je vivais avec ma famille à Londres, j'allais à l'école française, mais je parlais anglais avec mes copains. Mes parents adoraient la vie en Angleterre, mais mes amis français me manquaient terriblement. Je trouvais que je ne les voyais pas assez souvent. Et puis, on n'avait pas Internet, on ne pouvait pas communiquer facilement comme maintenant !

Текст 2: Quand j'étais petit, j'avais un chat noir. Il était gros et avait tout le temps envie de manger. Avec mon frère, nous étions très sages. Nous avions beaucoup de jouets qui étaient très chouettes. Nos parents avaient une petite maison à Grenoble, mais ils étaient très souvent à la montagne où mon oncle avait un appartement dans un petit village. Il était très agréable et très joli.

Et toi, est-ce que tu avais un animal domestique ? Comment était-il ?

Текст 3: Chaque année, quelques jours avant Noël, nous allions acheter un arbre de Noël et on aidait Papa et Maman à le décorer. On installait la crèche sur le buffet de la salle à manger. Mais nous ne mettions pas encore le bébé Jésus dans la crèche parce que le bébé n'était pas encore né.

La veille de Noël (le 24 décembre), Maman servait un grand repas. Toute la famille venait chez nous.

Après les "grands" partaient pour aller à la messe de minuit. Nous, on devait aller au lit. Nous étions fatigués, mais on avait quand même du mal à s'endormir.

Перебіг виконання:

1. Читання та переклад тексту (на вибір текст 1-3).
2. Пояснення труднощів орфографії дієслів в *Imparfait*: закінчення 1-ої, 2-ої, 3-ої особи однини та 3-ої особи множини вимовляються як один звук [ε], хоча закінчення мають різне написання: *-ais / -ais / -ait / -aient*. У закінченнях 1-ої та 2-ої особи множини *-ions / -iez* кінцеві літери *s* і *z* не вимовляються.
3. Позначення в тексті закінчень дієслів в *Imparfait*. Студенти отримують аркуші з текстом, в якому вони обводять закінчення *Imparfait* для кращого візуального запам'ятовування. Підмет підкреслюється прямою лінією.
4. Написання тексту під диктовку викладача. Самоконтроль з опертям на попередньо опрацьований текст на аркушах.
5. Написання власних речень з дієсловами в *Imparfait*. Наприклад, спогади про своє дитинство / про святкування свята / про канікули тощо.

Обсяг – 4-6 речень.

Диктант 3

Мета: узгодження дієслів в *Passé composé*

Тип диктанту: множинного вибору

Спосіб виконання: груповий / індивідуальний

Спосіб перевірки: взаємоконтроль

Texte A: Hier soir, ma soeur est allée au cinéma et elle a amené sa nièce avec elle. Elles sont rentrées à huit heures pour dîner, mais elles ont continué à parler du film toute la soirée. Ensuite, elles ont découpé des images dans des magazines et elles se sont amusées à les coller dans un cahier. Elles se sont endormies tard et ce matin, elles se sont levées avec difficulté: elles sont restées au lit jusqu'à dix heures et demie.

Texte B: Mon fils et son cousin sont restés sous la pluie pendant une heure et ils ont attrapé un rhume. Je les ai soignés à ma manière: je leur ai donné un bain chaud, je les ai frottés avec de l'eau de Cologne, je leur ai fait boire une tisane et je les ai envoyés au lit tout de suite.

Перебіг виконання:

1. Читання й обговорення тексту в міні-групах / парах; вибір правильної форми *le Participe passé* :

Texte A: Hier soir, ma soeur est.....(*allé / allée / allés*) au cinéma et elle a (*amené / amenée / amenés*) sa nièce avec elle. Elles sont(*rentré / rentrés / rentrées*) à huit heures pour dîner, mais elles ont(*continué / continuée / continués*) à parler du film toute la soirée. Ensuite, elles ont (*découpé/ découpée / découpés*) des images dans des magazines et elles se sont(*amusé / amusés / amusées*) à les coller dans un cahier. Elles se sont (*endormi / endormis / endormies*) tard et ce matin, elles se sont.....(*levé / levée / levées*) avec difficulté : elles sont (*resté / restée / restées*) au lit jusqu'à dix heures et demie.

Texte B: Mon fils et son cousin sont (*resté / restés*) sous la pluie pendant une heure et ils ont(*attrapé / attrapés*) un rhume. Je **les** ai (*soigné / soignés*) à ma manière : je **leur** ai (*donné / donnés*) un bain chaud, je **les** ai (*frotté / frottés*) avec de l'eau de Cologne, je **leur** ai (*fait / faits*) boire une tisane et je **les** ai (*envoyé / envoyés*) au lit tout de suite.

2. Обговорення результатів у групі. Нагадування правил узгодження *le Participe passé* в складі складного минулого часу *le Passé composé* :

a) *le Participe passé* узгоджується з підметом в роді (додавання –e для жіночого роду) та числі (додавання –s для множини чоловічого роду або –es для множини жіночого роду), якщо дієслово відмінюється із допоміжним *être*. *Le Participe passé* не узгоджується з підметом, якщо дієслово відмінюється з допоміжним *avoir* (Texte A);

b) *Participe passé* дієслів, які відмінюються із допоміжним *avoir*, узгоджується із прямим додатком, якщо той стоїть перед дієсловом, але ніколи не узгоджується з непрямим додатком (Texte B).

3. Написання тексту під диктовку викладача. Взаємоперевірка робіт з опертям на правильний варіант тексту.

4. Написання власних речень на опрацьоване правило.

Диктант 4

Мета: різні типи узгоджень у французькій мові (узгодження прикметника в жіночому роді та множині з підметом; узгодження *Participe passé* з прямим додатком)

Тип диктанту: «*Cherchez des erreurs!*» («Знайдіть помилки!»)

Спосіб виконання: груповий / індивідуальний

Спосіб перевірки: взаємоконтроль

Texte: – Vous êtes belles, mais vous êtes vides, dit le Petit Prince aux roses.

On ne peut pas mourir pour vous. Bien sûr, ma rose à moi, un passant ordinaire croirait qu'elle vous ressemble. Mais à elle seule elle est plus importante que vous toutes, puisque c'est elle que j'ai arrosée. Puisque c'est elle que j'ai mise sous globe. Puisque c'est elle que j'ai abritée par le paravent. Puisque c'est elle que j'ai écoutée se plaindre, ou se vanter, ou même quelquefois se taire. Puisque c'est ma rose. (*Antoine de Saint-Exupéry*).

Перебіг виконання:

1. Читання та переклад тексту.

2. Робота студентів у групах для пошуку помилок. Викладач вказує кількість помилок та їх походження: «*Cherchez dans le texte 8 erreurs, dont 4 erreurs sur l'accord de l'adjectif en genre et en nombre avec le nom/ le pronom et 4 erreurs sur l'accord du participe passé*»:

– Vous êtes belle, mais vous êtes vide, dit le Petit Prince aux roses.

On ne peut pas mourir pour vous. Bien sûr, ma rose à moi, un passant ordinaire croirait qu'elle vous ressemble. Mais à elle seul elle est plus important que vous toutes, puisque c'est elle que j'ai arrosé. Puisque c'est elle que j'ai mis sous globe. Puisque c'est elle que j'ai abrité par le paravent. Puisque c'est elle que j'ai écouté se plaindre, ou se vanter, ou même quelquefois se taire. Puisque c'est ma rose. (*Antoine de Saint-Exupéry*).

Група 1 шукає помилки на узгодження прикметника з іменником / займенником у роді та числі.

Група 2 шукає помилки на узгодження *Participe passé* з прямим додатком, що стоїть перед дієсловом.

3. Обговорення результатів у групі. Викладач виписує на дошці в дві

колонки проблемні речення з виправленими помилками. Студенти пояснюють правила:

1) прикметник узгоджується в роді та числі з іменником або займенником-підметом: а) «*vous êtes belles / vides*» - **vous** = les roses (*fém, pl*), alors il faut mettre **-s** à la fin des mots *belles* et *vides*.

б) «*elle seule elle est plus importante que vous toutes*» - **elle** = la rose (*fém, sing*), alors *seule* et *importante* s'écrivent avec **-e** à la fin du mot.

2) узгодження *Participe passé* з прямим додатком, який йому передує, наприклад: *Puisque c'est elle que j'ai abritée par le paravent*. (*que* = la rose. La phrase normale- *J'ai abrité la rose par le paravent*. Dans la phrase transformée par la mise en relief *la rose* est remplacée par le pronom relatif «*que*»).

За аналогією студенти пояснюють інші речення, в яких були допущені помилки.

4. Написання тексту під диктовку викладача. Взаємоконтроль з опертям на правильний варіант тексту.

5. Написання студентами власних речень на опрацьовані граматичні правила. Обговорення написаних робіт у групі.

6.5. Навчання орфографії за лексичним (ідеографічним) принципом: приклади написання підготовленого диктанту

Диктант 1

Мета: навчання написання лексичних омонімів (омофонів) французької мови

Тип диктанту: підготовлений: «*Стоп! Як це пишеться?*»

Спосіб виконання: груповий / індивідуальний

Спосіб перевірки: самоконтроль

Перебіг виконання:

1. Читання та переклад речень зі словами з однаковим звучанням, проте різною орфографією.

1) Dans le champ, on entend le chant des oiseaux.

2) J'ai pleuré à la fin du film où l'enfant est mort de faim.

3) J'ai lu un conte où un comte ne savait pas faire des comptes.

2. Пошук однокорінних слів. Щоб краще запам'ятати різницю між значеннями цільових слів одного перекладу недостатньо. Можна проілюструвати різне їх походження за допомогою однокорінних слів, які викладач записує на дошці.

Le champ – champêtre;

Le chant – la chanson – chanter;

La fin – finir;

La faim – la famine;

Le conte – raconter;

Le comte – la comtesse;

Les comptes – compter etc.

3. Написання диктанту-сюрпризу (une dictée-surprise). Викладач диктує нові речення з опрацьованими словами. Наприклад:

- Van Gogh a peint **le champ** de tournesols.

- A l'opéra, **le chant** est plus important que la mise en scène.

- On donne de l'argent pour lutter contre **la faim** dans le monde.

- Alexandre Dumas a écrit le roman «**Le comte** Monte-Cristo».

Студенти можуть зупинити викладача словами «*Stop! Commen ça s'écrit*» щоразу, коли зустрічається цільове слово, і вони сумніваються в його написанні. Обговорення правильного написання відповідно до значення слова.

4. Складання власних речень із опрацьованою лексикою. За бажанням студенти можуть продиктувати свої речення іншим студентам. Принцип виконання «*Stop! Commen ça s'écrit?*» залишається аналогічним попередньому етапу.

Диктант 2

Мета: навчання написання граматичних омонімів (омофонів) французької мови

Тип диктанту: диктант «*Стоп! Увага!*»

Спосіб виконання: груповий / індивідуальний

Спосіб перевірки: самоконтроль

Перебіг виконання:

1. Читання та переклад речень, підкреслення слів, однакових за звучанням, але різних за написанням.

1) *Je suis sûr que sur la table il y a des livres et des cahiers.*

2) *Ces fruits ne sont pas tout à fait mûrs.*

3) *Le tableau est accroché sur le mur. Les murs de ma chambre sont beiges.*

4) *Marie a six ans. Elle va déjà à l'école.*

5) *Où peut-on prendre un café le matin ? – Dans un café ou dans un bar, peu importe.*

6) *J'ai marché 30 minutes ce matin. – Mais pour être en bonne santé, il faut marcher 2 heures par jour.*

2. Обговорення орфографії підкреслених слів. Пояснити студентам, що підкреслені слова відносяться до різних граматичних категорій і відрізняються

між собою завдяки ідеографічним знакам. Так, в першому реченні слово *sûr* означає «впевнений» і є прикметником, а слово *sur* означає «на» і є прийменником. В другому реченні слово *mûr* означає «стиглий» і є прикметником, а в третьому реченні слово *mur* означає «стіна» і є іменником. В четвертому реченні слово *a* означає «має» і це дієслово, а слово *à* означає «в» і це прийменник. В п'ятому реченні *où* означає «куди» / «де» і це прислівник, а *ou* означає «або» і це сполучник. В шостому реченні форма *marché* це *le Participe Passé*, що входить до складу минулого часу *le Passé composé*, яке відповідає на запитання «що зробив?». Форма *marcher* є інфінітивом і відповідає на запитання «що робити?».

3. Диктант-сюрприз. Викладач диктує інші речення із опрацьованими словами.

- *Agathe a mal à la tête. Elle va à l'hôpital.*

- *Pierre n'est pas là. Où est-il ? – Je ne sais pas, mais je suis sûr qu'il va venir.*

- *J'ai accroché ce tableau sur le mur de ma chambre.*

- *Cet avocat est assez mûr. Je vais le prendre pour ma salade.*

- *As-tu parlé à Pierre ? – Je ne veux pas lui parler. – Mais Tu dois absolument lui parler !*

Щоб звернути увагу студентів на розділове значення ідеографічних знаків, викладач може промовляти «*Stop! Attention à l'accent!*» перш, ніж диктувати ці слова.

4. Складання власних речень із опрацьованою лексикою. За бажанням студенти можуть продиктувати свої речення іншим студентам. Принцип виконання «*Stop! Attention à l'accent!*» залишається аналогічним попередньому етапу.

Список використаних джерел

Catach, N. (1986). *L'orthographe française : traité théorique et pratique*. Nathan.

Courtyllon, N. (2002). *Pour élaborer un cours de FLE*. Hachette.

Enseigner le FLE. Pratiques de classe. (2005). Editions Belin. Paris.

Robert, J.-P., Rosen, E., Reinhardt, C. (2013). *Faire classe en FLE. Une approche actionnelle et pragmatique*. Hachette.

Розділ 7.

Методика формування французькомовної компетентності в письмі в контексті продуктивного підходу

7.1. Цілі навчання іншомовного письма у закладі вищої освіти

Навчання іншомовного письма як виду мовленнєвої діяльності має на меті навчити студентів закладу вищої освіти (ЗВО) спілкуватися у письмовій формі, продукуючи різні типи текстів відповідно до комунікативної ситуації (Методика..., 2011). Це можуть бути *листи* різних типів (*особисті, офіційні, електронні тощо*), *записки, інструкції, кулінарні рецепти, твори, есе, розповіді, рецензії на фільми чи книги, статті, анотації та синтез статей тощо*.

Згідно з Програмою навчання (Силабус...2021) на кінець I курсу студенти, які починали вивчати французьку мову з нуля, мають досягти рівня В 1 за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти (Cadre, 2001) і вміти писати зв'язні тексти на знайомі та пов'язані з особистими інтересами теми. Це можуть бути *особисті листи, листівки, записки, повідомлення, інструкції, короткі біографії, твори, есе, розповіді, в яких описуються події та враження*.

На кінець II курсу студенти повинні досягти рівня В 2 і вміти писати чіткі, детальні тексти з широкого кола тем, пов'язаних з їхніми інтересами. Це можуть бути *особисті й офіційні листи, есе, доповіді, рецензії на книги, фільми, реферати, статті* тощо. Особлива увага на цьому ступені навчання приділяється вмінням писати аргументовані тексти, наводячи аргументи «за» чи «проти» певної точки хору.

На III-IV курсах, відповідно до Програми, студенти вивчають детальніше літературні твори та тексти публіцистичного стилю і повинні вміти писати *анотацію, резюме, синтез, аналіз (складний коментар) прочитаних текстів різних жанрів* на рівні С 1. При написанні листів, творів, есе, доповідей на складні теми студенти повинні вміти підкреслювати те, що їм здається найважливішим, та обирати стиль, відповідно до уявного читача.

Навчання іншомовного письма передбачає формування у студентів ЗВО таких навичок і вмінь (Методика..., 2011, с. 90-94):

- *правильно використовувати граматичні форми та структури;*
- *використовувати лексичні одиниці відповідно до комунікативної ситуації;*
- *дотримуватись правил орфографії та пунктуації письмового висловлювання;*
- *структурно організовувати тексти різних жанрів;*

- узагальнювати інформацію, стисло передавати її;
- передавати власні думки через адекватні мовні засоби;
- описувати реальні або уявні події, просторові та часові відношення;
- пояснювати переваги та недоліки різних фактів або точок зору;
- аргументувати, виділяти головне у письмовому висловлюванні;
- систематизувати й оцінювати інформацію з різних джерел;
- передавати власне ставлення до подій або поглядів, концепцій тощо.

Навчання іншомовного письма на аудиторних заняттях не є самоціллю, цілісне вивчення іноземної мови передбачає вправи та завдання з навчання письма, які виконуються в комплексі з навчанням інших видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання та говоріння. В контексті продуктивного підходу до навчання іншомовного письма використовуються різні опори, зокрема різні автентичні документи: вірші, пісні, малюнки, світлини, відеокліпи, реклама, фільми або їхні уривки, літературні тексти, газетні статті тощо, робота з якими охоплює три етапи: *рецептивний*, *рецептивно-репродуктивний* та *продуктивний* (Руснак, 2011 (а)).

Рецептивний етап (*Compréhension* або *Découverte*) має на меті забезпечити детальне розуміння тексту-опори. Студенти вивчають наявну інформацію з різних кутів відповідно до мети навчання: лінгвістичне, дискурсивне або формальне оформлення, соціокультурна інформація та комунікативний смисл.

Рецептивно-репродуктивний етап (*Systématisation*) має на меті опрацювати окремі елементи (граматику, лексику, орфографію, комунікативні інтенції, композиційну структуру тощо) для формування мовних і мовленнєвих навичок оформлення писемного висловлювання.

Продуктивний етап (*Production*) – це написання власного тексту чи висловлювання відповідно до поставленого завдання. На цьому етапі формуються вміння продукувати тексти різних типів у письмовій формі.

7.2. Навчання написання особистого листа

7.2.1. Ecrire une lettre de vacances

Niveau de langue: A 1

Objectifs communicatifs: comprendre des informations; rédiger une lettre de vacances.

Objectifs linguistiques: conjuguer les verbes au Futur Proches; apprendre le vocabulaire des activités culturelles.

Objectifs socioculturels: approfondir les connaissances sur le pays francophone
Source: Alter ego 1 (2006, p. 108 – 109).

I. Découverte

Objectif: la compréhension écrite du texte-support

Activités: lire et répondre aux questions ouvertes

Activité 1: Lisez la lettre et répondez:

1. Qui écrit? A qui? Quand? Où? Quelle est la relation entre les personnes?
2. Repérez les formules pour commencer et pour terminer la lettre.
3. Dans quel ordre les éléments suivants apparaissent-ils?

La météo – la ville – le retour des vacances – les activités – les habitants de la ville

4. Relisez la lettre et choisissez quelles photos Marianne va montrer à Véronique à son retour.

<p>ÉCRIRE UNE LETTRE DE VACANCES</p> <p>Bruxelles, le 15 juin.</p> <p>Ma chère Véronique, Je suis sous le charme de cette ville! Les gens sont très chaleureux; ici, on aime discuter pendant des heures autour d'une bonne gueuze! Hier, on a loué des vélos avec des amis et on a fait un tour de la ville à la découverte des peintures murales: elles représentent des personnages de BD; c'est très amusant d'essayer de les identifier! Que te dire encore? Aujourd'hui, il pleut, alors on va visiter les musées royaux des Beaux-Arts et, ce soir, moules-frites! On nous a conseillé un bon resto dans le centre. Demain on va chiner² place du Jeu de balle, c'est dans le quartier des Marolles. J'espère trouver l'objet rare... et pas cher! Je te montrerai les photos à mon retour. Bises Marianne</p> <p>1. Une gueuze: un type de bière belge. 2. Chiner: chercher des objets anciens, chez un antiquaire ou dans un marché à la brocante.</p> 	<p>Bruxelles, le 15 juin</p> <p>Ma chère Véronique,</p> <p>Je suis sous le charme de cette ville! Les gens sont très chaleureux : ici, on aime discuter pendant des heures autour d'une bonne gueuze. Hier, on a loué des vélos avec des amis et on a fait le tour de la ville à la découverte des peintures murales : elles représentent des personnages de BD ; c'est très amusant d'essayer de les identifier ! Que te dire encore? Aujourd'hui il pleut, alors on va visiter les musées royaux des Beaux-Arts et, ce soir, moules-frites! On nous a conseillé un bon resto dans le centre. Demain, on va chiner place du Jeu de balle, c'est dans le quartier des Marolles. J'espère trouver un objet rare et pas cher ! Je te montrerai les photos à mon retour. Bises Marianne</p>
--	--

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire et de lexique

Activités: exercices de transformation et de substitution

Activité 2: Mettez les verbes entre parenthèses au Futur proche:

Je(visiter) les musées. 2. On(dîner) dans un bon restaurant.3.

Nous(rester) une semaine dans cette ville. 4. Je (montrer) les photos à mon retour. 5. On(passer) un bon week-end.

Activité 3: Comment parler des activités culturelles? Associez les verbes aux noms (plusieurs réponses sont parfois possibles):

Verbes: assister à, participer à; voir, regarder, écouter, visiter, aller voir, aller écouter, découvrir, déguster

Noms: un concert, un opéra, une compétition, un musée, un film, un défilé, un concours, une émission de télévision, une exposition, une pièce de théâtre, une spécialité gastronomique

Exemple: participer à un concours

Activité 4: Distribuez les formules proposées en deux colonnes :

Chers amis; Amicalement; Coucou; Ma chère Sonia; Amitiés; Je vous embrasse; Maon cher Paul!

Formules pour commencer la lettre	Formules pour terminer la lettre

III. Production

Objectif: apprendre à écrire une lettre de vacances

Activités: tâche de production écrite

Tâche: Pensez à une ville que vous connaissez et vous aimez. Ecrivez une lettre à un(e) ami(e), sur le modèle de la lettre de Marianne.

7.2.2. Annoncer un événement familial, réagir

Niveau de langue: A 1

Objectifs communicatifs: comprendre les informations;

rédigier un texto; un mail; un faire-part

Objectifs linguistiques: apprendre les formules de politesse

Objectifs socioculturels: approfondir

les connaissances sur les événements familiaux de Français

Source: Alter ego 1 (2006, p. 82).

I. Découverte

Objectif: la compréhension écrite du texte-support

Activités: lire et répondre aux questions ouvertes

Activité 1: Lisez les trois faire-part et répondez:

1. *Quels événements sont-ils annoncés?*

2. *Trouvez pour chaque faire-part: qui annonce l'événement; qui fait l'événement; quels sont les liens familiaux.*

Activité 2: Lisez les textos et répondez:

1. *De quel événement s'agit-il: mariage, naissance ou décès?*

2. *Quels textes annoncent un événement?*
3. *Quels textes répondent à l'annonce d'un événement?*

LEÇON 1
ANNONCER UN ÉVÉNEMENT FAMILIAL. RÉAGIR

VIE PRIVÉE, VIE PUBLIQUE

1. Lui, vous le connaissez déjà ! Clément vous présente sa petite sœur Miléna, arrivée parmi nous le 23 avril.

Avec ses 50 cm, ses 2,750 kg et surtout son sourire, elle fait la joie de son (déjà grand) frère et de ses parents.

Clément, Philippe Bertrand – Catherine Hugot Bertrand
Écurie de l'Ose – 78570 Andrésy

2. M. et Mme Durand
19, rue du Connétable
60500 Chantilly

M. et Mme Lagrange
9, rue Léon-Blum
80000 Amiens

sont heureux de vous annoncer le mariage de leurs enfants
Aude et Christophe
le 18 septembre 2005
à la mairie de Chantilly à 15 h 30.
Le mariage sera ensuite célébré à l'église Notre-Dame à 16 h 30.

3. M. et Mme Chabaud ont la joie de vous annoncer la naissance de leur fille
Laura
le 30 juin 1996 à Neuilly-sur-Seine
80, avenue Charles-de-Gaulle
92200 Neuilly-sur-Seine

4. Je rentre de l'hôpital. Appelle-moi: ta tante Marcelle vient de mourir. Claire

Arthur est né cette nuit à 3 heures! Je suis très fier! Marc

Félicitations aux heureux parents! Mais tu ne m'as pas dit: comment s'appelle votre fille? Samuel

Quelle bonne nouvelle! Tous mes vœux de bonheur pour toi/vous. Je te/vous souhaite beaucoup de bonheur! Quelle bonne nouvelle! Toutes mes/nos condoléances! Je suis désolé(e). Nous sommes très tristes.

AIDE-MÉMOIRE

- **Annoncer un événement familial**
M. et Mme... ont la joie de vous annoncer la naissance de...
... sont heureux de vous annoncer le mariage de...
Arthur est né!
J'ai une grande nouvelle! On se marie!
M. et Mme... ont la douleur de vous annoncer le décès de...
J'ai une mauvaise nouvelle. Ta tante vient de mourir.
- **Réagir à une nouvelle, féliciter**
Félicitations!
Tous mes/nos vœux de bonheur!
Je suis/Nous sommes très heureux pour toi/vous.
Je te/vous souhaite beaucoup de bonheur!
Quelle bonne nouvelle!
Toutes mes/nos condoléances!
Je suis désolé(e).
Nous sommes très tristes.

Faire-part 1:

Lui, vous le connaissez déjà !
Clément vous présente sa petite sœur
Miléna, arrivée parmi nous le 23 avril.

Avec ses 50 cm, ses 2,750 kg et
surtout son sourire elle fait la joie de
son (déjà grand) frère et de ses parents.

Clément, Philippe Bertrand –
Catherine Hugot Bertrand, 6,
rue de l'Ose – 78570 Andrésy

Faire-part 2:

M. et Mme Durand, M.
et Mme Lagrange

19, rue de Connétable 9,
rue Léon Blum

60500 Chantilly 80000
Amiens

sont heureux de vous annoncer
le mariage de leurs enfants
Aude et Christophe
le 18 septembre 2005
à la mairie de Chantilly à 15 h
30.

Le mariage sera ensuite célébré
à l'église Notre-Dame à 16 h 30

Texte 1:

Je rentre de l'hôpital. Appelle-
moi: ta tante Marcelle vient de mourir.
Claire

Texte 2:

Arthur est né cette nuit à 3 heures!
Je suis très fier! Marc

Texte 3:

Félicitations aux heureux parents!
Mais tu ne m'as pas dit: comment

Faire-part 3:

M. et Mme Cabaud
Ont la joie de vous annoncer
La naissance de leur fille

Laura
Le 30 juin à Neuilly-sur-Seine
80, avenue Charles-de-Gaulle
92200 Neuilly-sur-Seine

s'appelle votre fille? Samuel Texte 4: Quelle bonne nouvelle! Tous mes voeux de bonheur pour toi et ton futur mari! Bises. Tante Jacqueline	
--	--

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de communication

Activités: apprendre les formules de politesse

Activité 3: *Distribuer les phrases proposées en deux colonnes :*

Annocer un événement familial	Réagir à une nouvelle, féliciter

1. *M. et Mme.....ont la joie de vous annoncer la naissance de*
2. *M. et Mme..... sont heureux de vous annoncer le mariage de*
3. *Félicitations!*
4. *Tous mes voeux de bonheur!*
5. *Arthur est né!*
6. *Je suis très heureux pour toi!*
7. *Nous sommes très heureux pour vous!*
8. *J'ai une grande nouvelle ! On se marie!*
9. *Je vous souhaite beaucoup de bonheur!*
10. *Quelle bonne nouvelle!*
11. *M. et Mme.....ont la douleur de vous annoncer le décès de /.....*
12. *M. et Mme.....ont la grande tristesse de vous annoncer le décès de /.....*
13. *Tous mes / nos condoléances!*
14. *Je suis désolé(e).*
15. *Nous sommes très tristes.*

III. Production

Objectif: apprendre à écrire un faire-part et à réagir à un événement

Activités: tâches de production écrite

Tâches:

- a. *Vous annoncez une bonne nouvelle. Ecrivez un texto.*
- b. *Marc annonce la naissance de Arthur. Ecrivez un faire-part de la part de Marc et de sa femme qui annoncent cet événement.*
- c. *Vous avez reçu le faire-par de Marc. Répondez par un texto ou un mél.*

7.3. Навчання написання ділового листа

Написання ділових листів у процесі навчання іноземної мови і культури відноситься до академічного типу письма і має на меті розвиток іншомовних навичок та вмінь у письмі. Діловий лист має певну структуру, якої слід дотримуватись, саме тому вивчення тексту-моделі є важливим етапом у навчанні цього виду письма. Наприклад, при написанні мотиваційного листа, який зазвичай супроводжує CV при подачі своєї кандидатури на робочу вакансію та має на меті персоналізувати такий лист і заохотити роботодавця призначити кандидату усну співбесіду, треба суворо дотримуватись організаційної структури та вимог до змісту написаного (див. приклад 5.3.1).

7.3.1. Postuler pour un emploi

Niveau de langue: A 2 / B 1

*Objectifs communicatifs: comprendre des informations;
rédiger une lettre formelle*

Objectifs linguistiques: apprendre le vocabulaire des qualités professionnelles

Objectifs socioculturels: approfondir les connaissances sur la recherche d'un emploi

Source: Alter ego 2 (2012, p.39 – 41).

<p>De: M. ALVAREZ A: RH@sportslangues.fr Objet: poste d'animatrice Date: mercredi, 18 janvier 2012</p>
<p>Madame, Monsieur,</p> <p>Suite à votre annonce, je vous adresse ma candidature pour la période du 1er au 30 juillet.</p> <p>Titulaire du BAFA, j'ai travaillé comme animatrice dans un centre de loisirs en juillet dernier. Cette expérience a confirmé ma motivation à travailler auprès d'enfants et je pense avoir les qualités requises : enthousiasme, sens du contact, facilité d'adaptation. Bilingue (français / espagnol), je maîtrise également l'anglais depuis un séjour à Londres comme fille au pair, en 2009. Je possède une certaine expérience de l'enseignement de l'anglais à des jeunes et mes nombreux voyages m'ont donné le goût du contact avec les étrangers.</p> <p>De plus, ma pratique intensive de divers sports depuis l'enfance pourrait être utile pendant vos séjours linguistiques liés au sport.</p>

Je me tiens à votre disposition pour vous exposer mes motivations lors d'un entretien.

Cordialement,
Miléna Alvarez
PJ: curriculum vitae

I. Découverte

Objectif: la compréhension écrite du texte-support

Activités: lire et répondre aux questions ouvertes

Activité 1. Lisez le mail de Miléna Alvarez et répondez:

1. *Quel est l'objet du message?*
2. *Quelle est l'adresse du destinataire?*
3. *Dans quel ordre les éléments suivants sont donnés?*

Nº : elle prend congé avec une formule de politesse.

Nº : elle sollicite un entretien.

Nº : elle cite l'annonce et pose sa candidature.

Nº : elle résume son parcours et cite ses qualités et compétences.

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de communication

Activités: apprendre les formules de politesse

Activité 2. Distribuez les phrases proposées en deux colonnes:

Indiquer ses qualités pour un emploi	Postuler pour un emploi

a) *J'ai le sens de responsabilité – le sens du détail – le sens du contact.*

b) *Suite à votre annonce, je vous adresse ma candidature.*

c) *J'ai une capacité d'organisation – une capacité à travailler en équipe.*

d) *Je suis passionné(e) par les arts numériques.*

e) *Je maîtrise l'anglais / les outils de bureautique.*

f) *Je suis rigoureux(se) / j'ai de la rigueur.*

g) *Je me tiens à votre disposition pour vous exposer mes motivations lors d'un entretien.*

III. Production

Objectif: apprendre à écrire une lettre officielle

Activités: tâche de production écrite

Tâche: Vous souhaitez postuler à un des emplois proposés ci-dessous. En fonction de l'annonce choisie, rédigez un mail de motivation.

<p>Annnonce 1: Sports et langues</p>	<p>Sports et langues Spécialistes de séjours linguistiques et sportives en Europe recherche ANIMATEURS / ANIMATRICES pour accompagner les groupes de jeunes à l'étranger. Les candidat(e)s, titulaire de BAFA, doivent être bilingue ou trilingue : français – anglais – espagnol – allemand Lieu: Angleterre, Ecosse, Malte, Espagne, Allemagne, Autriche. Type de contrat: contrat à durée déterminée – période du 1er au 30 juillet. Rémunération: variable selon les séjours. Pour postuler: RH@sportslangues.fr</p>
<p>Annnonce 2: Acadomia</p>	<p>ACADOMIA N°1 du soutien scolaire recrute PROFESSEUR DE LANGUE Anglais, allemand, espagnol, ukrainien, italien. Niveau :Bac+3 exigé. Salaire: 19 à 30 E brut de l'heure. Temps partiel, nombre d'heures flexible. Lieu: régions Rhône-Alpes, Bretagne, Normandie. Pour postuler: www.acadomia.fr</p>
<p>Annnonce 3: Magenta Marketing</p>	<p>MAGENTA MARKETING Agence spécialisé dans le packaging et la communication visuelle recrute un INFOGRAPHISTE – WEB DESIGNER pour réaliser et mettre à jour ses catalogues de produits et son site web. Profil recherché : Bac+4 minimum. – Bonnes connaissances générales de la communication graphique et du</p>

	<p>webdesign. – 1 an minimum d'expérience en agence de communication ou agence web.</p> <p>Type de contrat: CDI – temps plein.</p> <p>Rémunération: 2500 E brut / mois+primes.</p> <p>www.magentamark.fr</p>
--	--

7.3.2. Rédiger un CV

Niveau de langue: A 2 / B 1

Objectifs communicatifs: comprendre des informations sonores et écrites ; rédiger un CV.

Objectifs linguistiques: apprendre les sigles; employer les prépositions de temps.

Objectifs socioculturels: les connaissances sur la recherche d'un emploi.

Source: Alter ego 2 (2012, p.40 – 41).

1) Document sonore (Transcription):

- Bien, votre CV a retenu mon attention et nous allons mieux faire connaissance. Alors, tout d'abord, pouvez-vous me synthétiser votre parcours, en ce qui concerne les langues étrangères?

- Eh...j'ai toujours entendu plusieurs langues autour de moi. Mon père est espagnol, ma mère française, et on a toujours vécu entre l'Espagne et la France. Et comme j'aimais apprendre les langues à l'école, mes parents m'ont encouragé dans cette voie. Voilà. C'est comme ça que j'ai fait plusieurs séjours en Angleterre.

- Et votre expérience comme jeune fille au pair?

- Ah, ben, j'ai été fille au pair à Londres de juillet 2008 à juin 2009. Ça a été une expérience très enrichissante. Je me suis tout de suite bien entendue avec les petits. Je leur écris toujours, ils m'envoient des photos...

- Qu'est-ce que cette expérience vous a apporté?

- Sur le plan humain, plein de choses. Mais aussi l'envie de parler parfaitement l'anglais. Alors, j'ai suivi des cours à l'institut britannique pendant dix mois. En fait, j'étais partie pour six mois, mais finalement je suis restée pendant un an ! Je suis rentrée en France il y a presque trois ans, en juin 2009.

- Et pourquoi avez-vous choisi d'enseigner l'anglais?

- Ah, ça s'est fait tout naturellement, à mon retour d'Angleterre. J'ai d'abord passé le BAFA, puis quand j'ai vu que j'aimais travailler avec des jeunes, j'ai commencé à donner des cours à des élèves de collège et de lycée. Euh...c'était quand j'ai commencé la fac. Oui. En octobre 2009? Oui, c'est ça ! Je donne des cours particuliers d'anglais et d'espagnol depuis deux ans et demi, et j'aime bien !!!

2) Document écrit (le CV)

Miléna Alvarez 21 ans Nationalité franco-espagnole 1, place de la république 44041 Nantes Tél.: 03 23 81 59 60 Portable: 06 83 75 41 99 e-mail: m.alvarez@free.fr	
FORMATION	
2011 – 2012 de Nantes.	Licence de lettres (français, anglais), université
..... <i>pour Tous,</i>	BAFA, centre de vacances et de loisirs <i>Vacances</i>
	Nantes
Juillet 2008 – avril 2009 Londres.	Cours d'anglais à l'Institut britannique, à
Juin 2008 (mention bien)	Baccalauréat, série 2, lycée Michelet à Nantes
EXPERIENCE	
..... collège,	Cours particuliers d'espagnol et d'anglais (niveaux
	lycée).
Juillet 2010 de loisirs	Animation d'ateliers (danse, chant...) au centre
	Gambetta, à Nantes
.....	Jeune fille au pair dans une famille à Londres.
LANGUES	
Espagnol bilingue (niveau C 1). Anglais courant (niveau B 2). Allemand scolaire (niveau A 2)/	
DIVERS	
- Connaissances informatiques: Word, Excel, Powerpoint.	
- Sports: stages divers depuis l'enfance (ski, équitation, ping-pong, roller, natation).	
- Loisirs: cinéma, lecture, hip-hop, chant.	

- **Voyages et séjours à l'étranger:** nombreux séjours d'un mois en Espagne (famille à Barcelone), voyages aux Etats-Unis, en Ecosse, en Egypte.

I. Découverte

Objectif: compréhension orale / compréhension écrite

Activités: écoute du texte sonore / lecture du CV

Activité 1: a) Ecoutez et dites quelle est la situation.

b) Réécoutez et complétez le CV de Miléna avec les dates manquantes.

c) Repérez les informations présentes dans le CV et dans la conversation.

Identifiez quelles informations complémentaires Miléna donne pendant l'entretien.

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire et de lexique

Activités: exercice à trous/ exercice d'appariement

Activité 2: Complétez avec les prépositions ci-dessous :

Il y a / pour / depuis / pendant

1. Je suis entrée en Francetrois ans.

2. J'étais partiesix mois, mis je suis restéeun an.

3. J'ai suivi des cours dix mois.

4. Je donne des coursdeux ans,octobre 2009.

Activité 3: Associez les sigles avec leur déchiffrement :

a) BAFA	1) Organisation des Nations Unies
b) SNCF	2) Salaire minimum de croissance
c) SMIC	3) Contrat à durée déterminée
d) CDD	4) Contrat à durée indéterminée
e) CDI	5) Syndicat national des chemins de fer
f) PDG	6) Président Directeur Général
g) HLM	7) Habitation à loyer modéré
h) ONU	8) Brevet d'Aptitude aux Fonctions d'Animateur

III. Production

Objectif: apprendre à rédiger le CV

Activités: tâche de production écrite

Tâche: Vous souhaitez postuler à un des emplois proposés ci-dessus (voir la page précédente).élaborez un bref CV sur le modèle de celui de Miléna..

7.3.3. Ecrire une lettre de réclamation

Niveau de langue: B 1/ B 2

Objectifs communicatifs: comprendre les informations ;

rédiger une lettre de réclamation.

Objectifs linguistiques: apprendre les formules de politesse officielles;

le vocabulaire de commerce

Objectifs socioculturels: les situations de la vie courantes

Source: Le nouveau Taxi! 3 (2010, p. 27) ; Alter ego 3 (2020, p.31).

I. Découverte

Objectif: compréhension écrite

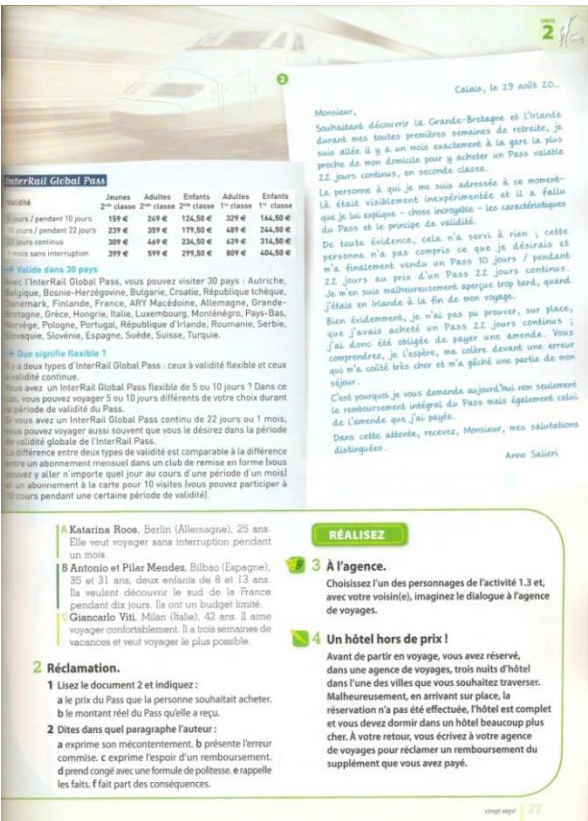
Activités: lecture de la lettre de réclamation

Activité 1: Lisez le document et indiquez:

- a) le Pass que la personne voulait acheter.
- b) le Pass qu'elle avait reçu.

Activité 2: Dites dans quel paragraphe l'auteur :

- a) exprime son mécontentement No.....
- b) présente l'erreur commise No.....
- c) exprime l'espoir de remboursement No.....
- d) prend congé avec une formule de politesse No.....
- e) rappelle les faits No.....
- f) fait part des conséquence No.....

InterRail Global Pass

	Jeunes	Adultes	Enfants	Adultes	Enfants
2 ^e classe	159 €	249 €	125,50 €	329 €	164,50 €
1 ^{re} classe	229 €	359 €	179,50 €	489 €	244,50 €
10 jours / pendant 10 jours	309 €	449 €	224,50 €	429 €	214,50 €
22 jours continus	399 €	599 €	299,50 €	509 €	254,50 €
1 mois sans interruption	499 €	749 €	374,50 €	609 €	304,50 €

2 Réclamation.
1 Lisez le document 2 et indiquez :
a) le montant réel du Pass qu'elle a reçu.
2 Dites dans quel paragraphe l'auteur :
a) exprime son mécontentement. b) présente l'erreur commise. c) exprime l'espoir d'un remboursement. d) prend congé avec une formule de politesse. e) rappelle les faits. f) fait part des conséquences.

Calais, le 29 août 20...

Monsieur,

Souhaitant découvrir la Grande-Bretagne et l'Irlande durant mes toutes premières semaines de retraite, je suis allée il y a un mois exactement à la gare la plus proche de mon domicile pour y acheter un Pass valable 22 jours continus, en seconde classe.

La personne à qui je me suis adressée à ce moment-là était visiblement inexpérimentée et il a fallu que je lui explique – chose incroyable – les caractéristiques du Pass et le principe de validité.

De toute évidence, cela n'a servi à rien ; cette personne n'a pas compris ce que je désirais et m'a finalement vendu un Pass 10 jours / pendant 22 jours au prix d'un Pass 22 jours continus, de m'en suis malheureusement aperçue trop tard, quand j'étais en Irlande à la fin de mon voyage.

Bien évidemment, je n'ai pu ni prouver, sur place, que j'avais acheté un Pass 22 jours continus ; j'ai donc été obligée de payer une amende. Vous j'ai donc été obligée de payer une amende. Vous j'ai donc été obligée de payer une amende. Vous j'ai donc été obligée de payer une amende.

C'est pourquoi je vous demande aujourd'hui non seulement le remboursement intégral du Pass mais également celui de l'amende que j'ai payée.

Dans cette attente, recevez, Monsieur, mes salutations distinguées.

Anne Salari

InterRail Global Pass

Il y a deux types d' InterRail Global Pass : ceux à validité flexible et ceux à validité continue.

<p>Vous avez un InterRail Global Pass flexible de 5 à 10 jours ? Dans ce cas, vous pouvez voyager 5 ou 10 jours différents de votre choix durant la période de validité du Pass.</p> <p>Si vous avez un InterRail Global Pass continu de 22 jours ou 1 mois, vous pouvez voyager aussi souvent que vous le désirez dans la période de validité global de l'InterRail Pass.</p> <p>(.....)</p>	<p>malheureusement aperçu trop tard, quand j'étais en Irlande à la fin de mon voyage.</p> <p>Bien évidemment, je n'ai pas pu prouver, sur place, que j'avais acheté un Pass 22 jours continus, j'ai donc été obligée de payer une amende. Vous comprendrez, je l'espère, ma colère devant une erreur qui m'a coûté très cher et m'a gâché une partie de mon séjour.</p> <p>C'est pourquoi je vous demande aujourd'hui non seulement le remboursement intégral du Pass mais celui de l'amende que j'ai payée.</p> <p>Dans cette attente, recevez, Monsieur, mes salutations distinguées.</p> <p style="text-align: right;">Anna Salieri</p>
---	--

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de communication

Activités: exercices de classification / à trous

Activité 3. Distribuez les formules de politesse dans deux colonnes:

Formules de congés informelles :	Formules de congés formelles:

a) Je t'embrasse; b) Cordialement; c) Amitiés; d) Recevez, Madame, l'expression de mes salutations les meilleures; e) Je vous prie de recevoir, Monsieur, l'expression de mes sentiments distingués; f) A bientôt!

Activité 4. Complétez l'e-mail de Coralie avec les mots suivants:

courses; détérioration; site; livraison; bouteille; ouvert; pack; publicité

<p>Bonjour,</p> <p>Le 16 février dernier, j'ai fait appel à votrepour faire mes</p> <p>A la, j'ai constaté la de trois articles : unde lait est arrivé déchiré, unede bière était cassée et un paquet de riz étaitet presque vide.</p> <p>Etant donné que sur votre, vous écrivez satisfait ou remboursé , je vous prierais de bien vouloir me faire un avoir de la somme correspondante sur ma</p>

prochaine commande.

Je vous en remercie en avance,
Coralie Boudouin

Activité 5. Distribuez les phrases dans deux colonnes:

- a) J'ai constaté qu'il manquait un article.
- b) Je souhaite être remboursé(e).
- c) Je vous prie de bien vouloir me dédommager pour ce préjudice.
- d) Ma commande a subi un dommage.
- e) J'ai le regret de vous informer que le produit X était abîmé.
- f) Je voudrais un avoir pour ma prochaine commande.
- g) J'attends de vous un geste commercial.

Présenter le problème:	Demander réparation:

III. Production

Objectif: apprendre à rédiger une lettre de réclamation

Activités: tâche de production écrite

Tâche: Un hôtel hors de prix!

Avant de partir en voyage, vous avez réservé, dans une agence de voyages, trois nuits d'hôtel dans l'une des villes que vous souhaitez traverser. Malheureusement, en arrivant sur place, la réservation n'a pas été effectuée, l'hôtel est complet et vous devez dormir dans un hôtel beaucoup plus cher. A votre retour, vous écrivez à votre agence de voyages pour réclamer un remboursement du supplément que vous avez payé.

7.4. Навчання написання аргументованого есе й анотації документів

Написання аргументованого есе в процесі навчання іноземної мови відноситься також до академічного письма і має на меті написання тексту, в якому автор висловлює власну думку на суперечливу тему та наводить аргументи на її захист.

У процесі навчання такого виду письма студентам пропонується використовувати різні стратегії та дотримуватись певного плану письмового висловлювання: *l'introduction, le développement, la conclusion*. Так, наприклад, автори методики *Le Nouvel Edito* (2012, p. 84) пропонують два види плану:

Plan 1	Plan 2
1. Introduction (présentation du sujet)	1. Introduction (présentation du sujet)
2. Thèse (pour / avantages)	2. Thèse (Thème 1 – avantages/ pour et / inconvénients / contre)
3. Antithèse(contre / inconvénients)	

4. Opinion et conclusion	3. Antithèse (Thème 1 – avantages/ pour et / inconvénients / contre) 4. Opinion et conclusion
--------------------------	---

При написанні есе автори пропонують слідувати таким етапам:

<p>1. Préparation:</p> <p>a) Faites la liste de vos idées pour et contre.</p> <p>b) Classez-les et ordonnez-les dans chaque partie.</p> <p>c) Elaborez votre problématique qui va encadrer votre propos.</p> <p>d) Reliez chaque partie avec un connecteur.</p> <p>e) Trouvez un exemple pour illustrer chacune de vos idées.</p>	<p>2. Rédaction:</p> <p>a) Ecrivez votre développement en reliant chaque partie avec une transition ou un connecteur.</p> <p>b) Ecrivez la conclusion.</p> <p>c) Ecrivez l'introduction. Rédigez au propre.</p> <p>d) Relisez votre devoir pour repérer les fautes.</p>
--	--

Особливу увагу автори радять звернути на введення та висновок, оскільки ці частини складають перше й останнє враження від есе:

<p style="text-align: center;">Introduction</p> <ul style="list-style-type: none"> - Contextualisez la question posée. - Problématisez: reformulez la question dans le contexte posé. - Annoncez le plan (outils: <i>Dans un premier temps, je vous présenterai..., ensuite, nous verrons</i>). 	<p style="text-align: center;">Conclusion</p> <ul style="list-style-type: none"> - Donnez votre opinion. - Résumez votre propos.
--	---

Modèle plan 1 (niveau B 1):

<p>Peut-on se faire de vrais amis sur Internet ?</p> <p>De nos jours, les nouvelles technologies nous permettent d'entrer en contact avec des gens du monde entier en un clic. <i>Or</i> un ami, c'est quelqu'un en qui on peut avoir confiance et la confiance se construit, elle n'est pas instantanée. On peut <i>donc</i> se demander quels types de liens on tisse sur la toile. Nous verrons <i>donc</i> dans quelle mesure Internet permet de se faire des amis. Dans un premiers temps, nous évoquerons les limites d'Internet dans les relations humaines et dans un second temps, nous en verrons les avantages.</p> <p><i>D'un côté</i>, il est plus facile de mentir sur Internet que dans la vie réelle: on peut truquer ses photos, raconter des mensonges sur la vie personnelle ou professionnelle. Il est <i>donc</i> plus difficile de se faire confiance. <i>Par ailleurs</i>, un ami,</p>

on peut l'appeler à l'aide dans les mauvais moments. *Mais* peut-on appeler quelqu'un qu'on ne connaît que par le biais de Facebook en cas de problème?

D'un autre côté, Internet permet à des gens qui ont les mêmes passions, de se connaître et de tisser des liens très forts. Ne pas être en présence de ses interlocuteurs fait que l'on est moins timide, on se confie peut-être plus facilement. Le film *The Shop around the Corner* de Lublisch illustre ce phénomène.

Il me semble qu'Internet a révolutionné notre façon de communiquer. *Mais même si* on peut faire des rencontres intéressantes et enrichissantes, je pense qu'une relation d'amitié doit passer par l'étape d'une rencontre dans le monde réel pour se construire. Internet est un formidable outil *mais* ne nous sortira pas de la solitude.

На додаток наведемо перелік сполучників та їхніх функцій у реченні, оскільки саме коректний вибір сполучника, а також розмір тексту відрізняють сформованість компетентності у письмі на різних рівнях (В 1 = 160 – 180 слів; / В 2 = 200 – 250 слів; С 1 = 300 – 500 слів).

Principaux connecteurs	Fonctions dans la phrase
Premièrement / d'abord / tout d'abord / en premier lieu/ pour commencer / avant toute chose	<i>Introduire une idée</i>
Car / parce que / puisque	<i>Introduire un argument par une cause</i>
Donc / de manière à / en effet / ainsi / par conséquent	<i>Introduire un argument par une conséquence</i>
En outre / de plus / par ailleurs / ensuite / d'une part / d'autre part / en second lieu	<i>Ajouter un argument</i>
Par exemple / ainsi / comme on peut le voir / en particulier.....	<i>Introduire un exemple</i>
Certes / bien que / même si	<i>Admettre un argument contraire avant de le réfuter</i>
Mais / en revanche / alors que / tandis que / au contraire / cependant / néanmoins / pourtant / toutefois.....	<i>Marquer son opposition</i>
En réalité / en vérité / en fait	<i>Réaffirmer son idée</i>

У свою чергу, написання анотації декількох документів (la synthèse des documents) відповідає рівню В 2 / С 1 і практикується на ІУ курсі. Від студентів вимагається вміння *визначати тип документів, узагальнювати інформацію, виділяти головне та другорядне, класифікувати й об'єднувати ідеї* тощо. При написанні такої анотації слід дотримуватись плану висловлювання: *Вступ*, в

якому представлено загальну тему документів; *Основна частина*, де представляються основні ідеї кожного документа, та *Висновок*, який логічно витікає із основної частини й узагальнює найважливіші ідеї щодо загальної теми. Проте, на відміну від есе, анотація не містить власних думок, а передає тільки ідеї авторів опрацьованих документів (Activités ..., 2007, p. 153).

7.4.1. Ecrire un essai argumenté sur les bienfaits / les méfaits de la télé

Niveau de langue: B 1

*Objectifs communicatifs: comprendre des informations sonores/ écrites ;
prendre une position, argumenter ;
rédiger un essai argumenté.*

Objectifs linguistiques: employer une phrase nominale/ une phrase psassive.

Objectifs socioculturels: les habitudes de la vie quotidienne.

Source: Taxi! 2 (2006, p.96 – 97).

I. Découverte

Objectif: comprehension écrite / comprehension orale des documents

Activités: lecture du manifeste / écoute du texte sonore

Activité 1. Lisez le document et indiquez de quoi il s'agit. Puis dites quel est l'objectif de ce document.

a) un manifeste b) une publicité c) un programme politique

Activité 2. Ecoutez l'enregistrement et associez chaque témoignage à un des arguments du document ci-dessus. Justifiez vos réponses.

Activité 3. 1) Ecoutez les trois premiers témoignages et retrouvez les paroles qui correspondent aux points de vue *a*, *b* et *c*.

2) Lisez le manifeste et relevez les formules correspondant aux points de vue *d* et *e*.

Points de vue:

a) On propose les trucs vraiment bien à une heure du matin.

b) La télé fascine les mêmes...

c) On diffuse de plus en plus d'images choquantes dans les émissions.

d) Les émissions où il n'est question que de sexe et de violence augmentent.

e) La publicité agresse en permanence le téléspectateur.\

Document 1:

LEÇON
34

- 1 Diffusion des émissions intéressantes à des heures tardives
- 2 Encouragement à la paresse
- 3 Agression permanente du téléspectateur par la publicité
- 4 Augmentation des émissions où il n'est question que de sexe et de violence
- 5 Suppression de toute communication en famille
- 6 Danger pour l'épanouissement des enfants

il est temps de dire
STOP !

Contre toute cette médiocrité, il n'existe qu'une seule solution :
débarrassez-vous de votre poste de télé !
www.collectif-anti-télé.com

Découvrez

Ca suffit !

- 1 Lisez le document ci-dessus et indiquez de quoi il s'agit. Puis, dites quel est l'objectif de ce document, une publicité / un manifeste / un programme politique.
- 2 Écoutez l'enregistrement et associez chaque témoignage à un des arguments du document ci-dessus. Justifiez vos réponses. (1,5)

Points de vue.

Voici l'opinion de quelques téléspectateurs :

- a On propose les trucs vraiment bien à une heure du matin. b La télé fascine les mêmes... c On dit plus de plus en plus d'images choquantes, dans les émissions d'été émissaires où il n'est question que de sexe et de violence agressive, e La publicité agresse en permanence le téléspectateur.

- 1 Écoutez les trois premiers témoignages et retrouvez les paroles qui correspondent aux points de vue a, b et c. (1,5)
- 2 Lisez le manifeste et relevez les formules correspondant aux points de vue d et e.
- 3 Indiquez les changements dans les points de vue a à e.

36 • quatre-vingt-seize

Le texte du manifeste:

- 1) Diffusion des émissions intéressantes à des heures tardives
- 2) Encouragement à la paresse
- 3) Agression permanente du téléspectateur par la publicité
- 4) Augmentation des émissions où il n'est question que de sexe et de violence
- 5) Suppression de toute communication en famille
- 6) Danger pour l'épanouissement des enfants

**IL EST TEMPS DE DIRE
STOP !**

Contre toute cette médiocrité, il n'existe
qu'une seule solution :
débarrassez-vous de votre poste de télé !
www.collectif-anti-télé.com

Document 2:

Transcription de l'enregistrement:

Même si les Français passent en moyenne un peu plus de deux heures par jour devant leur poste de télé et même si beaucoup d'entre eux avouent qu'ils auraient du mal à s'en passer, la télé est bien souvent la cible de toutes les critiques. Objet adoré, objet détesté, nous avons cherché à savoir ce que vous rapprochiez en priorité à la télévision.

- Moi, ce qui m'inquiète, c'est qu'il y a de plus en plus d'images choquantes qui sont diffusées dans les émissions, et ça même pendant la journée. Bon, qu'on nous parle de la guerre dans tel ou tel pays, ça, c'est bien. Mais est-ce que c'est nécessaire de montrer toutes ces images souvent terribles? Ben, j'en suis pas sûre...

- Ben, euh...c'est toujours la même chose! Quand on regarde les programmes qui passent à la télé, c'est une vraie catastrophe! Le soir, par exemple, on a souvent le choix entre des jeux débiles et des films qu'on a déjà vus au moins vingt fois. Les trucs vraiment bien sont proposées à une heure du matin. Alors, si t'as pas de magnéscope, tu fais comment?

- Moi, je trouve que les mêmes d'aujourd'hui, ils sont fascinés par la télé et ils ont plus d'imagination hein! ben non! Remarquez, c'est normal, quand tu vois ce qu'on leur donne à regarder, c'est absolument nul! En plus, à cause de la télé, ils lisent beaucoup moins qu'avant, hein, ça, c'est évident! C'est comme ça qu'au collège

on constate ensuite qu'il y a des ados qui savent même pas lire. Ouais, je te le dis!

- Quand je pense que les français passent en moyenne deux ou trois heures par jour devant la télé et que la majorité travaille, quand-même hein...ben moi, je me demande à quel moment ils font du sport ou à quel moment ils prennent le temps de lire, de se promener ...ou, je sais pas, moi...d'écouter de la musique. Ah! ça, c'est sûr que c'est plus facile de s'asseoir devant sa télé, hein! Mais bon...

- Alors, nous, à la maison, avec les enfants, on a décidé de ne plus avoir la télé. Vous savez bien, c'est tellement facile d'allumer le poste quand on est à table, le soir. Moi, j'ai des amis qui font ça tous les soirs. Alors, dans ces cas-là, à quel moment est-ce qu'on discute avec son mari ou avec ses enfants, hum?

- Ah! non, moi, ce qui m'énerve le plus à la télé, c'est la pub. Non, mais c'est vrai, quoi! Quand j'allume ma télé, j'ai vraiment l'impression d'être agressée en permanence. Non seulement vous en avez avant et après le film mais, en plus, sur certaines chaînes, il y en a même au milieu du film! C'est fou, non?

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire

Activités: exercices de transformation

Activité 4: Rien ne va plus!

- *Imaginez les titres des journaux à partir des phrases suivantes :*

Exemple : *Les émissions intéressantes disparaissent.* – Disparition des émissions intéressantes.

Objectif grammaticale: formation d'une phrase nominale

1. Une association des parents manifeste contre la télé. 2. Le gouvernement réagit face à certaines images violentes. 3. Les programmes pour enfants changent. 4. La violence se développe sur toutes les chaînes. 5. Une émission de reportages a été supprimée.

Activité 5: Tout a été changé!

- *Transformez comme dans l'exemple:*

Exemple: *A partir du mois prochain, on diffusera cette émission à 23 heures. – A partir du mois prochain, cette émission sera diffusée à 23 heures.*

Objectif grammaticale: formation de la forme passive

1. On a changé de nombreux programmes. 2. La chaîne propose deux nouveaux jeux depuis la semaine dernière. 3. On a augmenté le nombre de films par semaine. 4. Anne Sinclair présentera bientôt une nouvelle émission. 5. On a un peu réduit la publicité.

III. Production orale

Objectif: apprendre à exprimer son opinion, à trouver des arguments

Activités: tâches de production orale

Tâche 1. a) Avec votre voisin (e), donnez votre opinion sur chacun des arguments du manifeste. b) Trouvez six bonnes raisons de garder sa télé.

IV. Production écrite

Objectif: apprendre à écrire un essai argumenté

Activités: tâches de production écrite

Tâche 2. A votre avis, faut-il se débarrasser de la télé? Vous écrivez un article sur le thème de la télévision où vous décrivez votre expérience et vous exposez votre opinion de manière argumentée. (160 – 180 mots).

7.4.2. Ecrire un essai argumenté sur le rôle des voyages dans la vie des jeunes

Niveau de langue: B 1

*Objectifs communicatifs: comprendre des informations écrites;
prendre une position, argumenter;*

rédigier un essai argumenté.

Objectifs linguistiques: employer les pronoms ; le vocabulaire du voyage.

Objectifs socioculturels: les habitudes des jeunes pour voyager.

Source: Tout pour 4-5 (2004, p.38 – 40).

I. Découverte

Objectif: compréhension écrite du document

Activités: questions ouvertes / Vrai /Faux / QCM

Activité 1. Lisez le texte et répondez aux questions:

LES VOYAGES FORMENT LA JEUNESSE

C'est extraordinaire de voir combien de jeunes voyagent. Selon la mode, au moment où ils partent, ils choisissent d'aller à New-York, Goa, ou dans les jungles de l'Amérique du Sud, pour un mois, six mois, un an. Ils partent seuls ou en groupe, le sac au dos, avec en poche un billet sans date de retour, une carte de téléphone et des adresses e-mail, la tête pleine de projets. Ils vont enfin faire le voyage dont ils ont tant rêvé et qu'ils ont bien préparé. C'est un véritable phénomène de société: entre 18 et 25 ans, beaucoup de jeunes partent loin de chez eux pour un long voyage. Le monde est à eux.

Contrairement aux adultes, ils ne veulent pas obligatoirement visiter les régions célèbres des voyages organisés ni les monuments connus des cartes postales et des marchands de souvenirs. Ils ne recherchent pas les sites touristiques habituels. **Eux**, ils vont là où il est difficile et dangereux d'arriver, où la nature est encore sauvage, où survivre est un véritable aventure. Ils veulent voir comment y vivent les habitants, les observer, leur parler, vivre comme eux, manger ce qu'ils mangent. Pour cela, ils entrent, le temps de leur séjour, dans la vie quotidienne des habitants.

C'est l'occasion, pour eux, de découvrir des habitudes, une cuisine, des gens et des paysages différents de ceux qu'ils connaissent, en un mot c'est vivre «la vraie vie», goûter à une culture nouvelle pour eux, ne pas rester dans les clichés des touristes.

Ces jeunes voyageurs sont encore à l'âge où il n'est pas trop difficile de renoncer aux habitudes et au confort quotidien. Voyager de cette manière, c'est aussi une aventure personnelle. Chacun découvre s'il est capable de s'adapter à un cadre étranger **où** la langue est souvent inconnue et les coutumes étranges. C'est dans cette situation que le voyageur peut connaître ses limites, ses peurs, ses réactions face à des difficultés nouvelles, à des mauvaises surprises. **Il** apprend à résoudre seul les problèmes **qui** se présentent, à se débrouiller, à se connaître.

Pour ces jeunes, voyager c'est prendre le temps de s'arrêter pour admirer, comprendre, s'intéresser avec une franche curiosité, sans préjugés. Ces voyages **leur** apporteront découverte et enrichissement, liberté et évasion.

1. Actuellement, les jeunes voyagent beaucoup.

- Avec qui? / - Comment? / - Pour combien de temps? / - Comment choisissent-ils leur destination?

2. Les adultes voyagent différemment.

- D'après le texte, quelle est la destination les adultes choisissent-ils?

- «Eux» Qui est-ce? A quel mot du texte s'oppose-t-il?

3. Qu'est-ce que les jeunes recherchent dans les voyages? Donnez 5 exemples.

4. Trouvez 4 pronoms qui remplacent «les habitants».

5. Quelles découvertes les jeunes voyageurs font sur eux-mêmes?

6. Comment le texte explique-t-il le titre?

Activité 2. Vrai ou Faux. Justifiez votre réponse par une citation du texte.

a) Les jeunes qui partent pour un long voyage ne sont pas prêts.

b) Au moment du départ, les jeunes savent déjà la date de leur retour.

c) En général, les jeunes ne partent pas dans des voyages organisés.

d) les jeunes qui voyagent s'intéressent à la vie des habitants.

e) Les jeunes ne voyagent pas comme les adultes.

f) Les jeunes recherchent le confort partout où ils vont.

g) Quand ils voyagent, les jeunes sont toujours pressés.

Activité 3: A quel mot du texte se réfère le pronom souligné:

1.**où** ils partent 2.**ils** choisissent.... 3. ...**dont** ils ont tant rêvé.... 4. ...**y** vivent.... 5. ...**qu'ils** ont bien préparé.... 6.**où** la langue....7. **Il** apprend.... 8. ...**qui** se présentent.... 9.leur apportent...

Activité 4. Quel est le sens dans le texte?

1. *un bullet sans date de retour* signifie:

- a) ils ne savent pas quand ils reviendront
- b) ils n'ont pas trouvé de place pour le retour
- c) ils ne veulent pas revenir

2. *le monde est à eux* signifie:

- a) le monde représente les jeunes
- b) le monde existe avec les jeunes
- c) le monde appartient aux jeunes

3. *ils entrent dans la vie des habitants* signifie:

- a) ils habitent chez les habitants
- b) ils vivent comme les habitants
- c) ils rendent visite aux habitants

4. *connaître ses limites* signifie:

- a) savoir ce qui est interdit
- b) savoir où est la frontière
- c) savoir de quoi on est capable

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire et de lexique

Activités: exercices à trous

Activité 5. Complétez après le sens du texte:

Ils s'arrêtent pour admirer, pour comprendre et parce qu'ils s'intéressent à

Activité 6. Complétez le texte avec les mots suivants:

Sac à dos / cartes / auberges de jeunesse / sac de couchage / billet / aller simple / vol / guides touristiques

En général, les jeunes travaillent pour pouvoir payer leurd'avion. Comme ils ne savent pas exactement pour combien de temps ils partent, ils prennent un Pour préparer leur voyage, ils achètent deset font leur itinéraire sur des Ils prennent seulement un minimum d'affaires dans leur sans oublier leur..... car ils savent que parfois, ils devront dormir dehors. Ils ont l'adresse de quelquesmais il n'y a pas toujours de place libre. Et le jour du départ, à l'aéroport, à l'annonce du numéro de leur l'aventure commence.

III. Production

Objectif: apprendre à écrire un essai argumenté

Activités: tâches de production écrite

Tâche 1. Ecrivez une lettre à vos parents où vous essayez de les convaincre de vous laisser partir le sac au dos pour longtemps, loin de chez vous.

Tâche 2. On dit que «les voyages forment la jeunesse». Expliquez pourquoi.

Donnez votre opinion personnelle sur ce sujet (250 mots).

7.4.3. Rédiger la synthèse des documents

Niveau de langue: C 1

*Objectifs communicatifs: comprendre un article de presse;
repérer l'essentiel, généraliser les informations;
rédiger une synthèse de deux articles de presse.*

Objectifs linguistiques: employer les connecteurs logiques.

Objectifs socioculturels: les attitudes sur les prix littéraires.

Source: ABC DALF C1 / C 2 (2014, p.178-179).

Document 1

Faut-il lire ces romans dont tout le monde parle?

On les voit partout. Leurs romans sont présentés comme des chefs-d'oeuvre. Cet engouement est-il justifié?

A chaque rentrée littéraire, c'est la même antienne: attention chef-d'oeuvre. Quelques ténors de la critique, soucieux de donner le «la», ne reculent devant aucun excès. Avec comme arme principale un aplomb à toute épreuve qui peut faire dire à certains, sans sourciller: voici le meilleur (ou le pire) roman de la rentrée... Quels sont les choix, cette année, de ces arbitres des élégances? Que faut-il lire sous peine de passer à côté du talent, de l'audace, de l'invention? Dans le concert de critiques positives qui ont accueilli quelques-uns des quatre cents romans français publiés en août et septembre, trois noms se détachent: Philippe Djian, Christine Angot et Olivier Adam.

L'argument massue des défenseurs de Philippe Djian, c'est d'affirmer qu'à soixante-trois ans, l'auteur de *37°2 le matin* tient une nouvelle jeunesse. Que son livre est largement au-dessus de la mêlée. Le portrait de l'écrivain a fait la une de l'hebdomadaire *Les Inrockuptibles* qui voit dans *Oh...* le roman de la rentrée «le plus percutant, rafraîchissant, jeune et risqué car le plus politiquement incorrect». Plusieurs photos et une longue interview viennent appuyer cette affirmation.

Chouchou ne veut pas dire premier de la classe

Autre chouchoute des faiseurs d'opinion autoproclamés: Christine Angot. Elle aussi compte depuis ses débuts de fervents défenseurs. Comme on pouvait s'y attendre, son nouvel ouvrage a eu aussitôt ses dévots. Le quotidien *Libération* n'a pas hésité, le mardi 4 septembre, à consacrer la quasi-totalité de sa une à la romancière, avec cette accroche, en gros caractères: «Le chef-d'oeuvre de la rentrée.» Quatre pleines pages suivaient. Quelques jours plus tôt, dans *Le Monde*, un écrivain de renom parlait à propos du roman de Christine Angot d'«une expérimentation littéraire grave et radicale».

Tant d'admiration ne peut laisser indifférent. Sans vouloir jouer les rabat-joie, on peut tout de même s'étonner de constater que cet enthousiasme n'est pas partagé par les membres du Goncourt, le plus prestigieux des prix littéraires. Chaque année, début septembre, le jury communique sa liste de 12 à 14 romans sélectionnés pour son prix, décerné début novembre. C'est un bon indicateur des romans à haute tenue littéraire. Ni Angot ni Djian ne figurent dans ce premier choix.

Et Olovier Adam? Lui aussi a eu droit à un accueil critique des plus chaleureux. Dès le mois de juin, certains observateurs voyaient en lui le Goncourt 2012. Las! Parti trop tôt, accueilli plutôt fraîchement par ceux qui naguère encore le vénéraient, le romancier n'est pas, lui non plus, sur la liste des douze romanciers en lice pour le prestigieux prix. Une façon, pour les membres de l'académie Goncourt, de rappeler qu'ils n'aiment pas qu'on leur force la main.

Dominique Guiou, 13 septembre 2012

<https://www.lefigaro.fr/livres/2012/09/13/03005-20120913ARTFIG00520-faut-il-lire-ces-romans-dont-tout-le-monde-parle.php>

Document 2

Auteurs et récompenses: la farandole des prix littéraires

Chaque automne, les auteurs changent mais les figures imposées demeurent: des vedettes aux premiers romans, ce sont 654 nouveautés auxquelles nous avons eu droit cette année...

«Reconnaissance: n'a pas besoin d'être exprimée» s'amuse à écrire Flaubert dans son Dictionnaire des idées reçues. Ce ne sera pas la première des définitions qu'on lui contestera: en matière de littérature, le flot des récompenses inonde les meilleurs auteurs de l'année et les rayons des librairies. Bien souvent plus honorifique que matérielle, cette reconnaissance institutionnalisée se fait toujours avec autant de succès. Depuis la première remise du prix Goncourt en 1914 au célèbre restaurant Drouant à Paris, à la profusion des distinctions distribuées aujourd'hui, comment comprendre cet engouement renouvelé?

Si les attributions des prix Nobel, Goncourt, Renaudot, Médicis, Interallié, où Fémina, dominant par leur aura et leur influence la palette des récompenses, nombreuses sont les «nouvelles» distinctions, qui adoptent des modes de fonctionnement de plus en plus diversifiés pour élire leurs lauréats. Bien loin des délibérations intimistes de chez Drouant ou de l'hôtel de Crillon, d'autres débats se jouent dans un cyber espace ouvert au citoyen lambda. «Le Grand Prix Littéraire du Web est transparent, ouvert à tous (...) et entend valoriser les avis des vrais lecteurs» peut-on lire sur le site chroniquesdelarentreelitteraire.com. Cette critique, latente des modes d'attribution «traditionnels» témoigne de la volonté grandissante de faire de

ces jugements culturels le fruit d'un processus démocratique, qui ne serait plus seulement réservé à une élite. Nombreux sont donc les prix décernés par un jury composé – totalement ou partiellement- de lecteurs non professionnels et privilégiant ainsi la voix de «l'opinion publique» à celle des élites académiques (prix du roman FNAC, Grand prix des lectrices de Elle, Prix du livre Inter, Prix Goncourt des lycéens, Prix RTL-Lire...).

Reste que quel que soit le mode de désignation auquel on décide de se fier, on doit reconnaître aux prix littéraires leur utilité pratique quand il s'agit de faire un choix dans la profusion des livres qui envahit les librairies à chaque «rentrée littéraire». Ce ne sont pas seulement les meilleurs «romans» que l'on élit désormais, mais les meilleurs ouvrages au sein de catégories bien plus variées : prix du «Polar», du «livre sportif illustré», «des écrivains croyants», ou encore de «la cuisine végétarienne» dans le cadre du festival du livre culinaire des Gourmands Awards. Si la logique de rendement qui sous-tend cette multiplication des récompenses n'est pas illégitime, encore faut-il s'attacher à ce que ces prix conjuguent à la fois aubaine financière et qualité esthétique.

https://www.whoswho.fr/publication/auteurs-et-recompenses-la-farandole-des-prix-litteraires_4582

I. Découverte

Objectif: compréhension écrite des documents

Activités: questions ouvertes

Activité 1. Lisez les documents 1 et 2 et répondez:

1. De quels types de documents s'agit-il?
2. Quel est le thème abordé dans ces documents?
3. Faites le résumé de chaque document en une phrase.
4. Quelles sont les principales idées développées dans chacun ? Notez-les

sous un titre.

Document 1

Document 2.....

5. Regroupez les informations et les idées identiques ou voisines / celles qui s'opposent.

6. Classez les idées des documents.

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire et de lexique

Activités: exercices de classement

Activité 2. Classez les verbes ci-dessous dans les bonnes colonnes:

Aborder un problème / constater / condamner / affirmer / déplorer / assurer / s'élever contre / proposer / recommander / suggérer / objecter / répliquer

La présentation d'une idée	La position ou la défense d'une thèse	La critique ou le refus d'une thèse	La proposition d'une solution

Activité 2. Observez les articulateurs temporels ou logiques dans le tableau. Attribuez à chaque articulateur sa fonction, son sens. Cochez, pour chaque articulateur, la case qui convient:

Articulateurs	Temporalité	Cause	Conséquence	Ajout	Opposition	Concession	Conclusion
<i>Comme...</i>							
<i>D'abord</i>							
<i>Certes</i>							
<i>En revanche</i>							
<i>Si bien que</i>							
<i>Par ailleurs</i>							
<i>Néanmoins</i>							
<i>En somme</i>							
<i>En effet</i>							
<i>D'autre part</i>							
<i>Tandis que</i>							
<i>En outre</i>							
<i>De ce fait</i>							
<i>Finalement</i>							
<i>Même si</i>							
<i>Pourtant</i>							

III. Production

Objectif: apprendre à rédiger une synthèse

Activités: tâches de production écrite

Tâche 1: Rédigez la synthèse des documents ci-dessus. Suivez le plan (Alter ego 4, 2015, p. 111):

1) **Introduction:**

- Présenter le thème et les enjeux du thème (la problématique posée par le thème posée) ;

- Annoncer le plan général de la synthèse.

2) **Développement:**

- Dans un premier paragraphe, présenter succinctement les documents (type de document ; origine ; date de publication);

- Suivre ensuite le plan annoncé en introduisant des transitions entre chaque partie ;

- Réintroduire, dans chaque partie, les données importantes et correspondantes issues des différents documents. Reformuler les idées et informations issues des documents en les résumant sans reprendre les phrases des textes ;

- Au fil du texte et des différentes parties, faire jouer un rôle argumentatif aux différents documents (mettre en regard les éléments convergents et divergents).

3) **Conclusion:**

- Annoncer la conclusion par une expression claire (*en somme ; en définitive, somme toute, ainsi ...*) ou bien par une phrase (*Comme on peut le voir, ces documents montrent ...*);

- Résumer en quelques phrases les grandes étapes de la synthèse (plan et idées générales). N'introduire aucune idée personnelle ou analyse nouvelle.

- Utiliser une phrase forte pour signaler la clôture (un effet d'humour / un paradoxe / une métaphore etc.).

7.5. Навчання креативного письма

Креативне письмо як вид академічного письма має на меті розвиток у студентів таких навичок і вмінь в іншомовному письмі як *описувати реальні або уявні події, висловлювати власну думку, свої почуття й емоції, граматично та структурно правильно оформлювати письмове висловлювання, дотримуватись правил орфографії та пунктуації* тощо. В процесі створення письмового тексту слід дотримуватись таких стратегій (Le nouvel Edito, 2012, p.102):

- використовувати різноманітні лексичні одиниці, уникати повторювань одних і тих самих слів;

- записати спочатку всі свої ідеї на чернетці, додати приклади до кожної ідеї, потім організувати свої ідеї згідно з певним планом та зв'язати їх між собою, використовуючи сполучники та сполучникові звороти:

Pour commencer; tout d'abord; premièrement....

Depuis; puis.; par ailleurs; deuxièmement.....

Enfin; pour finir; pour terminer

- написати на чернетці вступ та висновок.

- перечитати свій твір, виправити помилки на переписати його начисто.

Разом з тим, окрім творів, до креативного письма відноситься також написання рекламних афіш і слоганів, віршів, пісень, казок тощо.

7.5.1. Décrire des événements et des expériences réels ou imaginaires

Niveau de langue: B 1 / B 2

Objectifs communicatifs: comprendre des informations écrites ;

rédigier un récit, décrire son expérience.

Objectifs linguistiques: employer les pronoms indéfinis ;

employer les verbes au Subjonctif présent ou à l'Infinitif.

Objectifs socioculturels: enrichir les connaissances sur les voyages.

Source: Le nouveau Taxi! 3 (2010, p. 142-143).

Pourquoi voyager?

Il est bien rare que le premier voyage reste le seul. Une fois donné le coup d'envoi, le risque de devenir accro est très réel. Quand on a la chance de réaliser que la vie a d'autres couleurs que celles qu'on lui connaissait, on ne peut plus voir le monde de la même façon.

Vous est-il déjà arrivé de regretter de ne pouvoir vivre une autre vie que la vôtre ? Avez-vous parfois l'impression que, d'une part, le temps file trop vite et que, d'autre part, vos journées sont de monotonie désespérante? Si ça vous arrive, c'est qu'il est temps de «mettre un peu de voyage» dans votre vie.

Même quand on aime bien la vie qu'on mène, il arrive toujours un moment où son ordinaire devient vraiment trop ...ordinaire. Alors qu'il y a tant d'endroits magnifiques à découvrir, tant de routes passionnantes à parcourir, tant de manières de vivre fascinantes à explorer et de gens merveilleux à rencontrer, pourquoi se satisfaire de rester tranquillement chez soi?

Pourquoi se priver du plaisir de se réveiller un beau matin dans une chambre d'hôtel inconnue et de se dire: «Aujourd'hui je vais visiter New York», ou «Je vais descendre le Lijang en bateau», ou «Je vais grimper sur le Machu Piccu»/ Pourquoi ne pas s'offrir de l'extraordinaire et de l'inédit? Quand le poids des journées répétitives nous colle les pieds au plancher, un voyage nous donne des ailes.

Nous méritons tous mieux que la vie que nous avons. Et comme nous pouvons difficilement vivre une autre vie que la nôtre, nous avons tous le droit de tricher un peu avec nos limites. Partir ailleurs pour quelque temps fait franchir des frontières bien plus importantes que les frontières géographiques.

Lorsqu'on commence à préparer un voyage, on est souvent étonné d'en savoir aussi peu sur la destination choisie. On a bien quelques images en tête, de vagues notions de géopolitique ou l'on peut, bien sûr, situer le pays sur la carte du monde, mais ça ne suffit jamais à dissimuler notre relative ignorance. On a donc souvent beaucoup à apprendre. Il faut s'arranger, bien sûr, pour ne pas partir entièrement démuni mais, le plus gros de notre nouveau savoir, on l'acquiert sur place, par immersion totale. Le voyage est une remarquable école dont l'enseignement finit toujours par laisser des traces.

Saviez-vous que les villes de Memphis et de Philadelphie n'ont pas toujours été des villes américaines? Connaissez-vous la différence entre les Mongols et les Moghols? Pouvez-vous nommer la capitale la plus haute du monde ? Ignorer tout cela

n'est guère dérangeant. Pourtant, il y a un réel plaisir à apprendre des choses inutiles. Ces petites bulles de savoir font pétiller la vie comme du bon champagne. On peut en quelque sorte s'offrir un surplus d'histoire grâce à l'histoire des autres, un surplus de culture grâce à la culture des autres, un surplus de beauté grâce à la beauté des autres. C'est un luxe inestimable...

I. Découverte

Objectif: compréhension écrite du document

Activités: réponses aux questions ouvertes.

Activité 1. Répondez:

1. Retrouvez dans l'article les trois principales raisons qui nous poussent à voyager.
2. Relevez les quatre choses que l'on peut faire si l'on décide de sortir de chez soi.
3. Que connaissent la plupart des gens de leur destination avant de partir?
4. Reformulez cette affirmation avec vos propres mots: «*Quand le poids des journées répétitives nous colle les pieds au plancher, un voyage nous donne des ailes.*»
5. Avant de partir en voyages, il est indispensable d'apprendre le maximum de choses sur la destination choisie afin de se dégager du temps et de l'énergie pour les loisirs.

Vrai ou Faux? Justifiez.

6. Relevez trois termes ou expressions liés à la routine.
7. Une personne qui a un jour commence à voyager, s'arrête rarement.

Vrai ou Faux? Justifiez.

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire et de lexique

Activités: exercices à trous / de transformation

Activité 2. Complétez les phrases avec les pronoms indéfinis appropriés:

1.sait que les voyages forment la jeunesse. 2. Partir!....., ça n'a pas d'importance, mais je veux partir! 3. Vous ne savez pas où aller? Prenez le train, vous arriverez toujours.....4. Moi, de toutes façons, même avec vingt valises, j'oublie toujours5. C'est difficile de voyager en groupe, veulent se reposer, faire des pauses, et veulent tout explorer. Il faut s'adapter mais aussi accepter les différences : àson rythme !

(chacun; tout le monde; les uns; quelque chose; d'autres; n'importe où; quelque part)

Activité 3. Mettez les verbes entre parenthèses au *Subjonctif Présent*:

1. Il est rare que le premier voyage(rester) le seul. 2. Il est temps que nous(se réveiller) dans une chambre d'hôtel inconnue. 3. Il est important que vous..... (découvrir) des endroits fascinants. 4. Il vaut mieux qu'on (partir) ensemble. 5. Il est dommage qu'ilsne (franchir) pas les frontières.

III. Production

Objectif: apprendre à décrire des expériences réelles / imaginaires

Activités: tâche de production écrite

Tâche. Le magazine *Voyageurs du monde* propose une rubrique **Mon plus beau voyage**.... Vous avez décidé d'envoyer votre témoignage. Choisissez une destination et rédigez un récit (250 mots environ).

7.5.2. Ecrire une critique de film

Niveau de langue: B 1

*Objectifs communicatifs: comprendre des informations écrites;
rédiger une critique de film.*

Objectifs linguistiques: employer les adverbes; le vocabulaire de la critique.

Objectifs socioculturels: approfondir les connaissances sur le cinéma français.

Sources: Le nouveau Taxi! 3 (2010, pp. 138 – 139); Alter ego 3 (2020 , p.101).

Iznogoud

Les adaptations des BD au cinéma tournent décidément à la cata*: après *Michel Vaillant* et *Blueberry*, voici *Iznogoud* de *Gosinny* et *Tabary*. L'unique but du réalisateur, c'est de faire vociférer*, durant quatre-vingt-dix minutes, Michael Youn dans son numéro de pâle Louis de Funès. Aucun rythme. Pas d'idées. Un seul gag ; Youn chante *Pretty Oumane* en arabe. La réplique la plus drôle? «Voulez-vous un djinn tonique?» demande un marchand de génies. Face à Jacques Villeret, totalement sacrifié, les seconds rôles jouent sur un seul registre: la vulgarité.

Français (1 h 35). **Réal.**; Patrick Braoudé. **Avec:** Michael Youn, Jacques Villeret, Arno Chevrier, Elsa Pazaky....

Pierre Murat

*(fam.) catastrophe; *crier

Aurore

Le projet est ambitieux: un conte de fées où la danse tient le premier rôle. Nils Tavernier s'est bien entouré: la chorégraphe Carolyn Carlson, les comédiens Carole Bouquet et François Barléand et une gracile danseuse Margaux Chatelier, dans le rôle-titre. Celui d'une princesse qui vit par et pour la danse, dans un royaume où le roi son père interdit cet art. Nils Tavernier a manifestement beaucoup pensé à *Peau d'Ane*. Mais il manque ici, hélas, la douce et rêveuse folie qui enchantait le film de Jacques Démy. Reste une naïveté touchante mais maladroite, des scènes répétitives et des comédiens mal à l'aise. Dommage...

Français (1 h 35). **Réal.**; Nils Tavernier. **Avec:** Margaux Chatelier, Carole Bouquet, François Barléand....

Cécile Mury

La petite Chartreuse

Au volant d'une camionnette pleine de romans, un bouquiniste renverse une enfant. La voilà entre la vie et la mort. Et lui aussi d'une certaine façon. Tant que la petite Eva sera dans le coma, Etienne ne vivra plus. Alors, il est chaque jour au chevet d'Eva avec des histoires à raconter pour essayer de la réveiller.

Sous le réalisme apparent de la Petite Chartreuse, une histoire mystérieuse grandit, comme une fleur sous la neige, avant de resplendir. Les comédiens ont su donner une réalité sensible aux personnages du roman: Marie-José Croze est d'une grande justesse dans son rôle de mère et la petite Bertille Noel-Bruneau ne cesse d'étonner par l'intensité de sa présence. Quant à Olivier Gourmet, il interprète Etienne d'une manière aussi impressionnante que subtile, comme les grands acteurs américains.

Français (1 h 30). **Réal.**; Jean-Pierre Denis. **Avec:** Olivier Gourmet , Marie-José Croze, Bertille Noel-Bruneau....

Frédéric Strauss

I. Découverte

Objectif: compréhension écrite du document

Activités: réponses aux questions ouvertes courtes.

Activité 1. Lisez les trois critiques de films et associez-les à un genre cinématographique:

a) documentaire; b) drame; c) film d'action; d) comédie; e) film de science-fiction; f) conte

Activité 2. a) Lisez à nouveau ces trois critiques de films et repérez les commentaires qui donnent un jugement positif ou négatif sur: 1) le réalisateur du film; 2) l'interprétation des acteurs

b) Repérez, lorsque c'est possible, les comparaisons à d'autres films. Dites:

1) De quel(s) film(s) il s'agit; 2) cette comparaison est positive ou non.

Activité 3. Lisez à nouveau les trois critiques. Relevez les points qui sont évalués: a) interprétation; b) les effets spéciaux; c) la réalisation; d) la musique du film; e) le rythme du film; f) l'originalité; g) les dialogues; h) les costumes

Activité 4. Construction d'une critique: Lisez la critique de *la Petite Chartreuse* et repérez:

a) le nom du réalisateur:

b) le résumé de l'histoire:

c) le nom du critique de cinéma;

d) les commentaires sur la qualité du scénario et sur le jeu des acteurs:

e) le nom des acteurs principaux:

- f) l'origine du film:
- g) sa durée:
- h) le titre de la critique

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire / de communication au niveau de la phrase

Activités: exercices de transformation / de classement

Activité 5. Remplacez les expressions soulignées par un adverbe:

1. Ce film évoque de manière très fine les relations entre frères et soeurs. 2. On attend avec impatience le prochain film de Chabrol. 3. Les critiques ont jugé de manière différente le lauréat de la Palme d'or. 4. Ce comédien a tenu son rôle avec brillance. 5. C'est le seul acteur qui soit en accord avec son personnage de manière parfaite.

Activité 6. Distribuez les phrases ci-dessous en deux colonnes:

- *C'est un film magnifique.*
- *C'est un régal.*
- *C'est à vous couper le souffle.*
- *Ce film est raté.*
- *Ce film est nul.*
- *On ne décroche pas une minite.*
- *Le jeu des comédiens est subtil.*
- *C'est du déjà vu.*
- *Cela ne présente aucun intérêt.*
- *C'est un navet.*
- *C'est un film réussi.*
- *Seul le rôle principal est relativement bien interprété.*

Les effets spéciaux sont particulièrement ratés.

La critique positive	La critique négative
--	

III. Production

Objectif: apprendre à écrire une critique de film

Activités: tâche de production écrite

Tâche. Vous êtes chargé(e) de réaliser des critiques de films pour un magazine francophone. Choisissez un film que vous avez vu récemment et, à l'aide de l'activité 4 (*Construction d'une critique*) rédigez un texte de 160-180 mots environ.

7.5.3. Ecrire une critique de livre

Niveau de langue: B 2

*Objectifs communicatifs: comprendre une affiche publicitaire;
comprendre des informations écrites;
s'exprimer sur la littérature;*

rédigier une critique de livre.

Objectifs linguistiques: le vocabulaire sur les genres littéraires.

Objectifs interculturels: la littérature francophone / mondiale

Sources: Activités pour le Cadre européen commun de référence B 2 (2007, pp. 140 – 141); Enseigner le FLE (2005, p. 208).

I. Découverte

Objectif: la compréhension du document

Activités: réponses aux questions ouvertes

Activité 1. Observez le document et répondez aux questions:

1. Où se trouve la scène?
2. Quels objets fugent sur la publicité?
3. Qui est la personne qu'on voit sur la photo?
4. A qui s'adresse cette publicité?
5. A votre avis, que veut dire la phrase en haut de page: «Rien ne vous embarque comme un Folio».
6. Quel est le lien entre l'image, la phrase en haut et la phrase en bas («vous lirez loin»)?

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de communication au niveau de la phrase

Activités: questions ouvertes / exercice d'appariement

Activité 2. Répondez aux questions:

- *Etes-vous un lecteur habituel ou occasionnel?*
- *Lisez-vous pour le plaisir ou parce que cela vous est imposé?*
- *Quand et comment lisez-vous? Souvent? Rarement? En vacances? Le soir?*

Dans le train?

- *Quel genre de livres est-ce que vous préférez? le roman? l'essai? le polar? la poésie? l'autobiographie?*

- *Lisez-vous plus ou moins aujourd'hui qu'avant? Pourquoi?*

- *Vous arrive-t-il de noter quelque chose que vous avez lu ou d'écrire quelque chose en marge des livres que vous lisez?*

- *Empruntez-vous des livres en bibliothèque? ou préférez-vous posséder des livres?*

- *Qu'est-ce qui vous influence le plus dans le choix d'un livre? La publicité? Les critiques dans les médias? Le conseil d'un ami? La couverture? La notoriété d'un auteur?*

- *Qu'est-ce que vous demandez à un livre?*

- *Qu'est-ce qui vous accroche d'abord dans un livre? Pourquoi?*

- *Avez-vous un (des) auteur(s) préféré(s)?*

- *Lisez-vous des traductions d'auteurs français? Lisez-vous en français?*

Activité 3. Lisez les résumés de livres et associés-les avec des affirmations suivantes:

- 1) Dans ce livre une femme disparaît et une personne est retrouvée morte.
- 2) Dans ce livre, on raconte une aventure.
- 3) Ce roman d'amour parle d'un couple qui était très heureux avant.
- 4) Le sujet de ce livre est la vieillesse.

a) Léo prend le large.

Léo a toujours voulu être un pirate. Tous les soirs, son père lui raconte des histoires de pirates venues de pays lointains. Un matin, lorsque Léo se réveille, il n'est plus dans son lit mais dans la cabine d'un bateau en haut mer. Barbe pointue, le capitaine, apprend à Léo à devenir un pirate et l'entraîne avec lui dans une chasse au trésor des plus aventureuses.

b) Il y a si longtemps.

La vie de Mathias est devenue grise et monotone et l'âge commence à lui peser. Il passe ses journées assis, seul dans son jardin. Souvent, il aime se plonger dans les

souvenirs de son amour de jeunesse, Maria, qu'il n'a plus revue depuis la guerre. Mais, un jour, à sa grande surprise, il reçoit une lettre de Maria. A partir de là, sa vie va changer.

c) Longues nuits et journées courtes.

Lorsque la jeune écrivaine Clarice Bernadette ne se présente pas à son travail un matin, tout le village est bouleversé. Clarice a disparu sans laisser de lettre d'adieu et sans qu'il ait eu d'effraction chez elle. La peur se répand dans le petit village, jusqu'à ce que le jeune détective Emil trouve un indice et ...un cadavre.

d) Tempête de roses.

Meret est perdue. Avec Simon, elle était heureuse comme jamais auparavant. Mais, tout à coup, il ne veut plus entendre parler d'elle. Cela lui brise le cœur. Est-ce qu'il n'y a plus de futur pour eux deux? Ou doivent-ils juste comprendre que s'il faut beaucoup de courage pour trouver un grand amour, il en faut encore plus pour le garder?

III. Production

Objectif: apprendre à écrire une critique de livre

Activités: tâche de production écrite

Tâche. Vous rédigez pour un club de lecture la critique d'un livre que vous avez aimé.

Pour écrire votre critique, vous pouvez:

- parler de l'intrigue ou du sujet,
- présenter les personnages,
- parler de la construction du livre, de l'écriture, du style,
- citer des passages qui vous paraissent particulièrement significatifs,
- indiquer des points forts et, s'il y en a, les faiblesses,
- parler des émotions que le livre a suscitées en vous,
- dire, en guise de conclusion, pourquoi vous le conseillez.

Vous pouvez aussi:

- présenter l'auteur, son époque, son contexte, ses thèmes,
- faire un rapprochement entre deux livres du même auteur ou d'auteurs différents.

7.5.4. Rédiger une affiche publicitaire

Niveau de langue: B 1

*Objectifs communicatifs: comprendre des informations écrites;
rédiger une affiche publicitaire.*

Objectifs linguistiques: employer le vocabulaire de la presse.

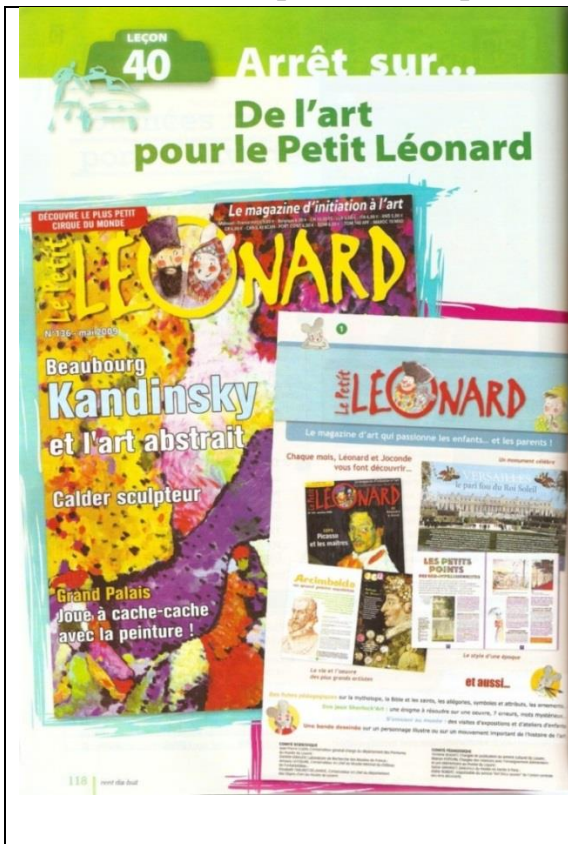
Objectifs socioculturels: les magazines pour les jeunes.

Source: Le nouveau Taxi! 3 (2010, pp. 113 – 114).

I. Découverte

Objectif: compréhension écrite des documents

Activités: réponses aux questions ouvertes.

Document 2:

Le Petit Léonard: le magazine d'art qui passionne les enfants et...les parents. Créé en 1997. Guidé par un conseil scientifique et pédagogique. *Le Petit Léonard* a pour but d'éveiller les enfants de 6 à 13 ans à l'histoire de l'art et au patrimoine, de la Préhistoire à nos jours. Au travers des dossiers de fond consacrés à la peinture ancienne et moderne, aux monuments, à l'architecture, aux grandes inventions et des rubriques d'actualités, visites de musées, d'ateliers et présentation d'expositions, *Le Petit Léonard* constitue une véritable approche du monde de l'art.

40 ages – Mensuel

Activité 1. *Le Petit Léonard*, c'est quoi?

1.1. Observez la couverture du magazine et répondez aux questions suivantes:

- De quel type de magazine s'agit-il? A qui est-il destiné, selon vous? Quelle est sa périodicité?

1.2. Avec votre voisin(e) faites des hypothèses sur les objectifs de ce magazine.

Activité 2. Lisez les documents 1 et 2. Relevez:

1) année de création du magazine. 2) les lecteurs à qui il s'adresse en priorité. 3) les thèmes abordés. 4) quelques exemples de rubriques. 5) les objectifs du magazine.

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de lexique

Activités: exercices d'appariement

Activité 3. Associez les titres de rubriques avec leur descriptif:

a) <i>Appolon</i>	1) Une page pour apprendre à peindre et dessiner
b) <i>Il était une fois...</i>	2) Un dossier pour tout savoir sur les mots
c) <i>Sherloc'art</i>	3) L'histoire des chefs-d'oeuvre dévoilée.
d) <i>Au fils du costume</i>	4) Une énigme à résoudre et des buméros du <i>Petit Léonard</i> à gagner/
e) <i>Les 7 erreurs</i>	

f) <i>Récré art</i>	5) Les lettres et dessins des lecteurs du magazine.
g) <i>Courrier</i>	6) Un jeu pour découvrir les différences entre deux tableaux.
	7) La vie des grands artistes ou héros de la mythologie en BD.

III. Production

Objectif: apprendre à rédiger une affiche publicitaire

Activités: tâche de production écrite

Tâche. Le magazine *Le Petit Léonard* a décidé de réaliser une affiche publicitaire destinée aux enfants des écoles primaires françaises. Avec votre voisin(e), réalisez cette affiche.

- 1) Imaginez un slogan;
- 2) Indiquez un ou deux objectifs du *Petit Léonard*;
- 3) Présentez quelques rubriques du magazine;
- 4) Donnez quelques informations pratiques (prix, périodicité...).

Attention! N'oubliez pas que vous vous adressez à des enfants: votre message doit être clair.

7.5.5. Rédiger un slogan publicitaire

Niveau de langue: B 2

Objectifs communicatifs: comprendre une affiche publicitaire; rédiger un slogan publicitaire.

Objectifs linguistiques: employer le Subjonctif présent pour exprimer la concession.

Objectifs socioculturels: approfondir les connaissances sur la vie quotidienne.

Source: Ручнак Д. А. (2011a).

Document 1	Document 2
	

<p style="text-align: center;">Texte du document 1:</p> <p>Editions Héloïse d'Ormesson</p> <p>Quelle que soit la saison, il y aura toujours de la littérature</p> <p>– Richard Andrieux, José</p> <p>Premier roman. A neuf ans, il réinvente tout.</p> <p>– Philippe Langenieux-Villard, Le livreur.</p> <p>Premier roman. Editeur en quête d'auteur.</p> <p>– Arnon Grunberg, La Messie juif.</p> <p>Roman. Traduit de néerlandais. Nul n'est prophète en son pays!</p> <p>– Pierre Pellot, Les normales saisonnière.</p> <p>Roman. Sous zéro</p> <p>Lisez un extrait de nos livres sur www.editions-heloisedormesson.com</p>	<p style="text-align: center;">Texte du document 2:</p> <p>Besoin à accéder à vos e-mails en déplacement?</p> <p>Avec les solutions mail mobile, recevez et envoyez vos e-mails où que vous soyez!</p> <p>Que diriez-vous de pouvoir traiter facilement vos mails professionnelles entre deux rendez-vous, à l'aéroport, pendant la pause de votre réunion...?</p> <p>Avec les solutions mail mobile d'Orange, vous gagnez en efficacité et en réactivité. Et parce que chaque entreprise est différente, <i>quelques soient votre messagerie ou le mobile</i> que vous utilisez, Orange vous propose la solution qui convient le mieux : BlackBerry Orange ou Orange Bureau. COMMUNIQUEZ PLUS ORANGE</p>
---	---

I. Découverte

Objectif: compréhension écrite des documents

Activités: réponses aux questions ouvertes.

Activité 1: Observez les documents et répondez:

- 1) Quel type de document est-ce?
- 2) Quel produit est mis en valeur? (sur chaque publicité)
- 3) A qui s'adresse la publicité?
- 4) Repérez le slogan sur chaque publicité (mis en gras).
- 5) Quelle structure grammaticale est utilisée dans le slogan?

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire

Activités: exercices de transformation / QCU

Activité 2. Mettez les verbes entre parenthèses au Subjonctif présent:

1. Quel que(être) votre humeur, vous lirez avec plaisir.
2. Recevez des messages où que vous(être).
3. Quel que(être) le mobile que vous utilisez, Orange vous propose une solution qui convient le mieux.
4. Où que vous(aller), le mobile vous connectera à votre famille et à vos amis.
5. Où que j'(aller), je prends le livre avec moi.
6. Quoi que tu(faire), tu seras

toujours mon meilleur ami.

Activité 3. Evoquez la concession. Choisissez la bonne formule:

1. Il voulait aller dans cette salle de cinéma (*quel que / quelle que*) soit le film.
2. I-mode, internet de poche de Bouygues Telecom, c'est toute l'info sportive en direct, (*où que / quel que*) vous soyez.
3. (*Où que / quoi que*) vous partiez, voyagez avec toute tranquillité avec Navman.
4. (*Quel que / Quelle que*) soit votre appareil photo, vous pouvez, grâce à Epson, réaliser l'impression parfaite.
6. Je ne changerai pas d'avis (*quoi que / qui que*) tu dises.

III. Production

Objectif: apprendre à rédiger un slogan publicitaire

Activités: tâche de production écrite

Tâche: Choisissez un produit à votre goût. Imaginez le slogan publicitaire pour ce produit sur le modèle des documents 1 ou 2.

7.5.6. Ecrire un poème

Niveau de langue: A 2 – B 2

Objectifs communicatifs: comprendre un poème;

écrire un texte poétique.

Objectifs linguistiques: conjuguer les verbes aux temps différents.

Objectifs socioculturels: les connaissances sur la poésie française.

Source: Jean Tardieu Deux verbes en creux, Poésie.

I. Découverte

Objectif: compréhension écrite du poème

Activités: réponses aux questions ouvertes.

Activité 1. Lisez le poème et répondez aux questions:

Deux verbes en creux

J'écoute je me tais
Je me tais pour écouter,
(pour mieux écouter),
Je me tais parce que j'écoute
Si je ne me tais pas je n'écoute plus.
(Taisez-vous !
Taisez-vous et écoutez !
Écoutez-le se taire
Il se tait il se taira
vous l'écouteriez.)
Si j'étais celui qui écoute
Seulement pour écouter

Si j'étais celui qui se tait
 Simplement pour se taire
 Vous ne cesseriez d'écouter
 Vous auriez peur que je me taise
 Mais je ne me tais pas non je ne me tais
 pas encore. Je ne pourrais jamais
 me taire. Je ne cesse pas d'écouter.

Jean Tardieu

1. Quel le titre du poème? Qu'est-ce que cela signifie?
2. Qui est l'auteur du poème? Conaissez-vous ses oeuvres? Lesquelles?
- 3.. Quel est le thème du poème?
- 4.. Quels sont les deux verbes avec lesquels joue l'auteur? Dans quels temps sont-ils conjugués?

II. *Systématisation*

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire

Activités: conjugaison des verbes

Activité 2. a) Complétez la grille au temps de l'*Indicatif*:

infinitif	Présent	Imparfait	Passé composé	Passé simple	Futur simple
Prendre (je)					
Dormir (tu)					
Se lever (il)					
Donner (nous)					
Lire (vous)					
Ecrire (elles)					

b) Complétez la grille au temps du *Conditionnel* et du *Subjonctif*, puis trouvez les formes de l'*Impératif*:

infinitif	Conditionnel Présent	Conditionnel passé	Subjonctif présent	Subjonctif passé	Impératif
Prendre (je)					<i>Prends!</i> <i>Prenez!</i> <i>Prenons!</i>
Dormir (tu)					
Se lever					

(il)					
Donner (nous)					
Lire (vous)					
Ecrire (elles)					

III. Production

Objectif: apprendre à écrire un poème

Activités: tâche de production écrite

Tâche: Choisissez deux verbes à votre goût et rédigez le poème en les conjuguant aux différents temps et modes sur le modèle du poème de Jean Tardieu.

7.5.7. Ecrire sur soi

Niveau de langue: A 2 / B 1

Objectifs communicatifs: comprendre un texte littéraire;

écrire ses souvenirs d'enfance;

décrire des événements, le décor.

Objectifs linguistiques: employer les prépositions, les adjectifs possessifs, les tournures descriptives; les verbes à l'Imparfait.

Objectifs socioculturels: prendre connaissance de l'oeuvre de Simone de Beauvoir.

Source: Enseigner le FLE (2005, p.251 – 254).

Etape 0: Sensibilisation

Objectif: préparation à la compréhension du texte, entrée dans le sujet

Activités: conversation informelle, réponses aux questions:

Activité 1. Répondez:

- Nous savons tous quel jour nous sommes nés, mais savez-vous à quelle heure exactement? Et où précisément? A la maison? A l'hôpital?
- Où situez-vous dans la famille? Etes-vous l'aîné? le cadet?
- Est-ce facile ou difficile d'être enfant unique / le dernier d'une famille nombreuse?
- Comment étiez-vous quand vous étiez bébé?
- Avez-vous vu des photos de vous / de vos parents à l'époque de votre naissance?
- Y a-t-il des albums de photos chez vous? Les regardez-vous souvent?

I. Découverte

Objectif: compréhension écrite des documents

Activités: réponses aux questions ouvertes.

Activité 2. Lisez le texte et répondez:

Je suis née à quatre heures du matin, le 9 janvier 1908, dans une chambre aux meubles laqués de blanc, qui donnait sur le boulevard Raspail. Sur les photos de famille prises l'été suivant, on voit de jeunes dames en robes longues aux chapeaux empunachés de plumes d'autruche, des messieurs coiffés de canotiers et de panamas qui sourient à un bébé: ce sont mes parents, mon grand-père, des oncles, des tantes, et c'est moi. Mon père avait trente ans, ma mère vingt et un, et j'étais leur premier enfant. Je tourne la page de l'album ; maman tient dans ses bras un bébé qui n'est pas moi; je porte une jupe plissée, un béret, j'ai deux ans et demi, et ma soeur vient de naître. J'en fus, paraît-il, jalouse, mais pendant peu de temps. Aussi loin que je me souviens, j'étais fière d'être l'aînée: la première. Déguisée en chapon rouge, portant mon panier galette et pot de beurre, je me sentis plus intéressante qu'un nourrisson cloué dans son beceu. J'avais eptte soeur : ce poupon ne m'avait pas.

De mes premières années, je ne retrouve guère qu'une impression confuse: quelque chose de rouge, et de noir, et de chaud. L'appartement était rouge, rouges la moquette, la salle à manger Henri II, la soie gaufrée qui masquait les portes vitrées, et dans le cabinet de papa les rideaux de velours; les meubles de cet antre sacré étaient en poirier noirci; je me blottissais dans la niche creusé sous le bureau, je m'enroulais dans les ténèbres; il faisait sombre, il faisait chaud et le rouge de la moquette criait dans mes yeux. Ainsi se passa ma toute petite enfance. Je regardais, je palpais, j'apprenais le monde, à l'abri.

d'après Simone de Beauvoir

1. Qui écrit le texte? a) un homme b) une femme c) un enfant
2. Quel est le thème abordé?
3. Trouvez trois moments importants dans le texte, puis structurez-les dans le tableau.

1er moment	2ième moment	3ième moment

(présentation de l'auteur; circonstances de naissance; objets liés au milieu social; description de photos; lien de parenté, vêtements, attitudes; une impression enfantine; couleurs, sensations)

4. Soulignez dans le texte les procédés linguistiques pertinents qui réalisent ces trois moments:

- des présentatifs et déterminants (ce sont mes...; j'étais leur.... etc.) ;
- des prépositions (à 4h du matin; dans ... etc.);

- la caractérisation (en robes longues..., coiffés de ...etc.) ;
- les temps et les modes de verbes. (mon père avait ...; je tourne une page ...etc.)

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire

Activités: exercices de transformation / à tous.

Activité 4. Mettez les verbes à l'Imparfait:

a) Quand j'.....(avoir) dix ans, je(faire) du football, mais je n'.....(être) pas très doué pour ce sport. Il faut dire que taper dans le ballon rond et sous la pluie ne me(motiver) pas. Mes parents (et surtout ma mère) ne(vouloir) pas que je traîne le week-end. je(devoir) donc trouver une autre activité sportive de loisirs.

b) Je me souviens que quand j'.....(être) petite, j'.....(aller) beaucoup jouer au parc Pic après l'école et pendant les vacances. Nous(habiter) dans le bas de Vanves, rue Louis-Blanc et j'.....(aller) à l'école du centre. J'.....(aimer) jouer avec mes copains après les classes. Je(revenir) toujours en retard et maman me(grondir) souvent. **c)** Quand j'.....(avoir) douze ans, nous(habiter) dans une grande maison avec mes parents et mes grands-parents. On(avoir) un chien qui (s'appellerà Léo. Je me souviens du voisin qui me(donner) toujours des bonbons.

Activité 5. Complétez avec les prépositions **à; vers; de.....à; jusqu'à:**

1) Nos bureaux sont ouverts17 heures. 2) Les employés travaillent9 heures17 heures. 3) Les magasins ouvrent ses portes10 heures. 4) Je te téléphone12 heures. 5) Appelle-moi21 heures précises. Les invités arrivent 20 heures, n'oublie pas.

Activité 6. Complétez avec les adjectifs possessifs:

a) *Jérôme présente sa famille* : Moi, je m'appelle Jérôme etfemme, Sylvie. J'ai trois enfants :fils s'appelle Thomas etfilles s'appellent Cécile et Pauline.

b) *Jean-Claude et Suzanne présentent leur famille* : Nous sommes mariés depuis vingt-cinq ans,fils s'appelle Jeremy etfille, Pascale. enfants sont grands maintenant. Pascale vient d'avoir un bébé ;petit-fils s'appelle Léo.

c) Léo et Léon sont nés le 15 avril 2004. Voici Léon dans les bras de ...papa et Léa dans les bras demaman. ... parents sont très heureux et les jumeaux se portent bien !

III. Production

Objectif: apprendre à écrire sur soi

Activités: tâche de production écrite

Tâche: En imitant le texte, parlez de vous. Suivez la structure du texte-modèle en réutilisant toutes les expressions linguistiques soulignées:

- racontez votre propre naissance;
- décrivez une ou deux photos de votre famille;
- évoquez des sensations enfantines.

7.5.8. Décrire sa journée habituelle

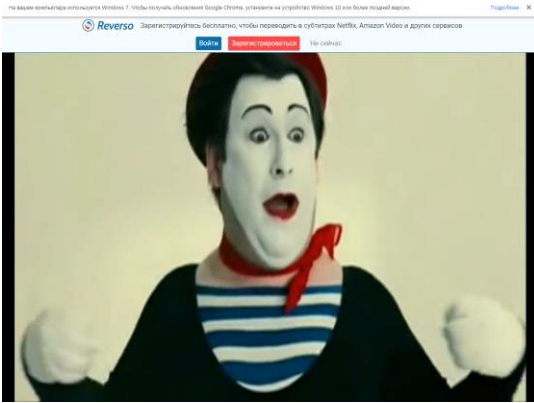
Niveau de langue: A 1 / A 2

*Objectifs communicatifs: comprendre une vidéo;
décrire des faits; des événements;
décrire sa journée-type.*

*Objectifs linguistiques: employer les verbes pronominaux au Présentm
Employer le vocabulaire de la routine.*

Objectifs socioculturels: prendre connaissance de cinéma français.

Sources: la vidéo Paris, je t'aime: Tour Eiffel-Mimes (2006) (disponible sur <https://www.youtube.com/watch?v=8PYdb15naDU>); Alter ego 1 (2006, p. 69).

I. Découverte

Objectif: compréhension audio-visuelle de la vidéo.

Activités: réponses aux questions ouvertes.

Activité 1. Regardez la vidéo et répondez:

- 1) Où se passe l'action? Qui est le personnage principal de la vidéo?
- 2) En combien de parties peut-on diviser l'histoire de la vidéo?
- 3) Visionnez de nouveau le premier extrait (de 0.40 à 1.25) et nommez toutes les actions qu'imité le mime.
- 4) Visionnez de nouveau le deuxième extrait (de 1.26 à 3.40) et dites ce que fait le mime et comment réagissent les gens à ses actes.
- 5) Visionnez de nouveau le deuxième extrait (de 3.40 à 4.50) et expliquez comment le mime est tombé en prison. Qui il y a rencontré? Comment finit sa journée?

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire

Activités: exercices de transformation / à tous.

Activité 2. Complétez au Présent avec des verbes pronominaux.

1. Le matin je(se préparer) en vingt minutes : je(se doucher), je(s'habiller), je(se coiffer) et je(se maquiller).

2. Elle dort toujours beaucoup. Le soir, elle(se coucher) à 22 heures et elle(s'endormir) immédiatement. Le matin, elle(se réveiller) à 8 heures !

3. Tu es grand maintenant: tu(se laver) et tu(se brosser) les dents tout seul !

Activité 3. Complétez avec les verbes au Présent.

a) Choisissez dans la liste suivante: *se préparer; prendre; regarder, se coucher; se reposer*: Chez nous, toute la famille regarde la télé, mais rarement les mêmes programmes. Le matin, à 7 h 30, les enfants le petit déjeuner devant le petit écran : ils une émission pour les jeunes jusqu'à 8 heures, et ma femme et moi, noustranquillement. Après l'école, les enfants une demi-heure devant la télé avec les dessins animés et, le soir, ils tôt.

b) Choisissez dans la liste suivante: *mettre; se réveiller; aller (2 fois); avoir; se laver; s'habiller; adorer; se coiffer; partir; prendre (2 fois); passer*:

Le matin je..... très tôt à 7h. Ensuite je , je - aujourd'hui jemon survêtement parce que j'..... mon cours d'EPS (*éducation physique et sportive*), j'..... !!!) et je(). Puis je à la cuisine et je mon petit déjeuner: un verre de lait avec des tartines beurrées. Puis je mes affaires et je je chez mon amie Lucile et nous ensemble au collège

III. Production

Objectif: apprendre à décrire sa journée habituelle.

Activités: tâche de production écrite

Tâche:Écrivez une lettre à votre ami(e) francophone où vous décrivez votre journée-type. (160 – 180 mots environ).

7.5.9. Décrire une coutume de son pays

Niveau de langue: B 1 / B 2

Objectifs communicatifs: comprendre une vidéo;

décrire les événements;

donner des recommandations;

rédigier un texte sur un événement culturel.

Objectifs linguistiques: employer le vocabulaire de fêtes / les pronoms relatifs.

Objectifs interculturels: comparer les coutumes de deux pays.

Source: Le Nouvel éito B 1 (2012, p. 26).

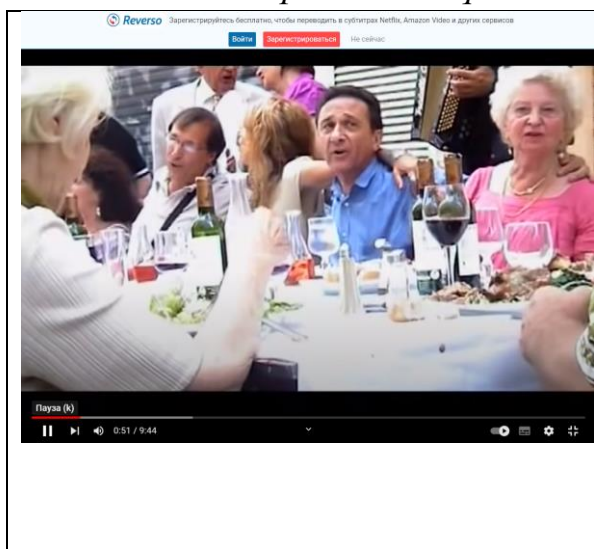
Le repas gastronomique des Français

(disponible sur <https://www.youtube.com/watch?v=RQcPkkcrn7Q>)

I. Découverte

Objectif: compréhension audio-visuelle de la vidéo.

Activités: réponses aux questions ouvertes.

1er visionnage (en entier sans le son)

1. Lors de quelles occasions les Français organisent-ils des repas gastronomiques?
2. Que voyez-vous sur les tables?
3. Comment sont les Français autour des tables? Que font-ils?
4. Qui fait la cuisine dans le reportage?
5. Chez quels marchands les gens font-ils leurs courses?
6. Citez le nom d'au moins cinq légumes que vous apercevez sur le marché.

2ième visionnage (en entier avec le son):

7. Que représente le repas gastronomique pour beaucoup de Français?
8. Quels sont les éléments nécessaires à sa préparation?
9. Pourquoi le marché est-il une étape si importante dans la préparation du repas gastronomique?

II. Systématisation

Objectif: acquisition des savoir-faire de grammaire/ de vocabulaire

Activités: QCM / texte à trous / d'appariement.

Activité 2. Complétez avec les pronoms relatifs. Choisissez la bonne variante:

Le repas gastronomique des Français est une pratique sociale coutumière destinée à célébrer les moments les plus importants de la vie des individus et des groupes, tels que naissances, mariages, anniversaires, succès et retrouvailles. Il s'agit d'un repas festif (*que/ qui / dont*) les convives pratiquent, pour cette occasion, l'art du «bien manger» et du «bien boire». Le repas gastronomique met l'accent sur le fait d'être bien ensemble, le plaisir du goût, l'harmonie entre l'être humain et les productions de la nature. Parmi ses composantes importantes figurent: le choix attentif des mets parmi un corpus de recettes (*qui / que / dont*) ne cesse de s'enrichir; l'achat de bons produits, de préférence locaux, (*qui / que / dont*) les saveurs s'accordent bien ensemble; le mariage entre mets et vins ; la décoration de la table; et une gestuelle spécifique pendant la dégustation (humer et goûter (*ce qui / ce que / ce dont*) est servi à table). Le repas gastronomique doit respecter un schéma bien arrêté : il commence par un apéritif et se termine par un digestif, avec entre les deux au moins quatre plats, à savoir une

entrée, du poisson et/ou de la viande avec des légumes, du fromage et un dessert. Des personnes reconnues comme étant des gastronomes, (*qui / que / dont*) possèdent une connaissance approfondie de la tradition et en préservent la mémoire, veillent à la pratique vivante des rites et contribuent ainsi à leur transmission orale et/ou écrite, aux jeunes générations en particulier. Le repas gastronomique resserre le cercle familial et amical et, plus généralement, renforce les liens sociaux.

Activité 3. Les 13 desserts de Noël. Complétez le texte avec les mots suivants: *siècles; table; tradition; invités; repas; nappes; jours:*

Les fruits secs, pompe à huile et autres nougats font partie de la liste des 13 desserts. Cetteculinaire vient de Provence, vieille de plusieurs

La tradition veut qu'on serve les desserts sur unerecouvertes de 3 blanches. Les 13 desserts de Noel doivent être servis à la fin dude la veille de Noel, puis rester sur la table pendant 3 Lesdoivent goûter à tous les desserts pour faire preuve de politesse envers leur hôte. (<https://magazine-exquis.com/les-13-desserts-de-noel-en-provence-la-liste/>)

Activité 4. La galette des rois. Complétez le texte avec les mots suivants: *pâte; fève; gâteau; couronne; frangipane; figurine; roi; convives; reine:*

La galette des rois est un rond et plat, composée de feuilletée et fourrée à la (une crème composée de crème d'amandes, en deux tiers, et de crème pâtissière, en un tiers). Uneest cachée dans la galette et celui ou celle qui la trouve porte une en carton dorée sur la tête et devient le ou la de la journée. La tradition veut que l'on partage la galette en autant de parts que de , plus une. Aujourd'hui la fève est souvent une en porcelaine ou en plastique qu'on peut collectionner (<https://enfrancais.loescher.it/post/la-tradition-de-la-galette-des-rois-9330>).

Activité 4. Quelles sont vos recommandations pour une soirée informelle entre amis? Coisissez parmi les expressions données et faites les phrases:

a) Bien accueillir les invités.	1) Il faudrait ...
b) Ne pas oublier de faire un cadeau.	2) Tu ferais mieux de
c) Servir un apéritif.	3) Il vaut mieux que + Subjonctif
d) Mélanger les personnalités à table.	4) Tu devrais
e) Faire honneur au dîner.	5) Tu pourrais
f) Raccompagner les invités jusqu'à la porte.	6) C'est mieux si tu
g) Créer une ambiance conviviale	7) A ta place, je + conditionnel
	8) Je te conseille de / je te recommande de

III. Production

Objectif: apprendre à décrire une coutume de son pays.

Activités: tâche de production écrite

Tâche: Vous êtes chargé(e) d'écrire un article pour un magazine francophone et décrire une coutume de votre région ou de votre pays. Rédigez votre texte suivant le modèle de la vidéo (180 – 200 mots environ).

7.6. Приклади оцінювання продуктивного письма

Оцінювання письмових висловлювань студентів має на меті перевірити рівень сформованості іншомовної компетентності у письмі й проводиться за критеріальною шкалою. Не існує єдиної критеріальної шкали для всіх типів висловлювання, проте при виділенні критеріїв оцінювання письма враховується специфіка письмової форми мовлення, яке включає граматичні, лексичні й орфографічні навички оформлення письмового тексту та мовленнєві вміння висловлюватись відповідно до комунікативної ситуації (Методика...2011; Руснак 2011b). У такий спосіб критеріальна шкала включає **критерії змісту** (мовленнєва компетентність, соціолінгвістична й дискурсивна компетентність) та **формальні критерії** (лексична, граматична й орфографічна компетентності).

Критерій *мовленнєва компетентність (capacité à...)* оцінює вміння викладати свої думки у письмовій формі, розповідати, аргументувати, описувати та порівнювати факти чи події тощо.

Критерій *соціолінгвістична компетентність* оцінює адекватність висловлювання заданій ситуації, що проявляється у виборі реєстру мови (офіційний, неофіційний або розмовний) відповідно до ситуації, а також у виборі лексичних одиниць та граматичних структур адекватно реєстру.

Критерій *дискурсивна компетентність (cohésion et cohérence)* оцінює вміння об'єднувати речення у зв'язний текст завдяки сполучникам і сполучниковим зворотам (*cohésion*), смислову адекватність (*cohérence*) й темо-рематичну послідовність висловлювання, а також уміння адекватного оформлення тексту відповідно до його типу (*композиційна структура тексту*). Наприклад, неофіційний і діловий листи мають різні композиційні структури та форми ввічливості при привітанні й прощанні, крім того беруться до уваги вміння розподілу тексту на абзаци, правила пунктуації тощо.

Критерій *лексична компетентність (compétence lexicale)* оцінює лексичний діапазон, який включає навички вибору й уживання лексичних одиниць для розкриття змісту висловлювання, а також смислову сумісність

лексичних одиниць між собою.

Критерій *граматична компетентність* (*compétence grammaticale / morphosyntaxique*) оцінює граматичне оформлення висловлювання відповідно до правил морфології та синтаксису французької мови, вибір граматичних структур відповідно до комунікативної інтенції висловлювання; навички побудови простих і складних речень.

Критерій *орфографічна компетентність* (*compétence orthographique*) включає графічні, каліграфічні й орфографічні навички оформлення письмового висловлювання.

Наведемо приклади оцінювання різних типів письмового висловлювання відповідно до загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (Методика..., 2011, с. 79, 123-125; ABC DALF C1 / C 2, 2014, р. 171-173; DELF /DALF. Diplômes et tests de langue, 2022)

7.6.1. Приклади оцінювання особистого та ділового листів

A. Exemple de grille d'évaluation sur un sujet de lettre personnelle (Niveau A 1 / A 2)

Organisation spatiale du texte et mise en page / 2 points - Respect du type de texte (lettre : en tête, formules de salutations, date ...) - Ponctuation (points, virgules, majuscules...) - Division en paragraphes Capacité à interagir / 4 points Peut écrire une lettre personnelle simple pour exprimer remerciements, excuses, propositions etc.	6 points
Compétence sociolinguistique - Peut utiliser les registres de langue en adéquation avec le destinataire et le contexte / 2 points - Peut utiliser les formes courantes de l'accueil et de la prise de congé / 2 points Cohérence et cohésion - Peut produire un texte simple et cohérent / 1 points - Peut relier des énoncés avec les articulations les plus fréquentes / 1 points	6 points
Compétence linguistique Compétence morphosyntaxique / orthographe grammaticale / 4 points	8 points

- Peut utiliser des structures et des formes grammaticales simples relatives à la situation donnée Compétence lexicale / orthographe lexicale / 4 points - Peut utiliser un répertoire de mots et d'expressions relatif à la situation proposée	
Total:	20 points

**B. Exemple de grille d'évaluation sur un sujet de lettre formelle
(Niveau A 2 / B 1)**

Conformité au modèle d'une lettre formelle: Maîtrise du rituel / 2 points Maîtrise du registre et du ton / 3 points	5 points
Contenu Adéquation à la situation proposée / 2 points Capacité à : donner ou demander des informations; protester; formuler une demande argumentée / 4 points Enchaînement, clarté et cohérence / 4 points	10 points
Compétence linguistique Compétence morphosyntaxique et orthographique / 6 points Compétence lexicale (étendue et pertinence) / 4 points	10 points
Total:	25 points

**7.6.2. Приклади оцінювання аргументованого есе й анотації
документів**

**A. Exemple de grille d'évaluation pour la prise de la position personnelle
argumentée sous forme d'une contribution à un débat, lettre formelle, article
critique (niveau B 2)**

Respect de la consigne / 2 points - Respecte la situation et le type de la production demandée - Respecte la consigne de longueur indiquée	14 points
Correction sociolinguistique / 2 points - Peut adapter sa production à la situation, au destinataire et adopter le niveau d'expression formelle convenant aux circonstances	
Capacité à présenter des faits / 3 points - Peut évoquer avec clarté et précision des faits, des événements ou des situations.	
Capacité à argumenter une prise de position // 3 points	

<ul style="list-style-type: none"> - Peut développer une argumentation en soulignant d'une manière appropriée points importants et détails pertinents. <p>Cohérence et cohésion / 4 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut relier clairement les idées exprimées sous forme d'un texte fluide et cohérent ; - Respecte les règles d'usage de la mise en page ; - La ponctuation est relativement exacte mais peut subir l'influence de la langue maternelle. 	
<p>Compétence lexicale / orthographe lexicale</p> <p>Etendue du vocabulaire / 2 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut utiliser une gamme assez étendue de vocabulaire en dépit de lacunes lexicales ponctuelles entraînant l'usage de périphrases. <p>Maîtrise du vocabulaire / 2 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut utiliser un vocabulaire généralement approprié bien que des confusions et le choix de mots incorrect se produisent sans gêner la communication. <p>Maîtrise de l'orthographe / 1 points</p>	5 points
<p>Compétence grammaticale / orthographe grammaticale</p> <p>Choix des formes / 4 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - A un bon contrôle grammatical. Des erreurs systématiques peuvent encore se produire sans conduire à des malentendus. <p>Degré d'élaboration des phrases / 2 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut utiliser d'une manière appropriée des constructions variées. 	6 points
Total :	25 points

C. Exemple de grille d'évaluation pour un essai argumenté (Niveau C 1)

<p>Respect de la consigne/ 2 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Respecte la situation et le type de la production demandée - Respecte la consigne de longueur indiquée <p>Capacité à argumenter / 6 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut présenter et défendre un point de vue à l'aide d'arguments, de justifications et/ou d'exemples pertinents - Peut adapter ce qu'il dit en tenant compte de l'effet à produire sur le destinataire <p>Cohérence et cohésion / 5 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut produire un texte clair, fluide et bien structuré, démontrant un usage contrôlé des outils d'organisation et de cohésion du discours 	13 points
---	-----------

- Mise en page, paragraphe et ponctuation sont logiques et facilitants	
Compétence lexicale / orthographe lexicale / 6 points Etendue et maîtrise du vocabulaire - Dispose d'un vaste répertoire lexical qui lui permet de surmonter sans recherche apparente ses lacunes. De petites bévues occasionnelles Maîtrise de l'orthographe - L'orthographe est exacte à l'exception de quelques lapsus	6 points
Compétence grammaticale/ orthographe grammaticale / 6 points - Maintient constamment un haut degré de correction. - Les erreurs sont rares et difficiles à repérer Elaboration des phrases / Souplesse - Dispose d'une variété de structures lui permettant de varier la formulation	6 points
Total :	25 points

**D. Exemple de grille d'évaluation pour la synthèse de documents
(Niveau C 1)**

Respect de la consigne de longueur / 2 points Respect du contenu des documents / 4 points - Peut respecter la règle d'objectivité (absence d'éléments étrangers au texte) Capacité à traiter les textes / 5 points - Peut dégager la problématique commune, sélectionner et restituer les informations les plus pertinentes Cohérence et cohésion / 4 points - Peut organiser les informations sélectionnées sous forme d'un texte fluide et bien structuré. La mise en page et la ponctuation sont fonctionnelle.	15 points
Compétence lexicale et orthographe lexicale / 5 points Etendue et maîtrise du vocabulaire - Dispose d'un vaste répertoire lexical lui permettant de reformuler sans effort apparent Maîtrise de l'orthographe lexicale - L'orthographe est exacte à l'exception de lapsus occasionnels.	5 Points
Compétence grammaticale/ orthographe grammaticale / 5 points - Maintient constamment un haut degré de correction.	5 Points

- Les erreurs sont rares et difficiles à repérer	
Elaboration des phrases / Souplesse	
- Dispose d'une variété de structures lui permettant de varier la formulation	
Total:	25 points

7.6.3. Приклад оцінювання креативного письма

Exemple de grille d'évaluation pour l'expression d'une attitude personnelle sur un thème (niveau B 1)

<p>Respect de la consigne / 2 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut mettre en adéquation sa production avec le sujet proposé) - Respecte la consigne de longueur minimale indiquée <p>Capacité à présenter des faits / 4 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut décrire des faits, des événements ou des expériences <p>Capacité à exprimer sa pensée / 4 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut présenter ses idées, ses sentiments ou ses réactions et donner son opinion <p>Cohérence et cohésion / 3 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peut relier une série d'éléments courts, simples et distincts en un discours qui s'enchaîne 	13 points
<p>Compétence lexicale et orthographe lexicale</p> <p>Etendue du vocabulaire / 2 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Possède un vocabulaire suffisant pour s'exprimer sur des sujets courants, si nécessaire à l'aide de périphrases <p>Maîtrise du vocabulaire / 2 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Montre une bonne maîtrise du vocabulaire élémentaire mais des erreurs sérieuses se produisent encore quand il s'agit d'exprimer une pensée plus complexe <p>Maîtrise de l'orthographe lexicale / 2 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'orthographe lexicale, la ponctuation et la mise en page sont assez justes pour être suivies facilement le plus souvent 	6 points
<p>Compétence morphosyntaxique / orthographe grammaticale</p> <p>Degré d'élaboration des phrases / 2 points</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maîtrise bien la structure de la phrase simple et les phrases complexes les plus courantes <p>Choix des temps et des modes / 2 points</p>	6 points

- Fait preuve d'un bon contrôle malgré de nettes influences de la langue maternelle Morphosyntaxe / orthographe grammaticale / 2 points	
- Accord en genre et en nombre, pronoms, marques verbales, etc...	
Total :	25 points

Список використаних джерел

Методика викладання французької мови у вищій школі: курс лекцій / укл. Д. А. Руснак. (2011). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т.

Руснак Д. А. (2011a). Навчання студентів французького писемного мовлення з використанням рекламних матеріалів. *Іноземні мови*, 4, 21–25.

Руснак Д. А. (2011b). Критерії оцінювання академічного писемного мовлення студентів мовних спеціальностей. *Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук.праць*, 522: Романо-слов'янський дискурс. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т,

Силабус навчальної дисципліни «Основна іноземна мова (французька)» / розробники Попович М. М., Глех О. В., Матвєєва О. О., Мойсюк В. А., Кутасевич Г. Я. (2021). Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. URL: http://french.chnu.edu.ua/?page_id=1774

Cadre européen commun des références pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer. (2001). Conseil de l'Europe, Paris, Didier.

DEL F / DAL F. Diplômes et test de langue (2022). URL: <https://www.france-education-international.fr/hub/diplomes-tests>

Enseigner le FLE. Pratiques de classe. (2005). Editions Belin. Paris.

Навчальні посібники

ABC DAL F C1 / C 2. (2014). CLE International.

Activités pour le cadre européen commun de référence. Niveau B 2. (2007). CLE International.

Alter ego 1. Méthode de français A 1. (2006). Hachette.

Alter ego 2. Méthode de français A 2. (2012). Hachette.

Alter ego 3. Méthode de français B 1. (2020). Hachette.

Alter ego 4. Méthode de français B 2. (2015). Hachette.

Le Nouvel édito. Méthode de français. Niveau B 1. (2012). Les éditions Didier.

Le nouveau Taxi! 3. Méthode de français. (2010). Hachette.

Taxi! 2. Méthode de français. (2006). Hachette.